

Câte odată înmormântarea iutâr-ziază un an sau mai mult, așa că toate rudele pot să vegheze la căpătăiul mortului.

Colivia înainte de căsătorie

În Noua Pomeranie (o insulă din archipelagul Bismarck), când un flăcău are de gând să se însoare, spune părinților, numindu-le și pe iubita sa.

Atunci flăcăul e trimis într-o pădure din apropiere, fără îndoială, pentru a înlătura tocmelile pentru însurătoare.

Pe urmă are loc ceremonia însoțită de muzică și jocuri și la care el

nu ia parte. Tocmai după ceremonie prietenii lui se duc să-l caute. Logodnicul se împodobește cum poate mai frumos, sperând să îndepărteze prin acest mijloc spiritele rele care mereu dau târcoale împrejurul lui în acest timp.

Se găsește aci un obicei foarte curios. La 6 sau 8 ani fetele sunt închise și puse sub paza femeilor bătrâne într-o colivie făcută din foie de palmier. Din această colivie nu es definitiv decât în ziua nunței lor. Colivia, foarte mică, e situată în interiorul unei case, înconjurată cu un gard de trestie. Colivia e deschisă numai odată pe zi.

Trad. de R. C. G.

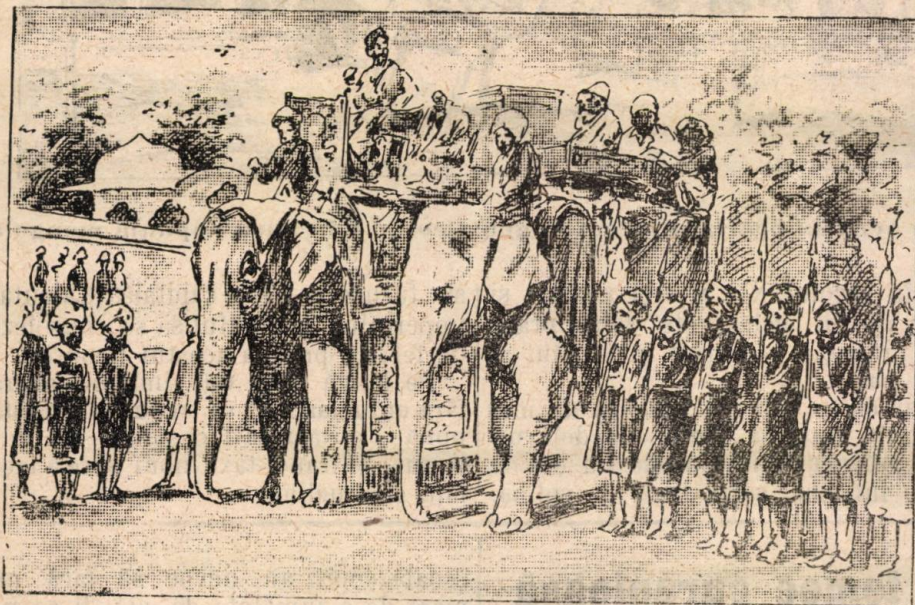
Incoronarea Împăratului Indiilor

Graiul și fotografia nu sunt în stare să redea evenimentele ce s-au desfășurat la 12 Decembrie în antica capitală a Mongolilor, redevenită, din acea zi capitala imperiului Indiilor.

La douăsprezece, în sunetele clopotelor și urmată de mai multe escadroane de trupe indigene, trăsura regală își făcea intrarea în arenă, iar pagii îmbrăcați în costume prețioase, lucind de pietrele cu care erau garinsite, ajutau su-

Bhopal, mândru de sângele său afgan, dar grațios în rochia sa țesută din fire de aur veritabil, temutii Radjpuți, reprezentanții unei oligarchii războinice care a fondat numeroase dinastii în vastul imperiu; șefii sikimoazi din Himalaia, ca și Ahga Kan, șeful vechii case a Parsișilor.

Când lungul defileu se sfârșea, împăratul cu soția sa, urmați la distanță de prinți și marii funcționari, se îndreptară spre platforma ridicată în fața imensului amfiteatru unde erau grămădiți vre-o 85.000 invitați. Isolați de suita

O scenă de la încoronarea regelui Angliei ca împărat al Indiilor

veranilor să se urce pe tronuri aranjate pe o estradă splendidă. După sunete de trompete, împăratul citi proclamarea sa. În urmă prinții domnitori, maharajah și rajah, înaintară în fața tronului spre a aduce omagiu suveranilor.

Mai întâi veni tânărul nizam de Hyderabad, cel mai puternic prinț indian, pe care îl urmă gackwaru de Baroda, fiu de țaran devenit prin fantazia unei prințese bătrâne, omul cel mai bogat al Indiilor, cu treizeci de milioane venit și defileul de potenți și de seniori mari se prelungi două ore: Begum de

lor, fără altă vecinătate de cât aceea a pagilor, suveranii dominau mulțimea, siluetele lor se distingeau perfect pe cerul albastru.

Douăzeci și șase trompete traversară arena executând o fanfară triumfală și se opri în fața tronului din înălțimea căruia împăratul auzi proclamarea sa în limba engleză, și în limba oficială indigenă.

În sfârșit suveranii reluară drumul spre pavilionul regal în vreme ce mulțimea entusiasmata îi aclama.

Vetor

Amintiri din Indo-China

Bandiții din Anam și din Tonkin

Asia este pământul clasic al torturilor rafinate, al execuțiilor crude; în nici o parte omul nu dă și nu înfruntă moartea cu atâta nepăsare.

Se pare că rasa care populează acest continent e nesimțitoare la durere fizică, ea o sfidează și o suferă cu un eroism sălbatec. Acum câți-va ani am avut înaintea mea un exemplu ciudat.

Locuiam atunci la Honolulu, capitala regatului havaien. Principala hoție a acestui archipelag situat în oceanul Pacific de Nord, între America și Asia, este cultura trestiei de zahăr și această cultură atrăsese o mulțime de asiatici: chinezi și japonezi. Dânsii nu erau numai muncitori pe plantații, ci și hamali în orașe, mici negustori și servitori. Toate familiile nu aveau alți servitori decât chinezi și japonezi.

Sprinteni și ascultători, ei erau în multe cazuri servitori folositori, însă adesea se arătau răzbunători, violenți și cruzi.

Printre amicii ce aveam la Honolulu, era și un compatriot al nostru (francez), fost agent consular al Franței. El avea în serviciul său un bucătar chinez, pe care îl lauda foarte mult, cu tot caracterul lui dificil.

Omul acesta pe care îl cunoșteam era harnic, deștept, însă foarte susceptibil și din cale afară simțitor la ocări, la imputări chiar.

În urma unor muștrări cam violente ce îi făcu într-o zi pe drept, stăpânul său, dânsul pătrunse noaptea în camera lui de bucătărie și îi zdrobi capul cu un satâr și fugi în pădure unde nu fu prins decât după 15 zile.

Mărturisii tot și fu condamnat la moarte.

Cu o zi înainte de execuție, am primit, spre marea mea surprindere, o veste de la dânsul. Mă ruga să mă duc să-l văd la închisoare având a-mi cere o favoare, zicea dânsul. După ce stătu puțin la îndoială, îi ascultai rugămintea, mă dusei la închisoare și atunci avu loc între noi următorul dialog:

— Te-am chemat, zise dânsul, nu pentru că ești ministru și poți să-mi scapi viața; știu bine că n'ai să faci asta; ci pentru ca să te rog a interveni ca gădele care trebuie să mă execute, să nu mă facă să aștept prea mult „cuțitul inimei”.

— Nu înțeleg ce vrei să zici.

— În China, când un om este condamnat la moarte, se aduce în curtea prășărată cu nisip, unde trebuie să fie executat, un coș acoperit cu o cârnă albă și conținând 20 de cuțite. Pe mănunchiul fiecărui cuțit este scris nu-

mele unui membru: mâna, brațul, nasul, urechia dreaptă, urechia stângă, ochii.

Călăul ia unul la întâmplare, citește ce este scris pe el și taie sau împunge, urechea, ochiul sau membrul arătat pe mănunchi.

Unul din aceste cutite este al inimii. Dacă el este mai nădărnă, atunci este împlântat în inima condamnatului și totul este sfârșit. Știu bine că ceea ce ți cer e o favoare, dar tu poți face să mi se acorde.

I-am explicat atunci că la noi lucrurile nu se petrec astfel, că noi albi nu ciopărim pe condamnații noștri, ci numai îi spânzurăm fără nici un chin.

Cum sunt chinezii, așa sunt și anamii, și nepăsarea asta adâncă de moarte, explică, fără să le justifice însă, chinurile barbare ce inventează aceste popoare pentru a înspăimânta pe criminali. Între victime și călăi e o luptă crâncenă de rezistență pasivă și de invenții crude. Fapte petrecute de curând dovedesc aceasta: îndestul și cariera lui Doc Ngu care a murit asasinat de muong, în Tonkin, nu e de cât o serie lungă de cruzimi fără nume.

De mulți ani dânsul împrăstia groaza pe malurile râului Negru. Era dușman neîmpăcat al Franței și nu se dădea în lături de la nimic pentru a-și satisface ura. Una din primele sale isprăvi, fu prinderea, prin surpriză, a soldaților postului francez Dong-Son, pe care i-a tăiat. Cât despre comandantul postului Grés, el a fost legat între două scânduri și d'împreună cu acestea a fost tăiat în două cu ferăstrăul.

În același timp când Doc-Ngu era asasinat de muong, un alt șef de bandiți, Nhuong, care nu putea să suferă ordinea ce stabilea Franța în Anam, în locul anarchiei, a prins pe guvernatorul Vu-Van-Bao, un partizan al Franței, și l'a îngropat de viu.

Prins el însuși, Nhuong nu numai că nu-și tăgăduia crima ci o mărturisise în gura mare, făcându-și din ea o glorie.

Nepăsător de soarta ce-l aștepta, el privia cu indiferență pregătirile ce se făceau pentru executarea lui și cari într'adins se făceau de față cu dânsul. Autoritățile anamite au întrebuițat cu această ocazie o solemnitate neusitată, menită a izbi imaginația indigenilor.

În capul cortegiului era un detașament de soldați îmbrăcați în alb; în urmă veneau două elefanți purtând pe ei pavilioane scumpe în cari stăteau două mandarinii.

Condamnatul mergea în urma elefanților între două șiruri de soldați

îmbrăcați în roșu. Mersul încet al cortegiului era regulat de bătaii metalice executate într'un chip lugubru.

La locul execuției, condamnații fură ingenuchiați, legați de niște pari și trei călăi le reteză dintr'o dată capetele.

Mulțimea, foarte lacomă de privilegiu de astea, a stat mult timp la locul execuției privind trunchiurile și capetele bandiților și făcând tot felul de comentarii.

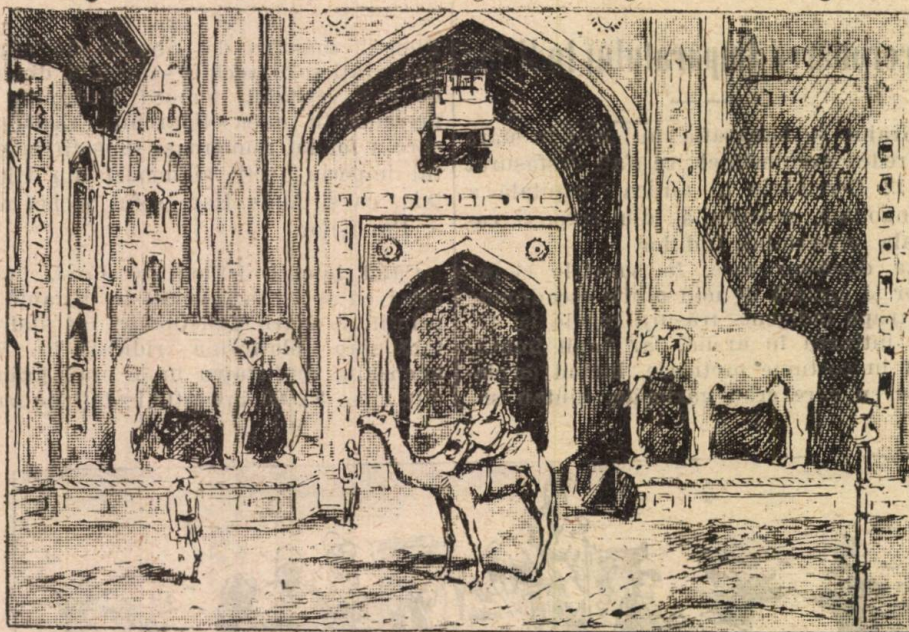
Sereno.

Poarta sacră din Delhi (India)

Istoricii n'au putut să cadă de acord asupra vârstei acestei curioase porți. Se știe, după inscripțiuni, că cei doi elefanți de piatră cari stau de o parte și de alta, au fost sculp-

Când George V a decretat ca Delhi să devină capitala vastului imperiu, el a făcut o adevărată lovitură de Stat! Vorba va părea excesivă, dar e bine să precizăm că evenimentul a produs o emoțiune profundă în toată India.

Bengalul care voia să aibă gloria

Prin această poartă a trecut Regele George V în noua capitală mongolă

tați în secolul XII al erei noastre și că grațiosul balcon de de-asupra a fost probabil construit în secolul al XVI-lea.

Dar chiar zidurile datează de mai de mult, fiindcă Delhi era deja un oraș prosper când Luteția nu era de cât o informă adunătură de colibe.

să furnizeze el o capitală (Calcuta) imperiului, n'a putut să se consoleze de fel din pricina acestui nenoroc.

Pe lângă asta toți indienii aflare fără entuziasm că va trebui ca această nouă capitală să-i coste 3-400 milioane de franci taxe noi spre a face față cheltuelilor.

O femeie curagioasă

În America de Nord, în special în partea de apus, satele nu sunt îngrădite la un loc, cum sunt prin Europa, ci câte-va ferme răzlețe ocupă vasta câmpie care desparte oraș de oraș. Aceste ferme sunt la zeci de kilometri unele de altele. Locuitorii lor, în majoritate oameni săraci, având nevoie de o școală pentru a-și cultiva copiii, s'au întrunit cu toții și au hotărât ca într'o fermă din centru să aleagă un loc pentru a fonda o școală, la care să vie copiii celorlalte ferme. Spre a veni la

școală copiii au nevoie să facă un marș de o jumătate de zi; li se ușurează însă drumul, căci vin câte două pe un cal și în modul acesta călăresc către școală. În timpul lecțiilor dacă cineva privește, din depărtare, școala, i se pare că vede un târg de cai, așa de mulți cai așteaptă pe micii lor călăreți.

Învățătoarea — căci în mare parte în aceste regiuni, femeile se ocupă cu educațiunea copiilor — locuiește prin împrejurime la unul din fermieri. Dacă dorește să stea singură, i se dă locuință chiar în corpul școlii, pentru a-și putea conduce singură gospodăria. Pentru aceasta,

insă, are nevoie de un curaj extraordinar; nici o femeie n'ar sta singură într-o regiune așa de izolată și sălbatică.

Curajul și hotărîrea însă nu lipsesc femeii americane. În privința aceasta un misionar englez povestește următoarele:

În timpul uneia din călătoriile mele în sudul Californiei, am dat de o școală din cele de care se vorbește mai sus.

Institutoarea, o aspră educatoare a tineretului, era o doamnă în etate de vre-o douăzeci și cinci de ani, pe care, privind-o, pricepeai că ea nu cunoaște ce e frica. Fiind chinuit de sete, intra în casă spre a cere puțină apă. Cum eram și ostenit, tânără doamnă mă pofti în odaia ei, unde avui prilejul să privesc puțin gospodăria.

Putui vedea în odaie diferite cărți așezate plăcut pe o etajeră; restul odăiei însă îmi făcea impresia că e sau a unui pădurar sau a unui vânător. De jur-împrejurul pereților atârnau puști, arme; între ele revolvere și pumnale, precum și diferite trofee.

Dânsa îmi mai îndoi mirarea când îmi zise:

— Da, aci trebuie să mă ocup cu toate treburile bărbătești, căci fiind singură, n'are cine să mă ajute. Și, vedeți, cu aceasta îmi alung puțin plictiseala. Și apoi la County se plătesc diferite premii celor cariucid cât mai multe fiare sălbatice. Vedeți acolo pe perete? Este o piele proaspătă a unui leu californian. Pe aceasta l'am omorât zilele trecute.

— Și cum s'a întâmplat? întrebai eu foarte mirat.

— Era în timpul unei recreații; copiii se jucau colo unde sunt pomii aceia mari. De odată auzi un șgomot și copiii năvăliră la mine în odaie strigând:

— D-șoară, sub stejarul cel mare este o pisică mare.

Ordonați atunci foarte sever ca nimeni să nu mă iasă afară, ci să stea liniștiți înăuntru. După ce potolii puțin frica copiilor, mă dusei și luai pușca pe care o vedeți și eși în ușă. Curând văzui bestia care se strecura printre erburile, privind lacomă la caii speriați. Îndreptai arma, ochiul și glonte spură; copiii se speriară și imediat apoi animalul căzu mort la câțiva pași aproape de mine.

Trad. de I. Critz.

Canibali din Noua Guinee

Dacă bărbații, în diversele triburi ale Papuașilor, lasă femeilor grija să cultive pământurile, să ducă greutățile mari, să

care apă din izvoare uneori foarte îndepărtate, ei nu rămân cu toate acestea inactivi.

Războiul, după cum am mai spus, există la ei în stare perpetuă.

Fauna Noii Guinee nu este nici bogată, nici prea variată în spețele patru-pedelor. În zadar s'ar căuta pe acolo animale superbe ca în insulele Iava, Sumatra și Borneo.

Dar Noua Guinee posedă o altă bogăție. Numărul, frumusețea, varietatea pă-

de arbori fac o incintă aproape închisă, care n'are de cât vre-o două deschizături. La o distanță destul de mare de lumină, vânătorii formează un cerc. Fiecare din punctul unde se află trebuie să pornească spre lumină.

Papuașii armați cu lănci, pornesc scotând strigăte, întovărășite de lătrăturile câinilor cari ajută pe stăpânii lor să prindă vânatul.

Inspăimântați de tumultul vocilor omenești și de lătrăturile câinilor, anima-

Papuașii spre a vâna se rânduiesc în cerc și prin strigăte împing vânatul spre cursă care e înconjurată cu un fel de plasă.

sărilor din Papuașia e incomparabilă. Aci se găsește la fie ce pas admirabila *Paradise a Paradise* care e o minune prin culoarea strălucitoare a penelor sale.

Papuașii se împodobesc cu penele acestor păsări, dar numai șefii au acest drept.

Ca vânat papuașii caută mai ales porci mistreți, caseari și canguri.

Iată cum vânează ei: Aleg un lumină și cu ajutorul unor plase groase legate

lele fug în direcția opusă aceleia de unde se aud strigătele.

Câinii se reped pe urma lor. Toate patrupezele și bipede ajung la lumină. Astfel o trupă de animale și păsări înspăimântate se află reunite în lumină pe care îl închid acum din toate părțile. Atunci începe omorârea animalelor. Papuașii armați cu lănci, străpung bielele animale până când nu mai rămâne nici una. Atunci șeful împarte la toți vânatul.

Olg.

DIN TOATĂ LUMEA

Cafreria

Cafreria e așezată dealungul coastei Sud-Est a Africii, între coloniile engleze ale Capului și Natalului, pe care le-a prădat multă vreme. Englezii au întreprins cucerire contra ei în 1834 și au anexat-o d'abia în 1887.

Cafrîi, al căror nume de origine arabă înseamnă «Necredincioși», au fost, înainte de cucerirea engleză, una din populațiile cele mai războinice ale Africii de Sud. Numele lor a fost ales de englezi pentru a-l da populațiilor turburătoare de la frontiera Nord-Vest a Indiei: kafristan. Astăzi ei au devenit cultivatori de pământ și păstori. Mulți dintre ei lu-

crează în minele din Transvaal și în alte țări aurifere. Pe ei se bizue economiștii englezi, cari ar voi să înlăture pe lucrătorii galbeni din Africa de Sud. Ei sunt numeroși în orașele Johannesburg, Kimberley, Durban, unde tăria și răbdarea lor îi face buni pentru meseriile de hamali, de lucrători de terasamente, etc.

R. G.

O vânătoare în Croația

Spre a arăta bogăția în vânat a Croației, e de ajuns să arătăm azi următorul fapt:

Contele de Bombelles'schau a ucis pe domeniile sale de la Grümhof, în ultimul sezon de vânătoare: 38 cerbi, 20 iezii, 2322 epurii, 2006 epurii de casă, 2686 fazani, 886 potârnichei,

103 prepelițe, 21 canari, 28 sitari, 19 vulpi, 2 pisici sălbatice, 4 vidre, 490 dihoři, 529 nevăstuici, 203 vul-tanți, 123 ulii, 193 coțofene și 741 corbi.

În total 10014 vânaturi.

Cultura ananasului

Țările unde se cultivă mai mult această plantă sunt cele de la sudul Floridei. 700 arii (70.000 m. p.) de teren sunt în întregime păstrate pentru această cultură și produce anual mai mult de 4.500.000 fructe de ananas. Această cantitate este trimisă la New-York, unde se lucrează.

TIMBRELE DIN LUME

Muntegrul a celebrat a 50-a aniversare de domnie a prințului Nicolae și a făcut cu această ocazie o emisiune de 12 timbre cu tipuri diferite, dar toate foarte frumoase, foarte artistic lucrate. Cele de 1 para arată efigia prințului Nicolae, atunci 15 ani. Cinci ani mai târziu, la 27 Octombrie 1860, după asasinarea unchiului său Danilo, el deveni prințul Muntegrului; pe urmă fu proclamat rege la 20 August 1910, dar a rămas pentru totdeauna prieten al Franței.

Phil.

Băeții-paiate

Oamenii de la Miază-zi au caracterul vesel. Cei de la Nord sunt visători, sentimentali și superstițioși. Și nici nu pot fi alții în țări melancolice și așa de triste iarna, ca Bretania, Irlanda. Stâncile de granit, cețele dese, nasc în spiritul țăranilor legende înspăimântătoare și credințe bizare.

Cu toate acestea, la ocaziuni Irlandezii știu să râdă și să petreacă. Și pentru că la ei vechile credințe se păstrează intacte, se găsesc de asemenea tradiții vechi care au mult haz.

Printre ceremoniile obișnuite, aceea a cununiei e foarte interesantă pentru străini. Pe lângă obiceiul răspândit în Anglia, care constă în a arunca în spatele căsătoritorilor pumni de orez și o gheață veche, ei mai au și alte obiceiuri locale care fac bucuria călătorilor.

Irlandezii nu sunt bogați; astfel că nu întâlniți la ei acel lux care face orgoliul multor țărani. Invitații nu sunt numeroși și în unele provincii există obiceiul că fie care își aduce cotizația sa.

În anume sate, mai ales pe coasta sud-estică a insulei, se face excepție pentru „băeții-paiate”. Nu cred să mai existe așa obiceiuri în altă parte a lumii.

Băeții paiate sunt flăcăi din sat, în general prieteni de ai ginerelui.

N-au fost invitați pentru că lucrul acesta cerea mari cheltuieli, dar ei pot fi primiți să ia parte la distracțiile comune cu o condițiune.

Când ceremonia religioasă se termină

din pai niște coafuri curioase, înalte și ascuțite pe care le pun în capul băeților paiate.

Aceste coafuri le intră pe cap până la umeri și sunt prevăzute cu niște găuri în dreptul ochilor.

Cu condițiunea ca să nu-și scoată din

Băeții-paiate după nuntă, deschid dan ul încând danțuri naționale

și după ce au mâncat, invitații se pregătesc să danseze și să bea rachiu; atunci se deschid porțile băeților paiate.

Ei sunt îmbrăcați cu costumele lor de sărbătoare și pe deasupra au o frumoasă cămașă albă. Cu capul gol, cântă și dansează. Domnișoarele de onoare aranjează

cap acele cășci jenante, ei au dreptul să ia parte la petrecere 2 ore, dar numai două ore.

Nimic nu e mai comic de cât să-ți vezi dansând astfel în tovărășia fetelor frumoase.

Costea.

W. OERTEL

O călătorie în India

— Urmare —

„În sfârșit zise:

— Într-adevăr, starea d-tale e proastă, o recunosc. Ca negustor n-o să-ți meargă. Dacă te-o apuca de servicii mai ordinare, poate s'ar face ceva.

— Sunt gata pentru orice, strigă el, întrezărind o rază de speranță, pentru orice m'ar scăpa să mor de foame.

— Nu, n'am ajuns încă până într-atât, zise el, d'ocamdată e bine c'ai curaj și tărie ca să fi gata la orice, până s'oi vi vre-un prilej mai bun. Nu oricine e în stare să facă astfel și sunt destui vlăduți mamei, care, fiindcă au învățat prin școli câte ceva, cred că nu mai trebuie să muncească, și astfel pier.

— D-ta îmi plăci, continuă el, că nu ești ca acei mucosi încrezuți. Am să-ți fac o propunere: intră la mine până găsești ceva mai bun. Nu-ți mare lucru ceea ce-ți pot oferi, dar tot e ceva: casă, masă și patru cincî șilingi, pe săptămână, bani peșin. În schimb trebuie să duci pâinea la mușterii, în cărucioară cu alți băieți între care e unul d'af noștri. Dacă îți place poți să-ți aduci bagajul; băiatul o să meargă cu d-ta și transportul nu costă nimic. Poți să vii chiar acum. Apoi îmi întinse mîna. I-o strînse și eu sdravăn și tîrgul era făcut. Băiatul merse cu mine, luarăm lucrurile de la han; îmi plăti chiria și mă'n-torsei cu căți-va gologani, — ultimii care-mi mai rămăseseră, — la stăpînul meu cel nou, unde mîncam de mă sîtura și apoi, ne mai ducînd grije de nimic, purtai prin oraș împreună cu camaradul meu cărucioara cu pâine, pînă se ispăvi, după amiază. Ne culcarăm după aceea și dormirăm, căci trebuia să ne sculăm la miez de noapte, ca să aprindem focul, să aducem apă și să facem ceea ce-mi era de făcut pînă se cocea pâinea, ca să plecăm iar prin oraș.

„A doua zi stăpînul meu mă întrebă cum îmi plăcea slujba?

„Firește nu putui minți, era muncă grea; se deosebea mult de ceea ce făcusem pînă atunci; dar îmi câștigam pînă în mod cinstit și asta îmi era de ajuns. Mulțumii din inimă bunului D-zeu. Îi răspunsei deci adevărat și cinstit, că-mi venea cam greu, dar că peste puțin aveam să mă mai dedau. Acest răspuns îi plăcu.

„Am înțeles însă că mai bine le mergea adevăraților lucrători. M'am mai rîșgîndit și am văzut că meșteșugul brutăriei nu era cine știe ce greutate și că era bănos. Ba ceva mai mult, cel ce avea grija cuptorului și cocea pâinea stetea foarte bine, pe lângă că mai câștiga destul și de la fripturile aduse să se coacă, după scosul pâinei, de orășenii din clasa mijlocie, burghezi, lucrători și alții.

„La amiază venea să le ia și plata i se cuvenea lui.

„Îndată căuta, prin tot felul de mici servicii, să mă împrietenesc cu el și cu ceilalți lucrători, ceea ce putea face fără greutate.

„Pe măsură ce învățam limba, învățam și meșteșugul de la ei și când, peste șase luni, cel care îngrijea de cuptor plecă din serviciu, rugai pe stăpînul meu să mă puie pe mine în locul lui.

„Zămbi și-mi zise: Mai va, băiete. Nu mai e singură dată să-mi arzi un cuptor de pâine și paguba e destul de mare pentru mine. Dar să încercăm. Veniră chiar mai multe zile de-a rîndul și când se încredință că-mi cunoșteam bine meșteșugul, mă lăsa singur cu toată încrederea.

„Era greu, desigur, să stai lângă cuptorul incins de la miezul nopții pînă la prînz și să aibă mare grije și răspundere; dar o făceam cu dragă inimă, pentru că abia atunci începu a economisi câte ceva. Aceste economii le dedeam în păstrarea stăpînului meu, care mă iubia foarte mult. Nu după mult timp ajunsei un brutar strășnic. Lumea lăuda frip-

turile mele și bacșișurile începură să curgă rău. Avarea îmi creștea văzînd cu ochii; n'aveam nici prilejul, nici plăcerea să cheltuesc ceva.

„Duminea după masă, după ce mă întorceam de la biserica englezească, ședeam acasă și învățam englezește după o carte de gramatică, pe care mi-o dăduse stăpînu-meu. Învătasem binișor să prepar și aluatul și eram bun de cald, cum zicea stăpînu-meu, când o întîmplare schimbă cursul vieții mele.

„Eram destul de trist că nu primiam nici o veste din țară și trecuseră ani de zile, fără să primesc cel mai mic cuvînt de dragoste de la scumpii mei părinți. Scrisesem de mai multe ori, dar ajunsei să cred că nu primiseră scrisorile. În după amiezile libere, mă duceam adesea la tîrmul marii, nădăjduind să întîlnesc pe bătrînul căpitan Griffith, cu care venisem din Hamburg la Londra și să pot trimite prin el vreo scrisoare acolo, care, prin mijlocirea stăpînului meu de altă dată, ar fi ajuns acasă.

„Era într-una din aceste după amiază. În Anglia, Duminea e o zi sfîntă, liniștită. În port era tăcere. Deși oamenii își vedeau de treburile lor, era totuși altfel de cît în zilele de lucru, când nu rar trebuie să-ți faci loc împingînd lumea în dreapta și în stînga. Plimbîndu-mă în sus și în jos, aveam destul răgaz să-mi retrăesc în minte viața mea de pînă aci. Ce minune făcuse D-zeu, căci tocmai atunci, când starea mea mă apăsa mai greu, să-mi vie ajutorul trimis de mîna lui. Deși la început situația îmi fusese destul de grea, în sufletul meu nu mă revoltam. Câștigasem, din cercul sfînt al vieții de familie, un simț de tăcere modestă. Învătasem să fiu sărac și bogat, să îndur și lipsă și să trăiesc și din belșug și totuși să mă mulțumesc cu cea mai modestă situație. Eram sănătos, tare, și mi-era drag să muncesc. Înțelesesem că munca nu înjosește pe om, oricît de ordinară s'ar părea. Ea folosește omenirei și dă pâine celui ce o îndeplinește cinstit, îl păzește de păcate și de trîndăvie, începutul tuturor răutăților. Acum învătasem să'nving greutățile. Dacă eșeam caldă mare, mi-ar fi mers foarte bine și-mi asiguram viitorul, firește nu pe calea vocațiunii mele, pe aceea ce alesesem dintr'încaput; dar ce-avea a face? Azi-măine, tot mă ducea la neîntîrînarea materială. Puteam deschide o brutărie și eram om în rîndul oamenilor. Englezește știam; puteam să vorbesc destul de bine. Stăpînu-meu, căruia îi eram drag, mă lăsa adesea să țin registrele, sarcină pe care în tot-d'una o îndeplineam bine. Aveam prin urmare o situație pentru care mulți m'ar fi invidiat și totuși îmi sta ceva pe suflet, care nu mă lăsa să fiu pe deplin mulțumit.

„Și ca să vă spun ce era, era dorința d'a pleca mai departe în lume.

„India, acea țară minunată, se arăta ademenitoare sufletului meu, ca un ultim răsădit al influenței povestirilor unchiului Enric. Cu astfel de gânduri, mă plimbam încet pe tîrm, când în dreptul podului de pe Tamisa, mă pomenii cu o lovitură zdravănă pe umeri.

Tresării spăriat și... căpitanul Griffith era înaintea mea.

„Mi-era în adevăr frică, văzîndu-l, deși la drept vorbind îl căutasem. „Vii ca și cum te-aș fi chemat“, — îmi zise el. „Să intrăm nițel“. Cu aceste vorbe mă luă de mîna și mă duse într-o cărucioară, unde șezurăm.

„Povestește-mi repede“, zise el, „ce ți s'a întîmplat de când ne-am despărțit“. Îndată îi îndeplini dorința. „Doamne sfinte“, strigă el, „cum ai ajuns din cabină pe punte“, ceea ce pe limba lui însemna: „din puț în lac“, adică dintr-o situație mai bună în alta mai proastă. „Dar“, — continuă el, — „asta nu-ți poate prii. Nu cumva ai de gând să rămăi aici?“

— De ce nu, răspunsei eu. În orice situație e bine, dacă se simte omul mulțumit. A mea mă hrănește în mod onorabil și pot face și ceva economii.

— De sigur, zise el, numai să se potrivească cu dorințele și puterile celui ce o are, dar starea în care te găsești d-ta nu e pentru d-ta.

— Am brațe sănătoase și pot lucra, strigai eu.

— „Foarte bine, tinere, adăogă el, dar cum rămîne cu capul? Ești născut pentru altceva de cît pentru a fi un simplu brutar, de treabă, care de altfel își îndeplinește foarte onorabil sarcina sa în lume. Aș ști altceva pentru d-ta. Mi-ai spus odată c'ai vrea să mergi în India?“

— Asta a fost visul copilăriei mele, dar...

— „Nici un dar, strigă căpitanul. Drumul ți-e deschis. Când vrei să pleci?“

— „Cum așa, d-le? îl întrebați uimit.

— „Am să-ți explic, începu căpitanul vorba. Un prieten al meu, care-î căpitan pe un vapor comercial, ce pleacă peste trei zile, spre a aduce cea din China, caută un tînar de vîrsta d-tale, care să-î țină jurnalul pe vapor, căci el o poate face numai cu mare greutate, fiindcă îi tremură mîna. Mai ales dorește un tînar, care să aibă grije de tot ce trebuie scris și de afacerile din diferite porturi, pe unde va trece vaporul. Prea mult de lucru nu e și te așteaptă, după cum cred, o viață plăcută pe vapor. Căpitanul debarcă în Calcuta și va sta mai mult timp acolo. Ce alt lucru ar putea fi plăcut pentru d-ta? Te angajezi numai pentru dus și întors la Canton și primești o leafă ce te va mulțumi și-ți va părea cu totul alta, decît aceea pe care ți-o dă stăpînul d-tale d'acuma“.

(Va urma).

Trad. de Tomescu-Putna

**Inchiriez
PIANINE**

**Nou și uzate
IN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începînd de la 15 lei lunar**

GEORG DEGEN, BUCUREȘTI

— Alături de Cofetăria Capșa —

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARĂ ÎN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobilă de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA GARNITURĂ MOBILĂ DE STEJAR TAPISATĂ, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din : una canapea, două fotolii și șase scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ȘI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobilă Gildener Rosenthal & Hascal, București, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, culoarea mahanului

entru înțrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobilă «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din : 12 linguri, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și căptușită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru șase persoane, compus din : una carafă și șase pahare de cristal bacara cu monturi de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche stesnice de alpaca**, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonică superioară**, burduf dublu, coțurile legate, cu 21 clape și 8 basuri, toate de oțel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, reprezentând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumpărate de la «Compania generală», Biuro de importatiune, București, strada Smârdan No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea mai cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pânză, ultima perfecțiune, cu 6 plăci mari marca «Inger», cântate de cei mai buni artiști. **Un serviciu de lavoar de faianță**, compus din 5 bucăți. **O lampă** ultima creațiune, model «Cometa Hailey», sistem american, cea mai economică și luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiari.

O jardiniară de metal argintat, cu vas verde. **O fructieră** argintată și aurită, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele mai solide și excelente biciclete, din fabrica societății Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la poștele germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, București, str. Știrbei-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă mare de perete**, frumos ornată și **un serviciu** compus din : o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate a-

cestea cumpărate de la cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, str. Colței, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biuro**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicarie și argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, București, calea Victoriei, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victoriei, 54.

Una trusă pentru damă, cu trei sticlețe și cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domniile ofițeri. **Trei truse** de piele fină pentru maniere. **Trei pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Trei pudriere** cu pufuri e lor. **Trei oglinzi nichelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel mai nou și **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Syva», de cea mai mare perfecțiune, împreună cu 6 plăci marca «Premier-Record», având cântece românești. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofone : «Compania anglo-americană» din București, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Pitești și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașini de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oțel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oțel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), reprezentată în România prin marea casă de mașini agricole și industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co succ., București, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, București, str. Academiei, 25.

Un șarpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conținând fiecare pudră și săpun „Flora”, făcute anume pentru abonații ziarului „Universul”.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația

No. 11, — STRADA BREZOLANU, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

Bambusul Negru

E târg mare în Si-Pjaradong. Oamenii și femeii îmbrăcați la fel, având aceeași coafură, de abia se deosebesc unii de alții. Bărbații poartă pe cap pălării din pai de orez, în formă de coșuri. Se cumpără, se discută, se vinde orez, pești afumați, pasări, mai de-o parte vaci, stufe. Spre marginea târgului, sub un umbrar se vinde o marfă specială: tinere fete de măritat.

În rând, unele jos, altele în picioare, ele așteaptă, întovărășite de părinții lor, să vie un războinic frumos care să placă vre-una din ele și oferind un preț satisfăcător, să o cumpere și să o ducă la locuința lui. Printre ele, Ralisé a venit și ea să își caute un bărbat. N'are de cât șase-spre-zece ani, mâna fină, piciorul mic, dinții negri, ascuțiți artistic, și în lobul urechei câte o bucată mică de lemn Ralisé e încântătoare. E imposibil să se înapoieze acasă, fără să fie aleasă de cineva.

Câți-va amatori se apropie.

Printre ei unul face să-i bată inima. E înalt, frumos, figura sa arată nobilitate. Dacă ar putea să-i placă! Ce fericită ar fi să-l urmeze în seara aceea acasă.

Tânărul s'a apropiat și a privit la toate fetele. S'a oprit însă în fața Ralisé și a privit-o surâzând. În urmă se adresă tatălui ei:

Mă numesc Dabork; stau într'un sat, depărtare trei ore de aci. Fica ta are grația și parfumul iasomie înflorite. Vrei să mi-o dai de soție? Voi îngriji-o bine, nu o voi pune la lucrări grele și vei putea veni s'o vezi ori când vei dori.

Tatăl măsură de sus până jos pe tânăr și îi răspunse:

„Nici eu nu cer mai mult!

Dar ce preț oferi pentru scumpa mea copilă Ralisé?”

Pretendentul părea jenat.

„Iată. Pentru un moment, de oare ce recolta mea nu a fost tocmai bună, îți dau zece pui, douăsprezece coșuri cu orez și șapte măsură de cafea bine uscate”.

„Asta e tot?”

— Mă angajez să îți dau încă atâtea recolte viitoare care promite să fie îndestulătoare.

„Eu ofer trei-zeci de coșuri de orez, douăzeci de cafea, douăsprezece măsură de gambial!

Toți priveră în direcția de unde se auzise vocea. Un tânăr slab apără îmbrăcat cu haine scumpe, având atârnat de urechi inele grele de aur și inele prețioase în degete.

La gât purta un colier de pietre scumpe.

Trăsăturile sale arătau vicisugul în vreme ce ale lui Dabork arătau sinceritatea. Între amândoi Ralisé alese repede: Dabork îi plăcea și ori ce s'ar întâmpla n'are să iubească pe altul!

Noul venit reluă:

„Eu sunt Savarnac. Locuiesc în muntele Verde, aproape de lacul Dinong. Sunt bogat; am servitori; fratele tatălui meu e rajah în Sanipang... Fica voastră, bătrâni respectabili, va fi cea mai fericită soție din toată Sumatra. Dacă veți fi vre-odată în nevoie, veniți la mine și voi face tot ce va fi în putință.

Ce veți face cu zece pui și douăsprezece coșuri de orez?”

Zicând acestea, isbucni în râs. Toți cei de față făcură la fel afară de Ralisé și Dabork.

Cel care e sărac n'are de ce să roșească! Bogatul care râde de sărac poartă în frunte semnul prostiei!”

Cu pumnii strânși, Dabork se repezi spre Savarnac. Dar fu reținut. Savarnac văzând că gluma ia proporții, căută să termine mai repede.

„Atunci ne-am înțeles?” întrebă el pe tatăl fetei.

Părinții avură un „da” unanim. Ralisé tremură de revoltă. Dar la ce bun! Reșemnarea nu e virtutea prin excelență a femeile batase.

Savarnac sfârșea târgul cu părinții fetei în vreme ce Dabork era departe.

O oră mai târziu fericitul învingător ducea pe noua sa soție într'un palachin luxos, la locuința sa.

La colțul unei strade, o umbră se ridică de odată în fața cortegiului și o voce cunoscută făcu pe Ralisé să tresară:

„Ralisé, Ralisé... te iubesc! Aminteste-ți de Dabork... Nenorocire celui care l'a insultat!”

Trei luni mai târziu, Dabork care nu uitase insula lui Savarnac cum nu uitase nici pe Ralisé se învârtea în fie care seară în jurul locuinței rivalului său proectând o răzbunare teribilă. Observase că Savarnac când venea acasă trecea pe un pod îngust așezat deasupra unui torent. Podul consta dintr'un bambus negru, lung de vre-o douăzeci de metri legat prin cabluri de amândouă capetele.

Se ascunse și așteptă. Savarnac după ce își inspectase plantațiile, se înapoia acasă. Când porni pe puntea îngustă, Dabork eșind din ascunzătoare, i-se ivi în năpasta strigând:

„Savarnac, iată-mă! A sosit ceasul dreptății. Unul din noi trebuie să moară... Ah! șarpe veninos, apără-te”.

La vederea lui Dabork, Savarnac se învineți.

„Nu aci, îngână el, pe mal!

— Nu, aci vei muri. Vreau să îți se sdrobească țeasta de pietrele acelea de color”.

Cu picioarele înțepenite pe bambus, luă de gât pe Savarnac cu o mână iar cu cealaltă ridică arma să lovească.

Savarnac se apără, dar fiind mai slab fu doborât. Nu mai trebuia de cât un brânci ca să cadă în apa vijelioasă și adâncă.

„Iertare! strigă Savarnac. Nu mă omorâ!”

La aceste vorbe Dabork esită: nu i se părea demn să masacreze pe acela ca-

re cerea iertare. El slăbi strânsoarea și era gata să-i dea drumul când o durere ascuțită îl făcu să dea un strigăt. Cuțitul adversarului îi străpunsese pântecul.

Violența învinsese curajul! Dabork se clătina dând un strigăt înăbușit, gândindu-se cu amărăciune la biata Ralisé pe care nu o putuse scăpa. Dar iată că Ralisé scobora dealul venind acasă în urma bărbatului său. Ajungând la pod, văzu duelul sălbatec, Dabork însângerat, de abia mai respirând. El mai avu puterea să strige: Ralisé!... M'a omorât ca un laș! Răzbună-mă! Nu uita pe acela care te-a iubit!”

Podul se clătina puțin: Dabork cu brațele întinse căzu. Corpul său se rostogoli în valurile galbene ale fluviului Padaug-Toru.

Savarnac, în picioare pe bambusul negru, privea cum dispăre inamicul său. Un surâs de ură satisfăcută îi flutura pe buze. Își șterse arma, se întoarse spre Ralisé care rămăsese pe mal și îi ordonă cu un gest să l urmeze.

Femeea rămase înmărmurită în fața dramei care se desfășurase. Ultimele vorbe ale lui Dabork îi răsună în urechi. El trebuia să învingă, nu bărbatul ei rău care o tortura! „Răzbună-mă Ralisé” strigase celălalt. Și Ralisé voia să-l răzbune.

Ea purta pe umeri o bardă mică care îi servea să taie trestii de zahăr. Cu ochiul măsură podul de bambus, se aplecă spre cele două cabluri care îl țineau legat de țărni și fără ezitare Ralisé le tăie în două.

Un trosnet, pe urmă sgomotul unui corp care cade în apă. Savarnac se rostogoli isbindu-se de pietrele ascuțite și în curând nu mai fu de cât o masă înformă sângerândă.

Ralisé nemișcată, aplecată deasupra abisului, respira dulcele parfum al răzbunării. Ea stătu multă vreme, pe marginea unei stânci, având înfățișarea unei statui negre.

În urmă noaptea veni plină de întunecimi spăimântătoare și când Ralisé simți că e frică, se lăsă încet, încet să alunece.

C. Arg.

Explorațiile veselului Volodia

În timpul uneia din ultimele călătorii în Asia, am petrecut trei luni în monastirile budiste din Siberia. Budismul Buriatilor, popor de rasă mongolă care populează imensa provincie rusească din Transbaikalia, e o religie reformată.

Preoții din Transbaikalia adoră în particular incarnația lui Budha care trăiește în Uga și care e cunoscut sub numele de Kutukta; e un zeu foarte modern care știe să fotografieze și să umble cu bicicleta.

Preoții din Transbaikalia se numesc lama.

Preotul Dumbasov pe care îl întâlnii pe o zi călduroasă în valea Tikoi, mă cunoștea și mă salută prietenește. Era un preot tânăr, foarte vesel și care călătorește pe un cal mic și iute. El era îmbrăcat

cu un antereu galben-deschis, pe umeri purta o eșarfă roșie, iar părul mare îi garnisită cu aripă galbene și roșii.

Ca om practic ce era mă întrebă dacă am cu mine provizii și la răspunsul meu afirmativ îmi propuse să-l urmez într-o colibă care se afla în apropiere.

Se coborî de pe cal și veni să se urce în trăsurica mea. Un soldat care mă întovărășea și care se numea Volodia, se urcă pe calul preotului. Volodia era un băiat de treabă, puțin leneș și flecar, dar vesel și simpatic. El avea o mare venerație pentru preoți.

Buriații pun uneori în lungul drumurilor lemne și crăci de arbori, pe care credincioșii cari călătorește aruncă ofrande pentru a îmbuna spiritele rele și a le face să fie bune în călătorii.

Într-o zi văzui pe Volodia aplecându-se și aruncând cinci copeici. Mă mirai mult și îl întrebai: „Ești de religie creștină?”

— Da.

Tip mongol din Transbaikalia

— Atunci pentru ce faci ofrande spiritelor?

— E foarte simplu. Dumnezeu nu-mi ajută totdeauna; atunci când am o dorință, invoc și pe zeul mongol. Dacă unul rămâne surd la rugăciunile mele, cel-alt mă va auzi poate și-mi va împlini dorința.

Această concurență între zeii îmi plăcu mult și Volodia îmi mărturisii jumătate râzând, jumătate serios, că atunci când i se împlinește dorința, n'are cui să mulțumească, de oarece nu știe care zeu l'a favorizat.

Ajunși la coliba știută de preot, intrăm înăuntru și găsim femeii buriate cari făceau parte dintr-o caravană. Ele se ridicară în sus intimidate.

Bărbaii lor erau duși după provizii. Am văzut atunci că Volodia cu tot respectul lui către preoți, avea mare înclinație către femei. Erau patru femei, dintre care două foarte drăguțe.

Măncărăm. Volodia nu-și mai lua ochii de la femei. Încercă chiar în vreo două

rânduri să lege o conversație cu ele, dar nu primi nici un răspuns.

În curând se înapoiară și bărbaii lor, aducând de-ale mănărei. Ne invitară și pe noi să luăm parte, dar eu eram sătul. Preotul însă mai mănca odată.

După masă, buriații mă întrebă dacă am tutun. Când un străin trece prin mijlocul acestor popoare încă primitive din Siberia, trebuie să dea totdeauna daruri folositoare ca ceai, tutun, zahăr, orez, iar femeilor stofe colorate.

Oferii tutun bărbaiilor și arătați o batistă cu culori strălucitoare pe care hotărâi să o dau învingătorului unei curse. În depărtare se afla un pom. Cel care va alerga până la pom și se va înapoia cel dintâi va fi învingătorul.

Bărbaii primiră numai de cât. Dădui semnalul și toți porniră. Deodată Volodia sări pe calul preotului și porni în goană spre pom. Fu cel dintâi care se înapoie; el câștigase premiul.

Dădui batista lui Volodia care o oferii uneia din femei. Bărbatul ei se opuse, dar îi explică că Volodia are dreptul să să o ofere cui vrea.

Plecând, femeile aruncară priviri galeșe lui Volodia, mai ales aceea care primise darul.

Volodia era transportat: râdea, juca: „I-am învins pe sălbateci, i-am învins! Trăiască Rusia!”

UN VÂNĂTOR DE ORCHIDEE

Am auzit adese-ori vorbindu-se de oamenii cari vânează orchidee, niște plante rare, pe cari amatorii din Europa și Statele-Unite și le dispută cu prețul aurului. Cum devine cineva vânzător de orchidee? Cum se dedă cineva la această vocațiune? Din ce straturi sociale se recrutează adepții? Toate aceste întrebări au rămas fără răspuns până în ziua când m'am dus în America și am făcut cunoștință cu William Hunlley.

El era un om înalt, subțire, tăiat în atlet. Ar fi fost frumos, fără o tăietură profundă care, plecând de la sprânceana dreaptă, se pierdea jos într-o barbă scurtă și aspră. L'am rugat să-mi povestească istoria sa și el începu numai decât astfel:

«Sunt 12 ani de atunci. Eram de 22 ani, eșisem din colegiul Harvard, unde eram bursier și, sărac, nu știam ce carieră să apuc. Familia mea era originară din Sud. Războiul Secesiunii o ruinase; rămăsesem singur în lume și ambițiunea mea nu era alta decât să-mi recâștig pozițiunea pierdută și să cumpăr într-o zi domeniul patrimonial trecut în alte mâini.

«Atunci m'am aliat cu Daniel Fergusson, un om celebru printre amatorii de plante rare. Trecea, cu drept cuvânt, ca cel mai abil cunoscător și vânzător de orchidee din lume. El a străbătut în mai multe rânduri America centrală și America de sud, Bor-

neo și Insulele Filipine, Sumatra, Iava și Maleesia.

Când l'am cunoscut, renunțase la explorări; era atunci de 70 ani. Foarte bogat, după cum se zicea, el însă păstra o absolută tăcere asupra acestui punct, ca și asupra altora. Poseda sere renumite unde își cultiva plantele sale de predilecție.

M'a privit ca amic îndată ce am căzut în admirațiune înaintea perlelor sale favorite, «*Cypripedium Spicerianum*». Îmi explică frumusețile; eu îl ascultam cu cel mai mare interes. Cu încetul îmi comunica și mie patima lui; observă asta și fu mulțumit. Aflai de la dânsul ce era profesiunea unui vânzător de orchidee, cât curaj cerea ea, câte sforțări, câtă stăruință.

În grădinele lui de iarnă unde petreceam ore îndelungate, fie-care plantă deștepta o amintire. Una era descoperită în pădurile virgine ale Braziliei, costase șase luni de căutări și viața a două indigeni mușcați de șerpi; alta, originară din Borneo, nu putuse fi adusă decât cu sforțări neuzite. Atacat în pădure de sălbateci, dânsul trebuise să privească cum mai mulți din tovarășii săi au fost masacrați. El însuși scăpase cu mare greutate și pentru ca să regăsească planta rădăcită în luptă, trebui să se întoarcă el însuși s'o caute, pentru că nici unul din tovarășii săi, rămași în viață, nu voise cu nici un preț să-l însoțească.

Toate povestirile lui interesante mă înflăcărară pentru vânzarea orchideelor. Într-o vară, căpătând bani de la prietenul meu, plecai la Calcuta, în India. De aci mă îndreptai către Joalpara, de unde începură mizeriile noastre.

Căldura era năbușitoare. Tigrii și elefanții prin câmpii, rinocerii pe malurile râurilor, însă mai cu seamă numeroasele cete de guzganii cari se coboară în câmpie din munții Casen pricinuind foamete în jurul nostru, îmulțeau piedicele. În acele pustietăți, forțele noastre dispăreau repede d'împreună cu proviziunile. Un accident s'a întâmplat atunci unuia din oamenii mei; pe când dânsul lega o barcă de mal, un tigru se repezi asupra lui și dintr-o singură isbitură îl trânti la pământ. Din fericire un alt tovarăș care era aproape, trase un glonte în ochiul tigrului care căzu mort.

Acest incident descurajă cu totul pe oamenii mei. Dânsii mă invitară să mă întorc înapoi, amenințându-mă să mă părăsească. Eu am refuzat, promițând o mare plată acelor cari îmi vor rămânea credincioși.

După alte câte-va zile de mers prin locuri populate cu șerpii cei mai ve-

ninoși, ajunserăm în niște munți cu o vegetație așa de sălbatecă de se părea că nu mai călcase pe acolo nici un om. Îmi împărții trupa în două: una trebuia să exploreze râpele din dreapta, alta pe cele din stânga noastră.

Treaba era grea, însă nici unul din oamenii mei nu s'a cruțat. Admiram iuțeala lor în vreme ce se urcau ca și niște șopârle pe stâncile înfierbântate de soare și drepte aproape ca perețele.

Eu mergeam mai cu seamă prin fundul râpelor, știind că orchideele cresc cu deosebire pe lângă ape, cu toate că ele se desfășură la o înălțime oare-care.

Cu cât înaintam, albia râului în care mă aflam se lărgea. Lăsând pe tovarășii mei în urmă, îmi făceam

cu greutate o cărare când, de-odată, în fața mea, într'o despicătură mare de stâncă, văzui o plantă ale cărei foi semănau întocmai cu ale orchideelor. Intrând în acea colosală crăpătură și ridicând ochii, văzui tot vârful stânței acoperit de orchidee. Nici odată nu văzusem o așa orgie de culori.

Fluerând, toți oamenii alergară. Cele trei lăzi pe cari le aduseserăm cu noi fură umplute până seara cu orchidee.

La întoarcere am dat peste primejdii și mai mari cu fiarele.

Însă orchideele astea mi-au făcut averea; le-am vândut în America și o mică ramură costa până la 500 de dolari.

Blaz.

toare și vei împușca hipopotamii până vei găsi ceea ce trebuie.

Zis și făcut. D. d'Héricourt plecă la vânătoare însoțit de guvernatorul din Angolola și de o mulțime de oameni.

Cu mare greutate ei împușcară un hipopotam, însă era de genul bărbătesc.

A doua zi vânătorii porniră iarăși la vânătoare și răniră mortal două hipopotamii; erau de genul feminin; însă nici una nu era însărcinată. Deci o nouă desamăgire. La reîntoarcere lângă Sahle-Salassi, Rochet și-a exprimat regretele sale că nu reușise.

— Veți fi mai fericiți cu altă ocazie, zise regele din Choa, și îmi vei procura remediul de care am nevoie.

Câte-va zile mai târziu Sahle-Salassi, în dorința lui de a poseda minunata doctorie, rugă pe oaspetele său de a face o nouă încercare. Un locotenent de marină franceză, d. Lefebvre, plecă cu d. Rochet. Ei stătură 48 de ore fără să dea de vr'un hipopotam.

În fine unul din aceste animale apărură asupra apei; d. Rochet îl ochi; glonțul îl lovi mortal. Animalul furios, alergă la țarm și se opri lângă vânător cu ochii scoși din orbite. Rochet a mărturisit că în fața acestui inamic teribil se simți foarte rău; el ochi din nou cu carabina sa, dar sgomotul pașilor tovarășilor săi cari îi alergară într'ajutor puse pe fugă pe hipopotam.

Vânătorii urmăriră pe pachiderm; îl văzură luptându-se în contra morței, apoi cufundându-se, reveni deasupra apei. De data asta murise. Fu târât pe uscat: era de genul bărbătesc.

Vânătorii continuă expediția lor și a doua zi mai omorâră două hipopotamii, însă tot de genul bărbătesc.

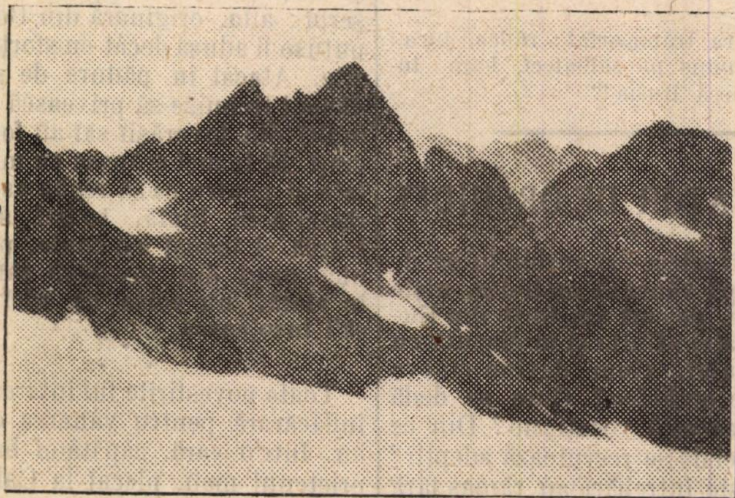
A treia zi bucuria vânătorilor fu enormă; ei zăriră într'un braț al râului două hipopotamii și crezură că unul din ei trebuie să fie de genul feminin. Imediat ei se înșirară pe cele două țărături asvârlindu-le mai multe săgeți și gloanțe; cu toate astea ei nu se sin hiseau de loc. Unul din acești monștri, simțind dureri din cauza săgeților, se cufundă în apă și păru că voește să stea acolo la adăpostul persecutorilor săi. Infuriați, aceștia împinseră pe apă un trunchi de arbore și încercară să facă un fel de punte flotantă de unde credeau că pot ataca pe hipopotam.

Extremitățile trunchiului fură legate cu sfori. 15 oameni se urcară pe trunchi, pe care îl putură îndrepta d'asupra locului unde se vedea hipopotamul vârat în nisipul din fund. Vânătorii îl înțepară cu lăncile lor; animalul se sculă atunci și printr'o singură mișcare răsturnă trunchiul de arbore, făcând ca toți vânătorii să cadă în apă.

Într'un moment apa fu înroșită și patru oameni omorâți.

Dintr'o lovitură hipopotamul a tăiat pe un vânător drept în două; apoi repe-

CIDDAȚENIILE NATURII

• Napoleon dormind

În valea Seriana (Italia) muntele Recastello, înalt de 2888 metri, prezintă asemănarea profilului lui Na-

poleon I, dormind pe spate. Ca să observați aceasta, țineți vertical ilustrația de mai sus.

ÎN ȚARA HIPOPOTAMILOR

Un francez, d. Rochet d'Héricourt, fu cel d'întâi care, plecând din Suez pe un caic, în 1839 și după ce s'a oprit în toate porturile țărmului arab, n'a stat la îndoială de a se aventura pe drumul periculos și deșert al Adelișilor, a ajuns la Tadjoura și Choa, unde a fost foarte bine primit de regele Sahle-Salassi.

D. Duvernoy, profesor la Colegiul de Franța, rugase pe d. Rochet să-i aducă din Abisinia un hipopotam nu în stare adultă, dar luat din sânul mamei sale.

Într'o zi regele de Choa, Sahle-Salassi, sare suferea de reumatism, spuse d-lui d'Héricourt:

— N'ai vr'un remediu care să poată vindeca boala mea?

Vrând să profite de ocaziune, francezul răspunse:

— Nu, n'am nici un remediu pentru boala de care suferi, dar acest remediu îl ai în țara ta.

— În țara mea?

— Da!

— Spune-mi care e acest remediu?

— E grăsimea de hipopotam; trebuie să fricționezi partea dureroasă cu această grăsime.

— Nimic mai ușor, voi ordona o vânătoare pe râul Tchia-Tchia.

— Din nefericire, reluă d'Héricourt, lucrul nu e tocmai ușor; trebuie ca grăsimea să fie luată de la un hipopotam de genul feminin și care, ceva mai mult, trebuie să fie și însărcinată.

— Nu-i nimic; te vei duce la vână-

zindu se cu furie, spintecă pântecile al-
tuia, rupse brațul și pieptul unui al treie-
lea și sfărâmă capul celui d'al patrulea.

Îndată ce ceilalți vânători se putură
aduna pe țârm, trimiseră o ploaie de
gloanțe asupra animalului care, furios,
sfărâmă în bucățele trunchiul de arbor.

Cu toate astea noaptea sosi fără ca
vânătorii să poată răni de moarte pe
hipopotam; deci ei fură nevoiți să în-
ceteze lupta. Animalul profită de întu-
neric spre a se ascunde într'un tufiș de
pe marginea râului, unde el fu pândit de
vânători.

A doua zi de dimineață când el voi
să reîntre în apă, o descărcare generală
se făcu asupra lui și Rochet d'Héricourt
l'a lovit cu un glonț drept în urechi.
Animalul căzu.

Dar parcă era un făcut; hipopotamul
pe care îl ucisese cu atâta greutate era
tot de genul bărbătesc.

El trebui să se mulțumească a-i tăia
capul, pe care îl aduse d-lui Duvernoy
în Franța.

Acesta l'a pus în muzeul de istorie na-
turală din Paris.

Sereno.

CREȘTEREA STRUȚILOR

Creșterea struților nu datează de
eri, de alaltă-eri; cei vechi lineau
în mare stimă penele acestor gi-
ganți ai păsărilor. Romanii îi mân-
cau chiar, cu deosebită poftă.

Operile autorilor decadentei romane
ne arată că nu se putea face o ser-
bare de gală fără să se servească o
friptură de struț. Uriașele păsări erau
gătite întregi și adesea chiar cu pi-
cioare cu tot.

Se povestește adesea că romanii
bogați, ne mai știind ce nebunii să
mai facă spre a fi admirați, cereau
să li se servească farfurii cu creeri
de struț. Cum acest organ este foarte
puțin voluminos la aceste mari pă-
sări, trebuiau duzină de creeri pen-
tru a constitui o farfurie prezentabilă.
Impăratul Heliogabal porunci să i
se aducă șase sute la o singură ma-
să. Ce măcel!

Pentru a satisface nebunia gastro-
nomilor romani și a soțiilor lor, cari
se găteau cu pene de struț, egiptenii
imaginaseră creșterea acestor pă-
sări. Principalele parcuri se găseau
în Sudanul actual și poate chiar în
teritoriul care aparține Abisiniei.

Această industrie suferi mult în-
ainte de căderea imperiului roman. Ea
nu se ridică decât câteva secole mai
târziu, când coloniile algerieni între-
prinseră creșterea struților pentru
penele lor.

Exemplul lor fu imitat în colonia
Cap, în California, la Pasadena. În
fine, sunt vre-o cincăni ani, americanii
au înființat o fermă de struți pe li-

toralul Alpilor Maritimi. Cu toate an-
tecedentele așa de depărtate pe cari
le-am expus, creșterea struților nu
este decât la începutul ei. Femelele
sunt rele în privința clocitului. Ele
depun ouăle lor pe pământ fără să
prepare un cuib și nu au instinctul
de mamă ca să separe ouăle; mai
multe femele depun ouăle în aceeași

gaură și cred că și-au făcut complet
datoria.

Dacă epidemia nu se abat asupra
fermei, afacerea devine productivă.
Cu toate acestea penele cele mai cău-
tate sunt încă acelea cari sunt fur-
nizate de păsările sălbatice și acelea
ale struților din Sudan.

Traian Popescu.

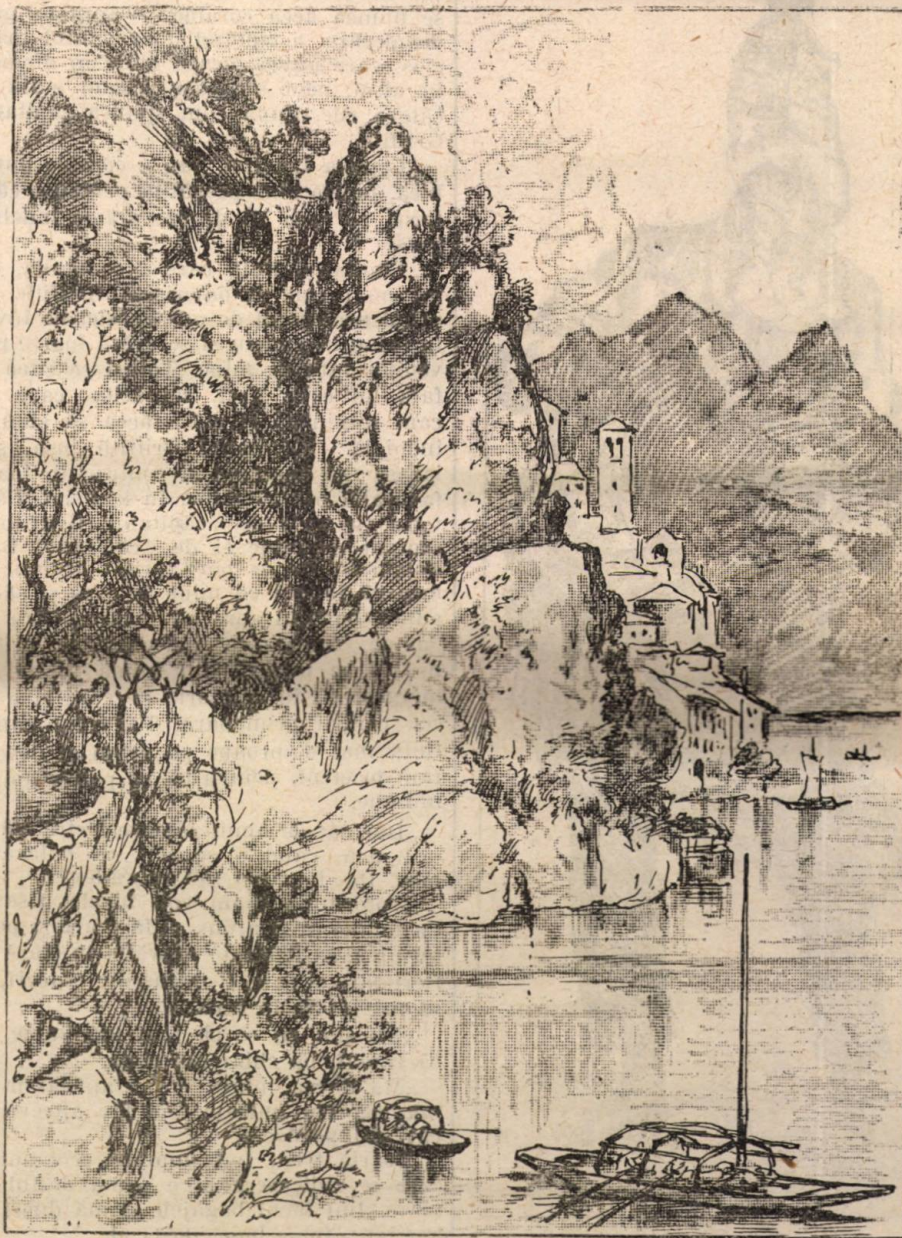
CURIOZITĂȚI PITOREȘTI

Stânca Gaudria pe lacul Lugano

Lacul Lugano este unul dintre
cele mai frumoase lacuri italo-elve-

Satele agățate de stânci într-o lu-
xuriantă vegetațiune par ca niște albe
ingrămădiri de case.

Gaudria, strânsă și ingrămădită pe
o pantă ce coboară în lac, n'are
străzi, ci numai niște coridoare cari

Gaudria pe lacul de Lugano

ține. El n'are grandoarea sălbatecă a
lacului Celor patru cantoane, așa de
aproape de cealaltă parte a Gothar-
dului; nu mai este Elveția, ci Italia
cu orizonturile sale albastre și pei-
sagiile sale răzătoare.

circulă printre case.

Vaporul care vine dela Lugano de-
barcă călătorii în rez-de-chaussée-ul
unei case și trebuie să te urci în pri-
mul ei etagiu spre a găsi coridorul
cale publică.

DIN TRIPOLITANIA

Vrăjitorii

În războiul actual din Tripolitania au avut roluri de importanță și așa numiții vrăjitori. Urmași de bande de negri, acești vrăjitori alergau pe străzile din Tripolis bătând în tam-

Un vrăjitor din Tripolis

tamurile lor și îndemnând la revoltă, la împotrivire contra *rumi*-lor.

Ilustrația ce publicăm reprezintă un vrăjitor cu costumul lui diavolesc și cu tam-tam.

W. OERTEL

O călătorie în India

— Urmare —

Căpitanul de marină vorbea așa de convingător și-mi descrie această călătorie, pe care o făcuse și el de mai multe ori, că cea mai minunată din lume și știu să mă sucească în așa fel, că mă câștigă aproape cu totul. „Sus, strigă el d'odată, haidem în docurile din Greenwich, unde e ancorată corabia și unde vei face cunoștința căpitanului”.

Vasul lui, bineșor echipat, nu era departe de casa unde ne găseam. Urcaram și coboram podul de pe Tamisa, unde era ancorată „Cetatea Londrei”, — cum se numea acea corabie — aproape gata de plecare, așteptând doar vântul priincios, care putea începe dintr'un moment în altul, căci începuse a cam sufla de câteva zile, după cum spunea căpitanul Griffith.

„Cetatea Londrei” era o corabie puternică, foarte bine pregătită pentru o călătorie, ce avea să dureze vreme îndelungată.

„Căpitanul Ball, care o comanda, era întocmai cum îl descriese Griffith. Ne primi neobișnuit de prietenos, ne invită în salon la punciu și se arătă foarte prevenitor față de mine. Totuși se citea pe fața lui ceva șiret, răutăcios, care mă cam respingea și mă făcea să stau la îndoială. Căpitanul Griffith însă, știu iar să mă sucească și contractul, foarte favorabil pentru mine, fu încheiat. Când totul fu scris de căpitanul Griffith și semnat de mine și de căpitanul Ball, dulgherul de pe bord primi ordinul să meargă îndată cu mine în oraș și să-mi aducă bagajul spre a-l încărca. Era un om de vârsta mea, îndemânat, prietenos și se bucură din inimă aflând că merg și eu în călătoria pe care el o făcea pentru prima oară. Făcurăm cunoștință mai d'aproape pe drum și deveniram prieten, pentru că ne potriveam de minune.

„Dar cât de uimit rămase bietul stăpânul meu, când îi spusei de hotărârea mea. Da, îi părea rău într'adevăr.

„Totdeauna ți-am voit binele, zise el. Ca mâine ai fi ajuns caldă mare și peste un an ți-ai fi lăsat prăvălia în stare înfloritoare și m'ai fi retras din afaceri, ca să mă întorc în țară.

„Nu știa cu ce să mă îmbie, ca să rămân, ba chiar mă ruga.

„Mă durea inima; dar apucasem să mă leg. Nu puteam să fac altceva de cât să-l părăsesc.

„Foarte trist, îmi numără economiile, care se ridicaseră la o sumă destul de mare. Îmi făcu bagajele și mă dusei să-mi iau rămas bun de la el.

„D'abia acum văzu cât mă iubea bietul om. Apoi îmi strânse mâna mișcat.

„Dumnezeu să te aibă în paza lui, zise el, în călătoria periculoasă ce faci și să-ți dea noroc, ca să nu-ți pară rău de ceea ce faci. Aici știa la ce să te aștepti de la mine; dar pe căpitanul d-tale nu-l cunoști încă și te dai în mâna lui. Dar să le faci Domnului toate bune. Dacă te întorci cu bine înapoi și vrei să intri iar la mi-

ne, casa ți-e deschisă”. Și mă arătă recunoscător și iubitor față de bietul om Pe drum dulgherul, care se numea Rowley, îmi zise: „Dacă ai fi fost în locul d-tale, n'ar lăsa locul acesta bun”. Nu-i putui răspunde decât: Nu-mi îngreua mai mult, inima Rowley; știu bine că nu mă mai pot întoarce. Tăcu și abia mai târziu începu să vorbească d'altceva. Noroc că vântul nu sufla încă favorabil; eram nevoiți astfel să mai rămânem și căpitanul Griffith stătea cu noi pe bord. Putui să scriu încă o scrisoare scumpilor mei părinți și promise cu sfințenie s'o ducă la Hamburg. O adresasem fostului meu stăpân și eram încredințat că 'ndată ce va fi posibil s'o trimită părinților mei, prin el va ajunge de sigur în mâinile lor.

„Să tot fi fost ceasul 3 de dimineață, când o trosnitură puternică d'asupra capului mă trezi în hamacul meu.

— „Ce-o fi asta? întrebai speriat pe Rowley, al cărui hamac atârna lângă al meu. Mai înainte ca el să răspundă, s'auzi a doua și a treia trosnitură și pântecul vasului începu să se miște.

— „Sunt ultimele împuscături de salut, adică salutările de adio ale corăbiei, zise el. Aă ridicat ancora și „Cetatea Londrei” zice rămas bun străvechei ei stăpâne, bătrânei Londre, deși n'o poate auzi d'aci. Și cu toate aceste cuvinte, se 'ntoarse pe partea cealaltă și adormi din nou.

„Mie însă nu-mi venea somnul, căci pe punte era un sgomot sălbatec. S'auzea, răsunând puternic, fluierăturile comandantului, se auzia comanda căpitanului, și mai puternică parcă din pricina tubului acustic; s'auzea mugetul vântului, care sufla năpraznic în pânze și valurile se isbeau furioase de pânțele corăbiei, de se cutremura.

„Sufletul meu se înalță în rugă spre Domnul. Și recomandai pe dragii mei din ținutul Rinului, mă recomandai pe mine, care mă aflam în voia elementului fără milă al apei, pe care corabia fragilă lucru omenesc, și întreprind o călătorie, la care nu mă împingea nevoia, ci pornirea tinereții, pe care o cultivase odinioară unchiul meu Enric, stând la căldură, la gura sobei, la adăpost, cu atâta spor, că acum renunțase la o ocupație sigură, spre a mă avânta într'o viață nesigură, vagabondă și foarte problematică.

„Abia după ce-mi îndestulai dorința sfântă a sufletului meu, îmi veni somnul și mă cufunda în cele mai groaznice vise, cu tot zgomotul matrozilor de sus, d'asupra capului meu.

„Am să amintesc numai pe scurt despre cele dintâi zile, ba chiar cele dintâi săptămâni ale călătoriei noastre. Sufeream doar foarte puțin de răul de mare. Firea-mi viguroasă îl învinse repede, pe când alții îl îndurară săptămâni de-arândul, până li se istoviră de tot puterile.

„Tot mai mult găseam în Rowley un suflet cinstit și credincios, care, conști-

ent de noblețea sa, se împotriva oricărui abuz, pe când ar fi fost gata să se sacrifice pentru datorie și din toată inima se supunea la ceea ce era drept. Greșala lui cea mare era că nu-și prea lua seama la vorbă. Asta avu în curând ca urmare, că în ochii căpitanului nu trecea drept, ceea ce însă era, ci se afla într-o stare, care din ce-n ce devenea mai grea, deși eu îi atrăgeam atâta de mult atenția. Starea aceasta amenința să sfârșească rău.

„Căpitanul se arată în curând ceea ce era: un om sălbatec, gata pe ceartă, care întrecea pe toți furioșii ce-l văzusem înainte de el, căci pe când lor le trecea supărarea odată cu potolirea furiei, acesta purta pică și mai mare celui ce-i dăduse prilej să-și arate violența. Și pornirea lui dușmănoasă se arătă apoi în chinuri nenumărate, pe care știa să le născosească cu o cruzimă diavolească. Dacă reușea atunci să-l facă pe nenorocitul, ce-l întărâta să zică o vorbă sau să-și arate oare cum enervarea prin vr'un fapt, care să-i dea lui prilej să-și verse focul, îl pedepsea în mod barbar, neomenos.

„In curând am înțeles pricina tremurării sale. Era un bețiv ordinar, care nu numai că bea în fiecare seară, dar nu era treaz zile întregi de-a rândul. Dacă comandantul și pilotul n'ar fi fost suflete cinstite și matrozii oameni pricepuți în meseria lor, Dumnezeu știe ce ne-am fi făcut.

„Cum fusese cu puțință să i se încredințeze unii astfel de om mărfuri atât de prețioase? ați întreba d-v., — continuă povestitorul după o pauză.

„Cred că vă pot răspunde. Mai întâi, căpitanul Ball avea mare trecere atât în port, cât și pe punte, căci comandantul era cumnat cu el; apoi, când era treaz, era unul dintre cei mai destoinici marinari englezi; în sfârșit, stând pe uscat doar puțină vreme, știa să-și ascundă oarecum păcatul de căpetenie și numai când era din nou pe apă, îi dădea frâu liber.

„Celui ce i era drag, îi mergea mai bine de cât pe oricare altă corabie, ce pleca din vre-un port englez. Aceasta o știa oamenii lui, d'aceia se fereau să-l întărâte, ceea ce — din nenorocire — nu putu face Rowley, cu firea lui prea dărmă. Eram în grațiile lui. Eram exact în serviciul meu și luam seama la cel mai mic semn al lui, îndeplinindu-i orice poruncă aproape mai înainte ca s'o fi exprimat. De lucru aveam în adevăr puțin. Mă învăța să mănuesc instrumentele marine, pe care și el numai din practică și după îndelungă întrebuințare le cunoștea, căci servise pe corabie, încă de pe când era copil.

„In sfârșit eram băgător de seamă, redactam ceea ce dicta și îi citeam apoi. Dacă îi plăcea, eram invitat la punciu, o băutură pe care o prepara foarte tare și o întrebuința în foarte mare cantitate. Mă chema la masa lui, unde nu-și mai aducea aminte vr'un altul să fi sezut.

„Dar Rowley, bietul Rowley! O singură dată îndrăsnise să aibă altă părere decât a căpitanului Ball asupra unui lucru din dulgheria lui, lucru pe care bietul om îl pricepea cum se cade. D'a-

tunci se isprăvisse cu el. Zi și noapte nu-i mai da pace căpitanul. Il urmărea cu observații mușcătoare și mai ales de când ultimele țărături europene dispăruseră din vederea noastră.

(Va urma).

Trad de **Tomescu-Putna**

DIVERSE

Distrugerea aligatorilor din Florida. — Dela 1880 și până la 1894, vânătorii au distrus 2.567.892 crocodili în Florida. Această vânătoare inversunată a produs fructele sale: aligatorii încep să dispară în mod simțitor din țară. Creșterea lor este înceată. Într'un an ei nu au decât două-spre-zece degete de lungime; la cinci-spre-zece ani sunt lungi de două picioare; nu ating întreaga lungime decât la vârsta de cinci zeci de ani. Nu se cunoaște în mod exact durata vieții aligatorului dar adeseori este superioară acelei a vieții omenești.

Rezistența unei frunze. — In Australia mai ales se văd niște arbori cu frunze mari, numiți *Victoria regia*. Un in-

grijitor al grădinei zoologice și botanice din Adelaide a avut ideea de a încerca rezistența acestor frunze. Pentru aceasta el a pus frunza de apă, iar deasupra pe însuși copilul său în etate de 9 ani. Frunza, la contactul cu apa, s'a încovoiat astfel încât, forma o barcă în care copilul putea să seadă destul de comod. Ca probă despre aceasta un fotograf a luat o vedere cu copilul așezat în acest curios soi de barcă.

Inchiriez PIANINE

**Nou și uzate
IN CAPITALĂ ȘI IN TOATĂ ȚARA
Incepând de la 15 lei lunar
GEORG DEGEN, BUCUREȘTI
— Alături de Cofetăria Capșa —**

VĂPSEA DE PĂR RAPID

**GARANTAT ABSOLUT
NEVĂTĂMĂTOARE**

Văpsește imediat părul cărunt sau alb, în negru, brun, castaniu sau blond într'un mod atât de perfect și de natural în cât nu se cunoaște de loc că părul e văpsit. Întrebuințarea mai simplă și mai ușoară ca la orice altă vâpsea de păr.

Prețul lei 2.50. La nemulțumire se restituie imediat costul.

BONBOANE ORIENTALE

Parfumează admirabil gura

și distrug orice miros urât al gurii provenit din tutun, dinți stricați sau stomac deranjat.

Cutia 50 bani la drogerii și farmacii.

Observați marca *Semiluna cu stea*, singure veritabile.

CREMA
PUDRA
SAPUN

FLORA

POMADA
Capilogen
(Apă de păr)

TUSEA cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească, vindecă sigur

*Pectosin
Iteanu*

Sticla lei 3. — La drogerii și farmacii

PURGEN

**PURGATIV IDEAL
cu renume universal**

De o eficacitate absolută sigură. Cutia cu 25 purgative lei 1.50. Observați ca fiecare pastilă să aibă inscripția: **PURGEN-BAYER**, singurul veritabil.

Anemia (lipsa singelui), clorosa, neurastenia, histeria, slăbiciunea generală, vindecă

*Hemofer
Iteanu*

recomandat de prof. dr. Baileu, prof. dr. Leonte, prof. V. Negel, Iași, și alții, ca unul din cele mai puternice reconstituente ale corpului slăbit. Sticla lei 4.

DURERI REUMATICE

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți vindecă sigur

**PASTILELE
Nevralgine Jurist**

Un flacon 2.50

La drogerii și farmacii

NOUILE MARI PREMII OFERITE DE **ZIARUL „UNIVERSUL”**

abonaților săi cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE ÎN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaî-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10. Sucursala calea Victoriei, No. 107

UNA GARNITURA MOBILA DE STEJAR TAPISATA, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din : una canapea, două fotolii și șase scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ȘI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, București, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, culoarea mahonului

entru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din : 12 linguri, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și căptușită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru șase persoane, compus din : una carafă și șase pahare de cristal bacara cu monturi de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche stesnice de alpaca**, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii în gros și en detail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonică superioară**, burduf dublu, colțurile legate, cu 21 clape și 8 basuri, toate de oțel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, reprezentând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumpărate de la «Compania generală», Biuro de importatiune, București, strada Smârdan, No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea mai cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pâlnie, ultima perfecțiune, cu 6 plăci mari marca «Jnger», cântate de cei mai buni artiști. **Un serviciu de lavoar de faianță**, compus din 5 bucăți. **O lampă** ultima creațiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea mai economică și luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardineră de metal argintat, cu vas verde. **O fructieră** argintată și aurită, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele mai solide și excelente biciclete, din fabrica societății Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la poste germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, București, str. Știrbei-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă mare de perete**, frumos ornamentată și **un serviciu** compus din : o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate a-

cestea cumpărate de la cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, str. Colței, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biuro**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicarie și argintarie Jean Schmidt & Const. Stratulat, București, calea Victoriei, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victoriei, 54.

Una trusă pentru damă, cu trei sticlufe și cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domnișoare. **Trei truse** de piele fină pentru maniere. **Trei pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Trei pudriere** cu pufuri de lor. **Trei oglinzi nichelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel mai nou și **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Syva», de cea mai mare perfecțiune, împreună cu 6 plăci marca «Premier-Record», având cântece românești. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofone : «Compania anglo-americană» din București, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Pitești și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașini de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oțel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oțel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), reprezentată în România prin marea casă de mașini agricole și industriale : Soc. în comandită Weill, Joseph & Co succ., București, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stofei, care se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, București, str. Academiei, 25.

Un șarpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conținând fie-care pudră și săpun „Flora”, făcute anume pentru abonații ziarului „Universul”.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația

No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

La un semn al rajahului, unul din oameni își infipse lancea în nenorocitul colporteur.— (Vezi pag. 5560).

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALĂTORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

TIGRUL GARU

— Vezi pe acel Korinki, stăpâne?
 — Bătrânul care trece acum?
 — Da, bătrânul cu turban roșu. Știi cine este?
 — De sigur vre-un colportor.
 — Da, un colportor ziua, dar noaptea...

Și aerul speriat al lui Mahomed-
 inspira bătrânul acela.

— Stăpâne, acești korinkii sunt în relați-
 uni cu diavolul. Ei știu să se trans-
 forme în tigri și pantere. Cum toți sunt
 colportori, pot spiona satele ziua și știu
 unde dorm pasările și animalele domes-
 tice. Atunci revin noaptea și oamenii
 găsesse dimineața cotețele goale.

Vorbind ajunserăm în Dulong, sat cu
 vre-o cincizeci de colibe pe marginea
 unui râu.

Anunțat de sosirea mea, raja prepa-
 rase „odaia mosafirilor” o colibă făcută
 din foi de palmier care fu îndată plină
 de oameni din sat. De și muream de
 somn și oboseală, fui silit să ascult po-
 vestirea notabililor din Dulong asupra
 misteriosului tigrul-garu.

De două luni, satul suferea mari pa-
 gube de pe urma tigrului. Locuitorii in-
 cercaseră o mulțime de mijloace spre a
 scăpa de un dușman așa de periculos,
 dar toate încercările fuseseră zadarnice.

În definitiv, nimeni nu-l văzuse. Dar
 urmele lăbelor sale pline de sângele vic-
 timelor, arăta că e mare, și cunoscătorii
 precisau că trebuie să fie un tigrul bătrân.

Raja, în numele tuturor locuitorilor
 din Dulong, mă rugă să-l scap eu, om
 alb, de pacostea care le-a căzut pe cap.

„Tu ești un șef mare, ești un raja va-
 loros. Scapă-ne, căci vom muri de foame
 dacă tigrul va continua să ne prade”.

Mă aflam într-o dilemă a cărei soluție
 era foarte delicată. Sau trebuia să le
 spun că nu-mi convine să mă arunc în
 ghiarele tigrului, atunci când glonțul ar
 fi dat greș, sau să cedez lingușirilor și
 complimentelor lor și să le probez că
 sunt un adevărat alb, fără frică.

Ce ați fi făcut în locul meu? O vână-
 toare de tigri cum o fac prinții indieni
 și ofițerii englezi e cu totul altceva. În si-
 guranță pe un palachin protejat de
 trompa unui elefant războinic, ai timpul
 să ochești bestia zăpăcită de sgomotul
 tamburinelor a sute de oameni.

Dar să te expui singur fără altă tovă-
 rășie de cât vre-o zece malaezi, gata să
 fugă la cel mai mic răget!

Găsiți o soluție bună: peste două zile
 mă înapoez la Dulong cu patru europeni
 sau americani pe care îi voi întâlni la
 minele Ki-Lupt și atunci nu mai am de
 ce să mă tem de tigrul.

În adevăr, după două zile, mă reîntor-

sei cu Kid Karson, un tânăr inginer a-
 merican și cu Kenedy Mac Alpin, un
 tânăr voinic care primise să mă întovă-
 răsească.

Cei doi servitori ai lor hinduși îi înto-
 vărăseam; câte și patru erau înarmați
 foarte bine.

Dulong era în sărbătoare. Un indigen
 pe care îl întâlnirăm în drum ne spuse:
 „Tigrul a fost prins! Allah să fie
 laudat!”

Să-l ia dracu pe Mahomet, mur-
 mură Mac Alpin, care contase, plecând
 din Ki-Lupt, să adauge pielea tigrului la
 trofee sale de vânătoare.

Nu fusese un tigrul ordinar acela pe
 care îl capturase, sau mai bine zis, care
 se capturase singur.

Ne îndreptăram spre o mulțime de
 lume, care era strânsă în jurul unei
 cușci. Dintr-o aruncătură de ochi văzu
 că nu era tigrul, ci bietul colportor, Ko-
 rinki.

Aceste prințări se fac din bambu
 gros, bine bătut în pământ și legate în-
 tre ele cu liane solide. Ele formează
 cușci lungi de trei metri, largi de două și
 având înălțimea unui om. O poartă grea
 care alunecă vertical, se închide imediat
 ce tigrul sau pantera care a intrat înă-
 intru, pune gura pe capra sau câinele
 ce sunt puși acolo ca momeală.

Și această poartă e atât de grea, că
 trebuie puterea a cinci oameni ca să o ri-
 dice.

Vocea plângătoare a bătrânului col-
 portor se auzea din când în când:

„Dar sunt eu, Ibrahim Sipayeh! Eu,
 bătrânul colportor care vă aducea mar-
 fură de atâția ani!”

Și pentru a zecea oară raja întreba:

„Dacă nu ești tigrul-garu, cum se face
 că te afli în această prințătoare?”

— Dar e foarte simplu, raja! E cel
 mai simplu lucru din lume! Eri seară...

Din ce spunea, rețea că de cu seară
 înoptrând pe câmp, alerga pe cât îi per-
 miteau picioarele sale de om bătrân. De
 odată auzi un răget de tigrul care îl în-
 ghețea de groază. Atunci își aduse aminte
 că în apropiere se află mai multe curse
 construite cu speranța să se prindă în
 ele tigrul.

Ibrahim Sipayeh se vârăse într-una
 din aceste curse și de teamă uitase balo-
 tul său cu măfuri în drum.

Dar el făptui o greșală și mai mare:
 plictisit de prezența câinelui în cușcă, îl
 gonise cu o lovitură de picior și astfel
 greaua poartă se lăsase, închizându-l
 acolo.

În primul moment colportorul se sim-
 țea mai în siguranță astfel. Dar când
 noaptea deveni liniștită și răgetele tigru-
 lui se pierdura în depărtare, un gând
 alarmant îi străbătu creierul: Malaesii
 credeau că toți Korinchii sunt tigri-
 garu!

Atunci se gândi că ar fi mai bine să
 plece, de și era încă noapte. Dar slabele
 sale brațe nu-l ajutară să ridice poarta
 cea grea.

Dimineața strigă pe primul trecător
 care înspăimântat alergă în sat. Și toți
 adulții armați cu lănci și pumnale erau
 adunați acolo.

— Lăsați-mă să ies, vă voi explica tot.

— S'a dat vre-odată drumul vre-unui
 tigrul prins? observă grav un notabil.

— Dar dacă vă spun că sunt Ibrahim,
 colportorul!

— Cum ai intrat în această prință-
 toare de tigri, dacă nu ești tigrul?

— Dar nu, fraților! ascultați-mă!

Așa de simplu! Dar cum să lupți cu
 prejudecățile unui popor primitiv! Soar-
 ta sa era deja hotărâtă în fundul con-
 științei judecătorilor săi. Convinși că ti-
 grul-garu care de ani teroriza, nu era
 altul de cât bătrânul acela, nu se mai
 gândea de cât la modul execuției.

Urmărăm pe raja care se retrăsese de
 o parte cu judecătorii spre a delibera.
 Cu rizicul de a ne atrage mânia lor, în-
 cercăram să pledăm cauza sârmanului
 colportor. Voiam să câpătăm o amânare
 până a doua zi, iar peste noapte să tri-
 mitem câțiva oameni de ai noștri spre
 a-l da drumul.

Dar un strigăt teribil ne opri discuția.
 La un gest al lui raja, gest pe care noi
 nu-l înțelesesem, unul din notabili se du-
 sese spre cușcă și printre zăbrelele de
 bambus, vârful sulitei sale se infipse în
 umărul drept al lui Korinchi!...

C. Arg.

Cartea sfântă a lui Brahma

În timp de mai multe secole, Gengis-
 Khan, Temerlan, Bator cuceriseră puțin
 câte puțin cea mai mare parte din pe-
 ninsulă; dar fusese rezervat marelui
 Khan Herma joun de a stabili definitiv
 dominația tătară de la Indis până la
 Gange. Apoi venise fiul său Akbar Ma-
 homet Akbar—Akbar însemnează monarh
 neînvingător—care poate fi, fără teamă,
 recunoscut ca cel mai mare geniu al rasei
 sale.

Acesta s'a făcut să fie proclamat îm-
 părat la 15 Iulie 1556. De și atunci, toți
 cei din vechia civilizație brahmană s'au
 supus învingătorului împărat.

Nu mai Brahmes, mari preoți ai reli-
 giunei naționale, steteau în rezervă. Ei
 nu manifesta nici o ostilitate în contra
 învingătorilor lor; dar, pe când seniorii
 indieni și plebea se grăbeau de a desvâ-
 lui cuceritorilor secretele administrației
 lor, ei se abțineau de a divulga cultul
 lor... Și Akbar era foarte curios și dorea
 să știe religia lor.

În zadar el încercă toate mijloacele,
 căci nu putu să afle nimic, căci dogma
 lui Brahma nu se afla de cât în *Vedam*,
 carte sfântă, la care au colaborat peste
 40 de autori sanscriți și această carte nu
 e știută de cât de foarte puțin.

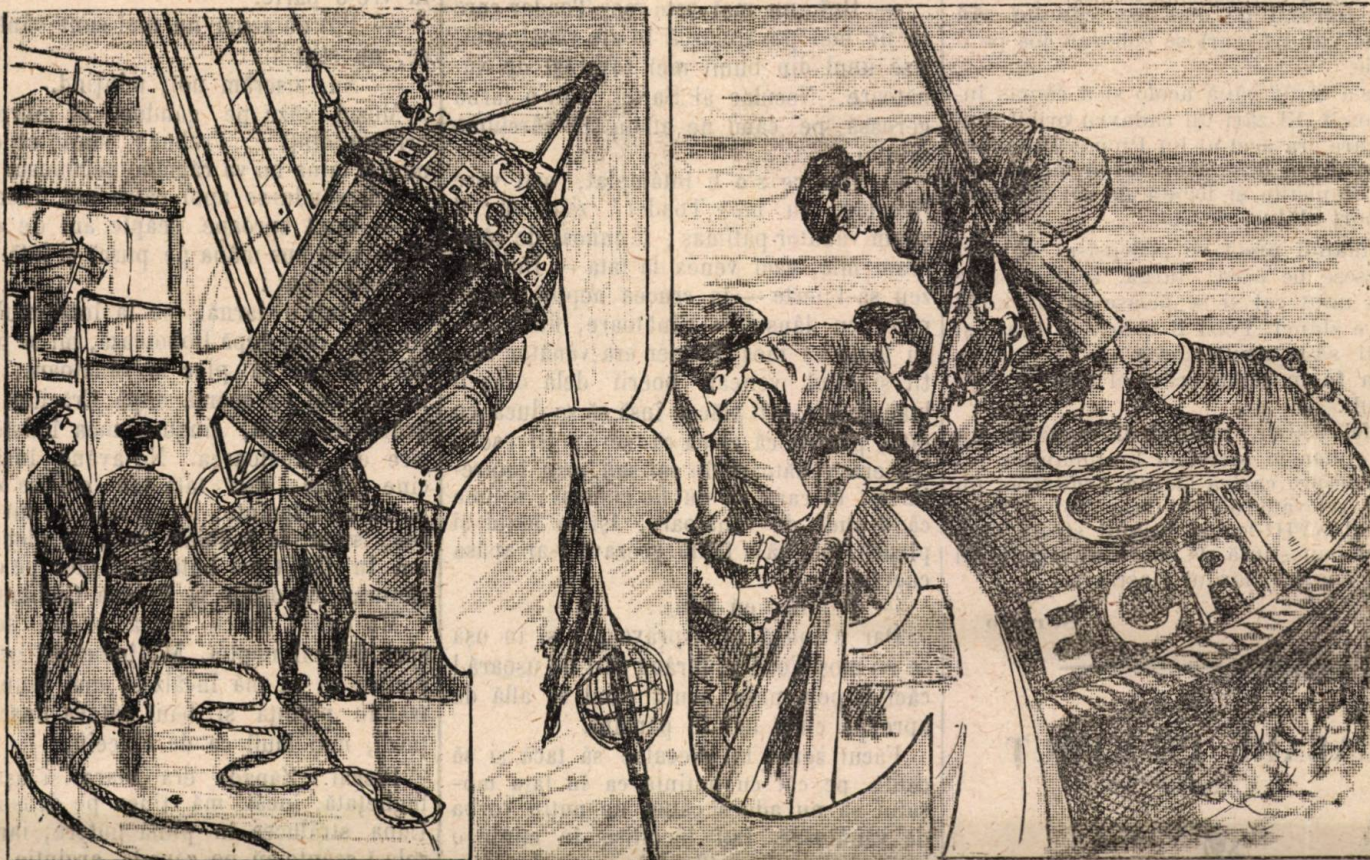
Atunci, spre a-și ajunge scopul, Akbar
 recurse la un subterfugi. Cu bani mulți
 el a câștigat complicitatea unei femei din
 Benares care conduse la un brahman re-
 numit pentru virtuțile sale pe un tânăr
 indian cu totul devotat împăratului, pre-
 zentându-l ca un sârman orfan din tri-
 bul brahmanilor.

Această femeie avusese ocazie, ca rudă
 a unei brahmine, de a asista la ceremo-
 niile de prima consacrare a unui copil,
 născut în sanctuar și prin urmare desti-
 nat la inițierea supremă.

Tânărul Teizi, învățat de ea, putu deci
 să răspundă exact la chestiunile preou-
 lui relativ la primii săi ani. El i-a zis
 fără să comită vre-o greșală că i se fre-

Așezarea unui nou cablu telefonic între Londra și Paris

case limba cu reșină muiată în făină, că stătuse expus o noapte întreagă la lumina lunii și că, brahmanul, tatăl său, rugase, îndată ce copilul se născuse, pe Ființa supremă de a șterge păcatele pe care el le putuse comite. În fine, la vârsta de 10 ani, i se dăduse numele de Chornes, care e titlul onorific al brahmanilor.

Spre a termina interogatoriul său Tippoo-Djimoun, veneratul preot, căruia femeia necunoscută îi adusese pe Feizi, dă ordin acestuia de a-și arăta mâinile; dar tânărul indian nu i-a întins de cât o singură mână, cea dreaptă¹⁾.

La aceasta brahmanul nu se mai îndoi și-l primi ca novice.

Akbar era foarte mulțumit de acest prim succes. Astfel împăratul află modul cum se fac diferitele ceremonii brahmene, însă pentru el asta nu era de cât o slabă satisfacție, căci el dorea să cunoască filosofia și morala religiei indiene, lucru pe care Feizu nu putea să i-l destăinuiească de cât după zece ani.

Acest termen se apropia cu toate acestea, și viitorul brahman putu într-o zi să anunțe pe seniorul său că va fi în stare să înceapă pentru el traducția cărții sfinte *Vedum*, care trebuia să-i fie dată imediat după ce el va fi inițiat.

Această ceremonie se face cu cea mai mare pompă. În această zi neofitul este regele orașului. El e dus pe străzi pe un

palanchin ornat cu aur și stoffe prețioase. El însuși e îmbrăcat cu cele mai frumoase museline din India, și îi fac escortă o mulțime de servitori, ducând unii mari umbrele, alții evantaliuri cu care îi fac vânt, iar alții niște vase din care exală mirosuri înzătătoare.

Toți indienii se prosternă în fața lui.

La grădina Rozelor, lângă pagoda lui Siva, trebuia să se facă inițierea lui Feizi, Tippoo-Djimoun, înconjurat de familia sa și de cler; după ce dădu neofitului un arc de trestie de zahăr, încopu solemnitatea pentru ca să-i conducă în sufletul său de la piept, unde stătuse până atunci, și până la creier, unde tre-

Pentru a marca pe unde trece cablul s'au pus boje (geamandure) plutitoare, de care se atârna felinare.

buja să stea de aci înainte.

Pentru asta, preotul trece mâna lui de la piept la cap, apăsând pe nervul pe care îl crede că unește aceste două părți ale corpului, până ce pacientul, într-un moment de extaz, strigă că corpul și sufletul său s'au reunit și că el face acum parte din divinitate.

Feizi de odată însă a simțit că spiritul lui se deschide și el are rușine de rolul pe care l-a jucat.

El tremură; genunchii săi se încovoaic; mărturisirea e pe buzele lui. Cu toate acestea el ezită încă, când de odată, fiica lui Tippoo-Djimoun se apropie de el și-i trece o coroană de flori pe după gât.

Această emblemă însemnează că tânărul fată l-a ales drept soț. Atunci Feizi cade la picioarele brahmanului și-i destăinuie totul.

Mulțimea e înspăimântată.

Toți prevăd că el va fi ars de viu.

Dar Tippoo-Djimoun decide cu totul altfel. Feizi a fost fiul său și de aceea el îl pedepsește numai cu exilul în pustietate. Dar pe el se va pedepsi cu moartea, căci s'a lăsat să fie înșelat; și eroarea lui dovedește că flacăra cerească nu mai locuiește în sufletul său. În zadar Feizi protestează, cere partea sa de pedeapsă; bătrânul drept ori-ce răspuns, îi arată cu gestul drumul care duce la țară.

Atunci protegiatul lui Akbar se îndepărtează trist și fără chiar să-și întoarcă ochii. El a răătăcit prin păduri mai multe zile până ce într-o seară, zdrobit de obo-

1) Brahmanii se împart în două mari clase: în acei ai mânei drepte și cei ai mânei stângi, după cum ei consideră pe una sau pe cealaltă ca curată sau necurată. Numai mâna ourată poate atinge idolii sau vasele sfinte.

seală și de emoțiune, a adormit la picioarele unui arbore.

La deșteptare el a fost surprins de a vedea trecând pe d'asupra capului său cete de vultur, cari se coborau jos pe o câmpie.

El s'a târât până acolo și a rămas înmărmurit. El zări un cadavru oribil mutilat care era acel al lui Pippoo-Djimoun. Cadavrul era legat de o targă făcută din nuele împletite și legată de un cal care era mort alături de om.

Sărmanul preot se pedepsise singur, se pusese pe acea targă, se legase de coada unui cal și se lăsase să fie târât printre stânci. Feizi îl ridică în brațe și se sili să-l însufletească.

Asta fu în zadar, căci el murise deja de mult.

Astfel Akbar, puternicul monarh, nu putu cunoaște secretele brahmanilor.

Cât despre cartea sfântă *Vedum* ea nu a fost relevată de cât la sfârșitul secolului al XVIII-lea și primul străin care a avut cunoștință de ea fu guvernatorul Indiei engleze, lordul Hastings.

Sereno.

CĂLARE PE STRUȚ

Lady Moya Campbell, o tânără aristocrată engleză, a făcut până deunăzi—la măritișul ei—un sport ciudat. Pe moșia unui cunoscut, care are o menagerie a lui, ea a transformat un struț în animal de călărie.

VEDENIA

— Hei, nu mai este moș Toader care să ne mai povătuiască în ale vânătoarei, zise unul din buni mei tovarăși de vânătoare, Neculae al Saștei, într-o iarnă geroasă pe când ne aflam în cârciuma satului.

— Dar ce s'o fi întâmplat, măi vere Neculae, cu moș Toader? zisei eu; îl știam vânător-pătimaș; îl cunosc de când eram mic, căci venea la tata — Dumnezeu să-l ierte — în crucea nopții, ca să plece cu dânsul la vânătoare, fiindcă — cu toate că moș Toader era vânător vestit și când veneau boerii dela oraș îl lua pe sus, — îi plăcea însă să se ducă cu tata, pentru că zicea că se „potrivesc“. Nu era vânătoare în sat sau prin împrejurimi la care să nu fie chemat; acumă când aude de vânătoare, își ia bățul și pleacă, par'că o faptă grozavă i-ar apăsa cugetul.

— Păi de, eu știu...

Dar n'apucă să isprăvească și în ușă se ivi moș Toader, țărâna să-i fie ușoară! căci îl pomenesc acum când se află de aproape cinci ani în pământ.

Făcui semn lui Neculae să tacă și să caute pe cât cu putință ca în fața moșului să nu aducă cătuș de puțin vorba de vânătoare. Îmi încolțise în minte o idee ciudată de a afla taina moșului păstrată în sufletu-i de atâta vreme.

Moș Toader era neam de neam român și din strămoși vânător. În lunga-i indeletnicire vânătoarească, căci era vânător de tânăr, ajunsese să dea cu pușca — care de altfel era o rablă moștenită de la tată-său și cu care îi-ar fi fost frică să tragă — atât de bine, încât era o minune să scape vânatul.

Moșul intra în cârciumă și ceru țuică fiartă. Ne așezărăm și noi la aceeași masă și începurăm a vorbi de timp, de vite și de câte ne venea prin minte, ferindu-ne a aduce vorba despre vânătoare.

În acest timp moșul își golise ibricul cu țuică și noi mai cerurăm unul. Spre sfârșit limba moșului se deslegase și eu crezui că este timpul nemerit de a-i afla taina.

— Uite, moș Toader, ce mă sfătuiam cu vărul Neculae...

— Bine, tată, spune, dar numai de pândalnică de vânătoare să nu-mi vorbești.

— Ba chiar de asta voiam.

Moșul se posomori și tăcu, semn că se supăraseră și puțin mai trebuia până să plece și astfel întregul meu plan să rămăie fără nici un rezultat. De aceea mai adusei un ibric cu țuică fiartă, în timp ce schimbăram vorba.

Moș Toader își reluă veselia și începu a se apropia de noi din ce în ce și apoi să ne ia pe după gât ca pe niște copii ai lui.

— Dar ce voiati să mă întrebați adineaora? zise deodată moș Toader.

— Uite, voiam să plecăm mâine de noapte la vânătoare și mă sfătuiam cu

vărul Neculae încotro s'o luăm; poate d-ta, ca vânător bătrân, să ne îndrepti în vre-o parte.

— Păi eu acum nu mai sunt vânător; ce, nu știți?

— Nu, ziserăm noi, mințind.

Moșul căzu pe gânduri și murmură printre dinți: „Trebuie; simt că o să mor și taina-mi va rămâne necunoscută“.

Adresându-se apoi către noi, începu:

— Sunt aproape șapte ani de când n'am mai pus mâna pe pușcă și iată cum s'a întâmplat:

Era într-o iarnă, pe la începutul lui Ghenar, cam după Bobotează, mi se pare. Mă hotărâi să plec la vânătoare, căci iarna, măi cu seamă după Crăciun, ne-având de lucru, singura mea indeletnicire era vânătoarea. Ne-având însă cu cine pleca, căci tată-tău murise cu o iarnă mai înainte, iar cu alții nu-mi plăcea, stam la îndoială dacă să plec sau nu. În sfârșit mă hotărâi să plec pe după cântatul cocoșilor la Poiana Ciobanului.

Mă culcai de cu seara și mă sculai spre miezul nopții. Mă îmbrăcai gros și pentru ca să mă încălzesc mai bine, intrai în pivniță și băui câteva duscă de țuică, mai mult ca de obicei.

Plecai. Zăpada era mare și așa de înghețată, încât mă ținea pe deasupra. Luna strălucea în plină putere, iar razele-i scânteiau pe zăpada argintie. Copacii, în întunericul acela, păreau niște corpuri descarnate.

Planul meu era să ajung la Poiana Ciobanului cât mai de dimineață, ca să mă stau și la pândă. După multă trudă, căci nu mai eram cel de odinioară, ajunsei în sfârșit. Fiindcă măi era mult până la ziuă, mă pusei la pândă.

Îmi încărcai pușca, după ce legaî căinele lângă o clae de fân, și mă așezai lângă un copac în așteptarea vânatului căruia i se isprăviseră zilele.

Trecuse câțva timp de când așteptam; picioarele îmi înghețaseră, când pe zăpadă se ivi un punct negru ce venea spre mine. După sărituri, băgai de seamă că este un iepure. Ridic cocoșul și las epurile să se apropie; când fu la douăzeci de pași de mine, ochesc și trag: o detunătură urmată de un fum des îmi opri vederea. Când fumul se ridică constatai cu mirare că iepurele nu căzuse. Pe câmpie, lângă un tufiș, ca la cincizeci de pași, iepurele se opri și se uita la noi. Îmi încărcai din nou pușca, dar iepurele dispăruse în tufiș.

Această întâmplare, ca să dau la douăzeci de pași și să nu nimeresc, mă puse pe gânduri și mă hotărâi ca la orice depărtare voi vedea vânatul să trag.

Cercetam cu încordare întreaga câmpie, dar măi cu seamă tufișul unde se ascunsese hoțul de iepure ce-mi scăpase.

O vulpe voi să treacă prin poiană, dar o văzui că se oprește, miroase și voește să apuce în partea opusă mie; dar eu, dornic de a mă răsbuna, trag; vulpea se uită lung, întoarce spatele și își reia

calea, par'că nimic nu s'ar fi întâmplat.

Furia clocotea în mine ca într'un cazan pus pe un foc mare. Un punct negru în tufiş, mă făcu să tresar. Era capul unui epure ce asculta. Luaşi puşca şi ochiul mult... Deodată ochii începură a-mi licări şi în tufiş, în locul capului de iepure negru, apărură un altul alb, ce se mărea din ce în ce. Lăsaşi puşca dela ochi şi privii cu inima bătând. Mogâldeata creştea din ce în ce mai mult, luând forma unui om ce strălucea de albeaţă mult mai tare decât zăpada. Deodată, din alb strălucitor, apărură roşu ca focul. Mă frecai la ochi, dar vedenia începu să învârtască mâinele în semn de ameninţare.

Cu toate că nu eram fricos de felul meu, totuşi acum simţii că-mi îngheaţă sângele în vine, iar inima nu-mi mai bătea în piept.

Era aproape să cad jos, când vedenia, din roşie cum era, începu să se îngălbenească din ce în ce, apoi să devie albă şi deodată un fum alb se ridică din tufiş.

Rămăsei mult timp înmărmurit. Piciorarele mi se întepeniseră; după multă casnă putui să le mişc şi plecai spre casă.

Din ori-ce tufiş ce-mi eşea în cale mi se părea că văd eşind chipul dojenitor al arătării. Imi venea să mă culc jos şi să-mi ascund capul în zăpadă. Vedenia nu-mi eşea din minte, peste tot mă urmărea.

Ajunsei acasă şi pentru că mai era multă vreme până la ziua, mă culcai. Dar somnul nu se lipea de mine; mă scula şi mai băui juică, ca să adorm mai repede. Mă suii din noţi în pat şi adormii...

Mă găseam într-o câmpie mare, acoperită cu iarbă ce ajungea la brâu, la vânătoare. Un om curat îmbrăcat venea în fuga mare spre mine şi-mi strigă:

— Fugi că vine arătarea!

Cum auzii, o luaşi la fugă în direcţia în care fugea şi străinul.

— Fugi, pe d-ta te caută.

Fugii şi mai tare, aşa că străinul rămase în urmă.

Eşii din acea livadă şi intraiu într'un pustiul. Era o căldură nesuferită. O sete arzătoare mă chinuia. Mă îndreptai spre un copac din mijlocul aceluşi pustiul, sperând că voi găsi acolo vr'un izvor. Mă înşelasem, nu era nici urmă de izvor: pe copac era atârnată puşca mea, plină toată de sânge. Ingrozit, mă uitai înapoi şi văzui arătarea pe care o mai văzusem în tufiş, urmărindu-mă. O luaşi iarăşi la fugă. Ajunsei la un zid înalt şi gros.

Desnădejdea creştea în mine, mai cu seamă că nu găseam nici o deschizătură pe unde să scap şi vedenia mă ajunsese. Străinul, cu care mă mai întâlnisem, imi apărură de odată la o cotitură şi imi strigă:

— Pe aici, pe aici!

Şi-mi arată o gaură aşa de mică, că

de-abea putea să treacă pe-acolo un cărbuş.

— Intră pe-aici! Imi zise, şi nu mai vărsa atâta sânge, căci nu va fi bine!

Desnădăduit, atinsei cu capul de acea gaură, o opintea şi... mă deşteptai.

Era ziua de mult. O durere de cap

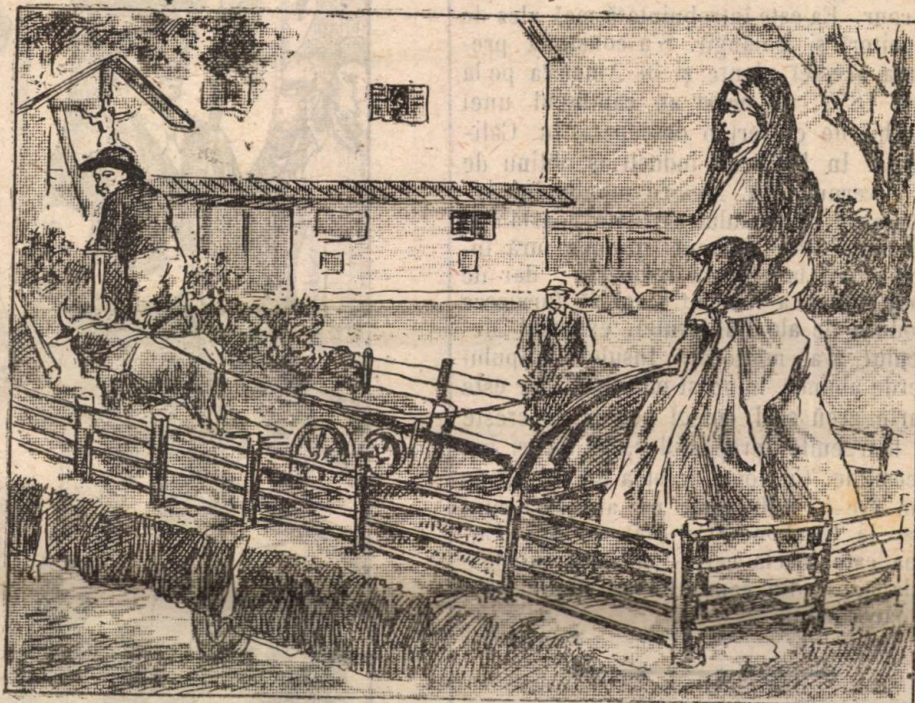
mă frământa groasnic. Cuvintele străinului răsunau mereu la urechea mea şi eu jurai că n'am să mai pun mâna pe puşcă.

Iată taina mea, sfârşi moş Toader, a cărui spovedanie ne puse pe gânduri.

C. C. D.

UN CORTEGIU SIMBOLIC

Cu toate că Flandra e ţara cea mai clasică în mascarade, cavalcade şi cortegii simbolice, se găsesc aceleaşi manifestaţiuni poulare în toate celelalte ţări occidentale. Bavaria a păstrat mai bine din toate ţările germane cultul tradiţiunilor din evul mediu.

Un cortegiu simbolic în Bavaria

În München, un cortegiu constituie care istorice, care mitologice, care simbolice şi religioase.

Există şi care asupra cărora nu te poţi pronunţa dacă sunt simbolice, religioase, sau mitologice. De exemplu, un car pe o întindere de pământ. Se vede un bou care trage un plug. O femeie conduce plugul şi pe bou. Ea poartă un costum care nu e nici modern nici antic.

zintă victoria lui Gambrinus, zeul berei, asupra lui Bachus, zeul vinului.

Gambrinus e călare pe un butoi mare cu bere.

El întinde lui Bachus o halbă cu bere spumoasă.

Zeii ciocnesc paharele şi beau, aşa că la sfârşitul cavalcadei, amândoi zeii sunt învinşi... de zeita beţiei!

Doru

DIVERSE

Bărbatul cel mai urât.—«Tempo», gazetă din Rio-de-Janeiro, a avut acum câţiva ani o idee originală de a deschide printre bărbaţii capitalei brasiliene dela 15 ani în sus, un concurs de urătenie, cu un premiu de 1 milion de reis (monedă brasiliană care echivalează cu 2700 de franci).

«Tempo» a strâns 208 portrete trimise de concurenţi; dar numai 129 au luat

parte la concurs, ceilalţi neîndeplinind condiţiile voite, căci ei făcuseră, când s'au fotografiat, strâmbături oribile şi trimiseseră nume false. Alţii nu s'au prezentat în persoană.

«Tempo» totuşi a rămas cu o frumoasă galerie de candidaţi urăşi, un adevărat muzău de pocitanii cari ar întârca pe toţi copiii din Rio-de-Janeiro. Juriul era compus din trei redactori ai ziarului, dintre cari unul ar fi putut să concureze şi el la concurs având mar

șanse. În fine victoria a fost câștigată de un brazilian Matheus Gallo de Socorro, în vârstă de patruzeci și două de ani, agricultor și locuind într-una din mahalale orașului.

Jurnalul a primit numeroase protestări feminine, invinuindu-l de egoism și nedreptate pentru că a exclus dela acest concurs femeile, cari aveau se pare drepturi incontestabile la acel milion de reis. «Tempo», față de aceste revendicări, are de gând să deschidă în curând un concurs de urâtenie și pentru sexul slab.

Mușchiul purpuriu și valoarea sa economică. — Mușchiul purpuriu crește pe stâncile insulelor Canare, ale insulelor Capului Verde, ale Sardiniei și Minorcei. Este un fel de lichen din care se extrage o foarte frumoasă culoare de purpur. Ea este întrebuințată mai ales de vopsitori și boiangii. S'a constatat prezența acestei plante și în America pe la anul 1872. În acest an căpitanul unei corăbii de comerț o descoperi în California. În 1873 un industriaș obținut de la guvernul din Mexico monopolul exploatației mușchiului pe toată coasta Pacificului. 3000 oameni aproape fură întrebuințați la această industrie; dar de când Congo a început și el să furnizeze produse de ale Californiei, exportul Mexicului s'a micșorat. Insulele Capului Verde abundă în acest mușchiu, dar este foarte greu să-l culegi pentru că crește pe marginile prăpăstiilor, în locuri inaccesibile. Cu toate acestea tot se culege cam vre-o 120 tone pe an, cari sunt duse la Lisabona. Cel mai căutat în Europa este acela care vine din insulele Galapagos, din cauza fineței uimitoare a culorii sale.

Tranie.

Crucea Roșie și republica chineză

Pentru cei cari au urmărit în China, în timpul celor din urmă cinsprezece ani, lipsa de dragoste față de dinastia manciuriană, e limpede că o mână streină se amestecă în toate aceste întreprinderi reformiste.

Japonezii, chiar mult înainte de războiul cu China și înainte de războiul cu Rusia, erau răspândiți în toate provinciile Chinei. Simțind disprețul pe care poporul chinez îl arăta față de tron, agenții japonezi atătară revolta, distribuind în tot imperiul broșuri socialiste.

Pe de altă parte, instructorii militari în serviciul chinez erau toți japonezi; uniforme de asemenea vin din Japonia.

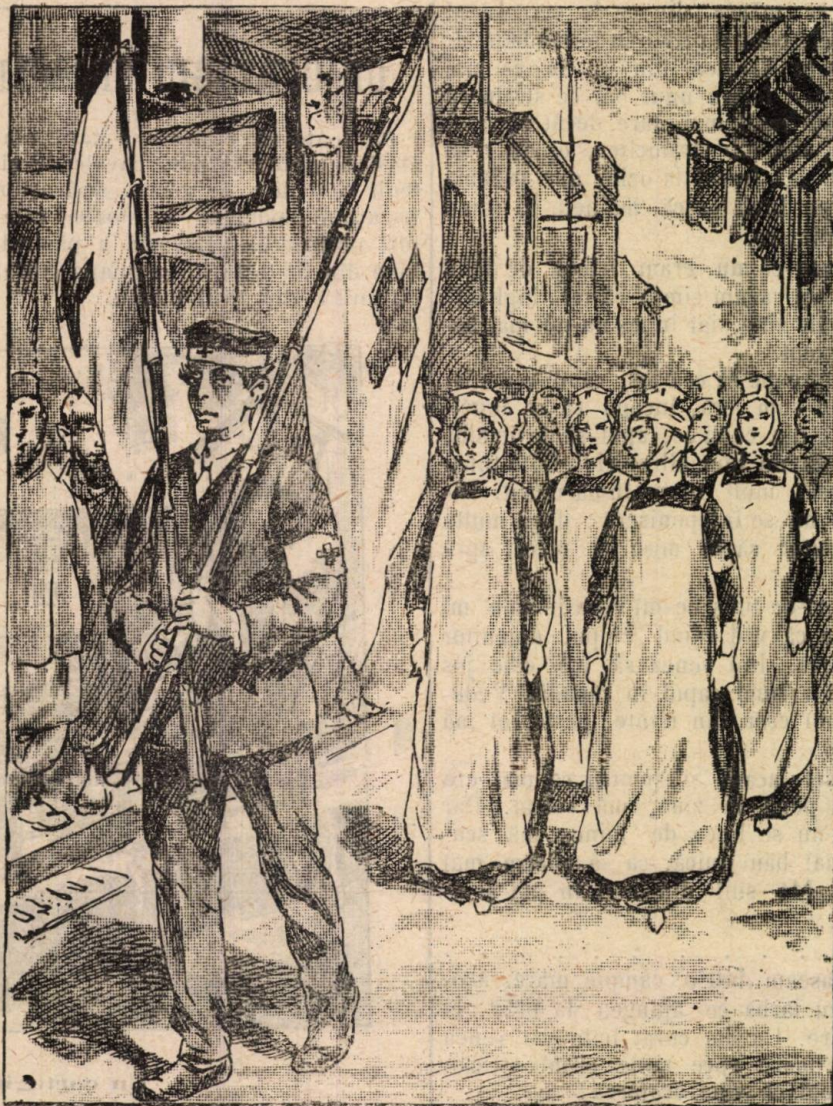
Din Japonia a venit de asemenea ideea creierii unei societăți a Crucii Roșii chineze; de altfel această idee așa de contrarie sentimentelor chineze, de a recruta femei care să îngrijească răniții pe câmpul de luptă, nu putea fi primită de cât venind de la frații galbeni, în care au mare încredere, cu toate că nu-i iubesc.

Ilustrația reprezintă o procesiune compusă din primele infirmiere chineze pe

străzile din Shanghai, actualmente cartierul general al republicanilor. Ele seamănă mai mult cu europene de cât cu surorile lor japoneze, așa de mici și delicate; femeile chineze în general sunt înalte, forte și bine făcute. Ca și japonezii, chinezii nu s'au temut să adopte Crucea Roșie, contrariu turcilor cari de

s'au adresat mai mult europeanului de cât creștinului.

Procesiunea acestor infirmiere a provocat în Shanghai o curiozitate bine legitimată, mai ales din partea populației chineze. În adevăr, le pare extraordinar acestor oameni cari au cel mai mare dispreț de viața oamenească, să

Infirmiere chineze trec în grup pe străzile din Shanghai

teama crucei au renunțat să denumească astfel instituția. Chinezii și japonezii sunt foarte liberi și independenți în materie religioasă și persecuțiile care le-au îndurat adesea preoții europeni,

adune pe răniții după câmpul de luptă spre a-i îngriji. Femeile însă, ca toate femeile, având un fond de tandrețe pentru suferințele omenesti, vor sfârși prin a înțelege rolul frumos al infirmierei.

W. OERTEL

O călătorie în India

— Urmare —

„Rugați pe Rowley să se stăpânească, adică să-și păzească gura, ca nu cumva să-și scape vre-o vorbă, pe care căpitanul s'o poată lua drept răspuns obrășnic, căci atunci aveam să mă aștept la cel mai rău lucru. Căpitanul îmi făcu chiar observație că aş ține la îndrăzneală Rowley care ar fi nutriend sentimente de re-

voltă contra-lui și ar fi vrând să mă pornească și pe mine împotriva-lui.

„Bagă de seamă, Grigore, zise el scrâșnind din dinți, să nu împarți cu Rowley soarta lui, când l-a nimici mâna mea.

„Știam în d'ajuns ca să-l vestesc pe Rowley și să-mi regulez și purtarea mea.

Ziua nu ne'ntâlneau de loc săi numai când era nevoie; dar noaptea, când căpitanul dormea dus pe căpătâiul lui, tănuiam pe șoptite și ne spuneam unul altuia ce aveam pe suflet și ce nevoi ne chinuiau.

„Atunci puteam să ne ușurăm inima, fără teamă de urechea vr'nuui ascultător răutăcios; căci mai tot echipagiul nu iubea pe căpitan și ținea la tânărul și îndrăznețul Rowley, care făcea fiecăruia câte un serviciu fără să pretindă nimic în schimb.

„Nebunia căpitanului devenea din zi în zi tot mai aprigă și au fost clipe în care făcea unele lucruri vrednice de dispreț și de rușine, pricinuite din patima cea urâtă a beției. Făcea atunci fapte, care ne dovedeau lămurit că nu-s săvârșite cu toată rațiunea și conștiința.

„Astfel stând lucrurile, ne aștepta un viitor întunecat. Având o putere nemărginită pe bord, chiar dreptul de viață și că acest om n'ar fi putut abuza de toate de moarte, unde era siguranța noastră, puterile lui?

„Fiecare avea acest sentiment și această convingere, fără să le spuie unul altuia. Se citea în ochii tuturor, pe chipurile întunecate ale mateloților.

„Se părea că căpitanul observase oare cum ceva, căci de câteva zile nu eșea pe bord, de cât înarmat până'n dinți.

„Purtarea lui neobișnuită față de echipagiul, care dedea pe față o neîncredere vădită în buna lor credință, avu de urmare că bănuiala tuturor se dete pe față.

„Dispoziția lor devenea din zi în zi tot mai rea și fără îndoială, trebuia doar un mic prilej, spre a se preface în revoltă fățișă. Nică o persoană străină nu s'ar fi îndoit că toată lumea de pe bord era de partea lui Rowley și că n'ar fi trecut cu vederea orice rău ce i s'ar fi făcut pe nedrept. Era foarte prudent lucru din partea lui că se expunea cât mai puțin privirilor căpitanului. Părăsea îndată puntea, când acesta eșea pe pupă; dar și acest fapt îl supăra pe căpitan, care ar fi dorit să-i găsească nod în papură și să-și verse focul pe el.

„Pân'acum călătoria fusese neobișnuit de fericită. Nu se'ntâmplase nică o nenorocire și în curând trebuia s'ajungem la insula Sfânta Elena. Acolo avea să se oprească corabia, ca să se aprovizioneze cu apă și să descarce din mărfuri. Aci însă a fost scris să se întrerupă fericita călătorie de pân'acum, printr'o nenorocire.

„Vântul se potolise d'odată și acesta era cu atât mai neplăcut, cu cât apa ce aveam nu mai era de băut și merinde erau pe sfârșite. În Sfânta Elena aveam să ne îndestulăm cu de toate.

„Starea asta dură trei zile și corabia abia înainta cu un nod. Căldura era înăbușitoare și nică unul din noi nu era vesel. De necaz, căpitanul se dete beției și adeseori se clătina pe punte. În seara zilei a treia vântul începu să sufle rece și prevestind furtună.

„Față d'o perspectivă atât de amenințătoare, trebuiau luate toate măsurile de prevedere; dar căpitanul abia putea să se ție pe picioare, vorba lui era un adevărat gângăvit; mateloții începură să murmure.

„Ce o fi să fie, zise un matelot bătrân și cu experiență către Rowley, când o începe furtuna. Nu cumva corabia întreagă, cu toată marfa și viața noastră să fie pe mâna unui om, care nu știe ce face. Ia te uită, era să cază pe pupă, de nu-l ținea comandantul.

„Eram lângă el. Rowley se uită spre căpitan, dete din umeri și un zâmbet batjocoritor trecu pe chipul lui plin de expresie.

„Spre norocul lui, căpitanul Ball băgă de seamă. Se repezi la noi furios: „Plănuți revoltă?“ strigă cu o furie sălbăteacă.

„Rowley voia să vorbească, dar căpitanul își scoase pistolul de la brâu, și-ar fi omorât pe Rowley sau pe mine — căci nu știu pe care din noi doi îl bănuia — de n'ar fi împiedecat comandantul nenorocirea, vorbind în locul nostru și încredințându-l că suntem nevinovați.

„Îi cunosc pe aști doi, strigă căpitanul, știu că sunt uniți și că nu-mi vor binele. Puneți-i în lanțuri și-i aruncați în închisoare.

Matrozii nu se mișcară. Revolta era gata să izbucnească, pe când pericolul furtunei se apropia tot mai mult. Comandantul se uită la noi și repetă porunca. De data asta mateloții ascultară.

„Ce îi va fi hrănit ura împotriva mea nu știu, o fi ascultat poate tănuirile noastre de seară. Furam legați și duși în carceră. Rowley era nebun de mânie. În zadar imi dau toate silintele să-l liniștesc. D'abia mai târziu, când afară furtuna văjia mai turbată, s'arînd corabia încoace și încolo, se mai potoli și el.

„Nu poate să meargă așa, imi zise el; dacă și tu ai aceleași gânduri ca și mine, părăsim corabia în Calcuta. Acolo putem scăpa de el fără pericol; altfel nu sfârșim nică unul bine. Ce spunea Rowley era drept. Alcătuirăm planul și potrivirăm cum l-am putea aduce la îndeplinire.

„Să tot fi fost miezul nopții. Furtuna era în toi, când comandantul veni să ne desfacă lanțurile. Corabia e în pericol, zise el, avem nevoie de ajutorul vostru.

„Unde e căpitanul? întrebă Rowley.

„E sus și e treaz de tot.

„El a ordonat liberarea noastră?

„Da!

„Atunci primim, căci a recunoscut nedreptatea ce ne-a făcut, adăugă Rowley și ne supunem.

„Comandantul ne rugă să uităm necazul și-l urmarăm. Pe punte era înfiorător. Abia te puteai ține pe picioare. La tot minutul, valuri uriașe năvăleau asupra corăbiilor. Furtuna mugea îngrozitor și svârlea puternicul vas, ca pe o coajă de ou.

„Ordinele căpitanului se urmau cu judecată și cumpănire și fură îndeplinite cu sfințenie; iar furtuna părea a-și bate joc de toate eforturile omenești. Vârful catargului celui mare fusese frânt de vânt. La tot minutul amenința să se rupă, de n'ar fi fost ușurat de greutatea pânzei, care se împotriva furtunei, deși era sfâșiată.

„Rowley, disprețuitor de moarte, își luă această sarcină. Privirile tuturor îi urmăreau mișcările pline de groază, dar el își îndeplinea sarcina cu dibăcie și pentru un moment corabia fu mântuită. Lucram din toate puterile la pompă, să in-

depărtez apa care, tot năvălind, ajunsese până jos și amenința mărfurile.

„Despre ziua furtuna se potoli și soarele lumina marea încă agitată, dar pustiirile ce făcuse furtuna pe corabia noastră erau și mai grozave la vedere în plina sa lumină. Acum veni rândul lui Rowley să îndrepte, să dreagă, să facă la loc ceea ce se stricase. Mai-ales roata de la cârmă fusese stricată; amândouă catantele erau într'un hal, că n'ar mai fi putut suporta o altă furtună la fel cu aceasta.

„Căpitanul era schimbat, ca prin farmec. Tocmai prietenos nu era, dar era blând. Părea a-și fi recunoscut greșeala, lăuda pe toți pentru credința lor în îndeplinirea datoriei și porunci să ni se împartă rom și alte bunătăți, a căror existență pe corabie nici nu o bănuiam mai înainte.

„Abia ajungând în Sf. Elena, aflară că această schimbare a purtării sale fusese urmare a unei convorbiri foarte serioase cu comandantul, după ce se potolise furtuna.

„Stăturăm puțin în Sf. Elena și căpitanul nu dete voie nimănui să se coboare pe uscat. Poate că-i era teamă să nu ne plângem contra lui sau să fugim. Nu-și schimbă de loc purtarea, aprovizionă însă din belșug corabia cu tot ce era de trebuință și cu ceea ce ne lipsise până acum.

„Stăteam adesea pe punte și admiram insula de piatră, care se înălța din sânul umed al mării, cu uriașele și ciudatele grâmezii de stânci și ne cuprindea dorul să mergem s'o vedem mai d'aproape, fără să ni-l putem alina. Însă eu avui prilejul să mai vorbesc cu Rowley d'aproape asupra planului nostru. Noi doi aveam motiv să nu ne încredem în purtarea liniștită a căpitanului Ball. Vedeam doar privirile, pe care ni le trimitea pe furie și care nu ne prevestea a bine. Întreprinderea era desigur îndrăzneată. Trebuia, plănuiam noi, să ne despărțăm de corabie neobservați; dar asta nu era de cât jumătate din sarcină. Trebuia să stăm ascunși atât cât corabia era ancorată pe Gange. Acest fel dedezertării nu era lucru rar și căpitanii ordonau poliției engleze să puie mâna pe fugari, întrebuițând toate mijloacele posibile. Dacă ne prindea, soarta ne era mizerabilă, fără doar și poate. Afară d'asta sacrificam mult. Cu cât luam mai puțin din avutul nostru, cu atât aveam mai multă speranță de reușită. Îndată ce corabia pleca, eram liberi. Trebuia să ne despărțim nu numai de mica noastră avere, care era toată pe bord, ba chiar de leafă; căci prin contract se hotărâse să ni se plătească, când ne vom întoarce la Londra.

„Și totuși, hotărârea se întărea tot mai mult. Voiam mai bine să riscăm totul, să pierdem totul, de cât să fim la bunul plac al acestui om și pradă voinței lui fără margini. Ne ura și era lucru vădit că aștepta doar prilejul să-i dea motiv să ne arate ura și mânia lui.

(Va urma).

Trad. de Tomescu-Putna

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARĂ ÎN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FINconstruit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaî-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10.
Sucursala calea Victoriei, No. 107**UNA GARNITURA MOBILA DE STEJAR TAPISATA, PENTRU ODAE DE BIUROU**

compusă din : una canapea, două fotolii și șase scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ȘI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, București, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, culoarea mahanului

entru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate imbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din : 12 linguri, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și căptușită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru șase persoane, compus din : una carafă și șase pahare de cristal bacara cu monturi de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintului oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche steșnice de alpaca**, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en detail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una hamonică superioară**, burduf dublu, coțurile legate, cu 21 clape și 8 basuri, toate de oțel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, reprezentând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumpărate de la «Compania generală», Biurou de importățiune, București, strada Smârdan, No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea mai cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pânză, ultima perfecțiune, cu 6 plăci mari marca «Inger», cântate de cei mai buni artiști. **Un serviciu de lavoar de faianță**, compus din 5 bucăți. **O lampă** ultima creațiune, model «Cometa Hailey», sistem american, cea mai economică și luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardiniară de metal argintat, cu vas verde. **O fructieră** argintată și aurită, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele mai solide și excelente biciclete, din fabrica soc. pe acțiuni Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la postele germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, București, str. Știrbei-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă mare de perete**, frumos ornată și **un serviciu** compus din : o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate a-

cestea cumpărate de la cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, str. Colței, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătaie, ultima noutate. **Un ceasornic de biurou**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicarie și argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, București, calea Victoriei, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victoriei, 54.

Una trusă pentru damă, cu trei sticlute și cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domniile ofițeri. **Trei truse** de piele fină pentru manicură. **Trei pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Trei pudriere** cu pufurile for. **Trei oglinzi nichelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel mai nou și **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Syva», de cea mai mare perfecțiune, împreună cu 6 plăci marca «Premier-Record», având cântece românești. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofone : «Compania anglo-americană» din București, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Pitești și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașini de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oțel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oțel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), reprezentată în România prin marea casă de mașini agricole și industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co. succ., București, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stoffei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, București, str. Academiei, 25.

Un șearpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conținând fie-care pudră și săpun „Flora”, făcute anume pentru abonații ziarului „Universul”.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația

No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

Mascați și îmbrăcați în costume bizare, bărbații joacă și cântă în cinstea «Tartorului».—(Vezi pag. 5568).

ABONAMENT LA ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

Dansul «Tartorului dracilor»

Oricărei rase ar aparține locuitorii insulei Ceylan, ei arată un gest pasionat pentru dans și muzică, fie că intră ca actori în nenumăratele reprezentații mime dramatice care se dau în satele cingaleze, fie că rolul de simplu spectator îi aduc în jurul trupelor care parcurg orașele, cum fac trupele dramatice în țările noastre occidentale.

Indată ce o trupă de artiști se oprește în vre-un sat, se văd adunându-se mauri, vechi arabi, împodobiți cu turban roșu, rodiași, zebuși, care vin dela Sud.

În afară de acest soi de artiști mai sunt actorii numiți *păiajeni dansatori*. Acești păiajeni au picioarele de o lungime considerabilă, adică de cinci-zeci de centimetri. Corpul le e mic. Sensibili la sunetul flautului, ei ridică picioarele în cadență și își balansează corpul ritmic.

În cînte mai mare sunt puși oamenii-serpi, printre care fermecătorii Colombo sunt cei mai renumiți și mai dibaci. Ei arată, cu o îndrăzneală de care numai ei sunt capabili, *cobra-capela*, cel mai periculos șarpe, care se leagă în sunetul clarinetului și descrie mișcări de curbe grațioase.

Fermecătorii Colombo desfid orice concurență mai ales în arta jongleriei. Ei se servesc pentru exercițiile lor de nuci de coco pe care le aruncă în sus și prind patru, șase, și chiar zece nuci, cu o dexteritate uimitoare.

Ei mai posedă o trupă de actori, adică o trupă de păpuși îmbrăcate în costume orientale splendide. Unele păpuși poartă pe hainele lor pietre prețioase. Aceste păpuși joacă episoade scoase din splendidele povești ale vechilor rajahi din India și Ceylan.

Cu un rang mai sus de arătătorii de păpuși, sunt *oamenii-demoni*. Aceștia au un anume caracter religios, sau mai bine zis ritual. Iată felul reprezentațiilor lor:

Se ridică, de obicei într'un lămpă, un templu *Tartorului-drac*. Acest templu se compune din trei piramide trunchiate puse una lângă alta. Oamenii îmbrăcați cu costume bizare și cu fața acoperită cu o mască înaintază în templu și recită imnuri în onoarea *Tartorului-drac*.

Ei îl roagă să-și depărteze supărarea de botakunda, vatcha și hotcade-cava adică elefantul, boul și porcul, care constituie fondul bogăției cingaleze. Îi mai cer să ardă cu focul ceresc ochii dușmanilor. În sfârșit îi mai cere să depărteze toate bolile, de femei, care de asemenea e o bogăție pentru cingalezii, pentru ca *nana*, adică femeia, să fie tot așa de superbă ca *vetchi*, vaca.

Dar reprezentațiile oamenilor diavoli nu se mărginesc numai în a cânta acest soi de lifanii; ei mai fac încă *rondul diavolului*.

Acesta are loc de obicei seara pe lună. Spectatorii aranjați în jurul spațiului rezervat oamenilor diavoli, nu văd mare lucru, dar sunt pătrunși de o teroare religioasă.

Mai întâi oamenii diavoli se culcă la pământ și stau așa câteva minute. În urmă se ridică pe jumătate. Corpul lor pare flori monstruase ieșite de o dată din pământ care se leagănă în tocmă ca florile bătute de vânt. Și aceste flori murmură și gem.

Pe urmă oamenii diavoli sar de o dată în picioare. Gemetele devin mai ascuțite. Ei ridică brațele spre cer și fac niște sărituri furioase urmărindu-se reciproc. Se aud strigăte de furie și de victorie. E un sgomot în adevăr drăcesc. Dar șeful oamenilor diavoli dă un semnal. Strigătele încetează, toți diavolii cad la pământ și tăcerea urmează tumultului. Această tăcere pare cu atât mai profundă și mai teribilă pentru că contrastează cu zgomotul infernal de mai înainte. Atunci se ridică în noapte un concert de instrumente pe care muzicanții se căsnesc să-l facă cât mai dulce posibil, și în acest timp, oamenii demoni iau pământ și fasonază din el figurin cu chip omenesc. Când toți sunt gata, se ridică și urmați de mulțimea spectatorilor mișcați și înspăimântați, se îndreptază spre râu sau spre vre-o fântână și toți, actori și public, așteaptă în picioare și tăcuți, ivirea aurorei. În momentul când e să apară soarele, oamenii diavoli aruncă figurinele în apă și aceasta însemnează că aruncă departe de spectatori și de sat relele de care sufer.

În sunete de flaut și de tam-tam toată lumea se înapoiază la templul *Tartorului-Diavol*; în urmă toți se depărtează.

C. Arg.

Cel mai mare coș din lume

Micul oraș Cumavon, aproape de Aberavon din țara Galilor, se poate lăuda că posedă coșul cel mai înalt din lume.

O să treacă multă vreme până când

un alt oraș să poată ține recordul coșului din Cumavon, căci acest coș are 2218 metri lungime, ceea ce reprezintă mai mult de cât șapte Turn-Eiffel, puse unele peste altele.

Acum șase-zeci de ani, fumul produs de uzine constituia o adevărată plagă pentru țară.

Nu numai că mirosul arsenicului răspândit în atmosferă împiedica să crească iarba, dar populația chiar era crud decimată.

Se aduseră ingineri din toate părțile spre a studia chestiunea. Încercări diferite sisteme spre a remedia această stare rea de lucruri, dar totul fu în zadar. În sfârșit Robert Preuton, care trebuia să creeze mai târziu „Sind Railway“ în Indii, rezolvă problema.

Uzinele erau situate la poalele unui munte înalt. Breton construi un coș în toată lungimea muntelui, de la bază până aproape la 25 metri de vârf, urmând accidente terenuului.

Astfel, fumul se răspândește în atmosferă la o așa de mare înălțime deasupra orașului, că țara nu mai suferă.

La o depărtare de patru-zeci de mile se poate zări vârful acestui coș gigantic deasupra muntelui.

Doru

La polul Sud

Câte-va notițe asupra lui Amundsen

Cititorii știu din „Universul“ că exploratorul norvegian Amundsen cât și căpitanul englez Scott au întreprins separat călătorii la polul Sud. De asemenea se știe, după o telegramă primită de *Daily Chronicle*, cum că polul a fost atins de Amundsen la 14 Decembrie.

Dăm aci câteva notițe asupra lui Amundsen.

Roal Amundsen și-a făcut primele studii la universitatea din Christiania. Apoi, timp de două ani, a studiat medicina.

Dragostea de mare însă îl împingea spre a deveni explorator. Părăsi atunci tot ceea ce îi promitea o viață calmă și fericită și se aruncă în indeletnicirea care îl aducea numai oboseală, aceea de marinar. Se simți atunci fericit și căută să profite de toate ocaziunile spre a învăța navigația. După câțiva ani de muncă încordată, trecu cu succes examenele de căpitan.

Primele sale experiențe polare au fost făcute în antarctic. Într-o expediție organizată în 1907 de Gerlache, Amundsen avu postul de prim locotenent.

Această expediție nu se acoperi de glorie, căci ea nu trecu de 71 grade. Dar Belgica rămase multă vreme impresurată de ghețuri și în urmă lăsată în banchiză.

După acest debut în explorație, Amundsen își propuse să fixeze din nou locul polului magnetic boreal care fusese

descoperit de James Clark Ross în 1831. Dar înțelese că acest proiect nu seducea pe comanditari și-l părăsi pentru altul mai impresionant, acela de a explora trecătoarea de nord-vest dintre Oceanul Atlantic și Pacific.

Cu un mic vas *Ejoa*, de 47 tone și de 22 metri lungime, Amundsen, cu șeaze țevărăși, plecă din Christiania, la 10 Iunie 1903 și după marș neajunsuri din pricina timpului, ajunse la un port pe coasta de Sud a pământului Regele-Wilhelm

care trebui să devie refugiul expediției timp de două ani. Strânse aci proviziuni îndestulătoare și 19 luni fără întrerupere exploratorul făcu observațiuni magnețice.

Amundsen reuși să probeze în mod absolut ceea ce în cursul ultimilor ani se afirmase prin considerații teoretice, că polul magnetic nu e imuabil și că după toate probabilitățile este în continuă mișcare.

In August 1905 *Ejoa* plecă din nou spre

Vest. De la baia Baffia parcurse 770 mile și ajunse la capul Bathurst unde întâlni prima balenieră ce venea de la Vest.

In chipul acesta trecătoarea de nord-vest, care nu avea decât 5 metri lungime, fu pentru prima oară atinsă de un vas.

Ultima călătorie a lui, aceasta spre polul Sud, după cum se vede din telegrame, este încoronarea întregii lui opere.

Costea

Crimele vânătorilor de pasări

Industria franceză de pene a găsit mijlocul să transforme penele de pasări domestice ca cocoșul, curcanul, etc., în pene de pescari albi și pene imitând penele pasărei Paradisului. Prin aceasta a început să descurajeze pe profesioniștii masacraților de pasări sălbatice, cari sunt cauza stărpirii celor mai multe specii.

1) Lovită de plumbul ucigașilor, pescarul-alb (mama) mure.

De odată însă, află că mai mulți vânători de pene își îndeplineau opera lor nefastă în acel loc, și se grăbi să plece spre a apăra pe protejatele sale. Dar era târziu!

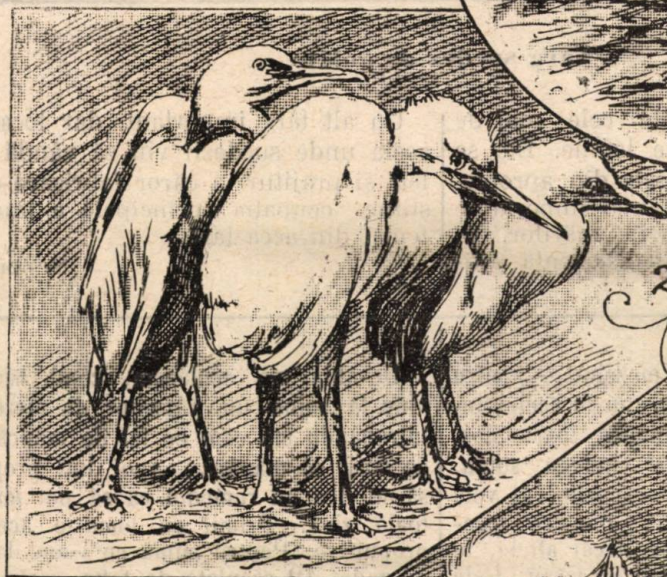

puiară de pene cari au o valoare comercială!

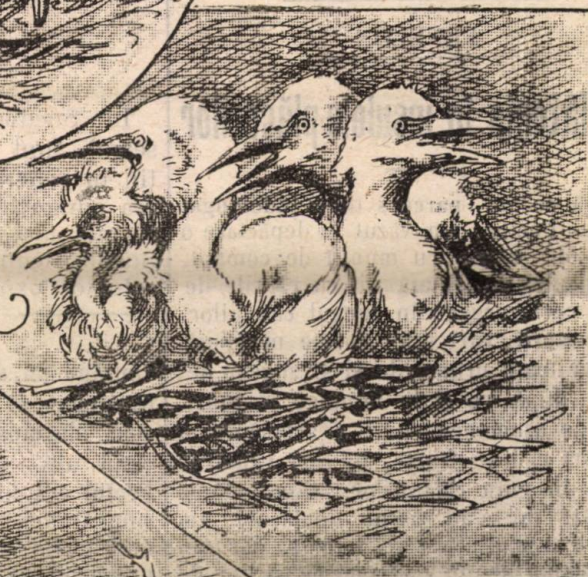
Omorând părinții, condamnați sute de puși să moară de foame în cuiburile lor.

Un mare număr de puși, scrie distinsul ornitolog australian, muriseră deja. Încercându-se în puterile lor, încercaseră să zboare, dar

3) Desperați, puși scot strigăte de foame.

1
2
3
4

2) Puși consternați, nu pot pricepe cum au fost părăsiți de mama lor.

Anul trecut un eminent naturalist australian, E. Matingley, își formă proiectul să fotografieze un pescar alb în viață.

El se transportă aproape de bazinul Muray (Noua Galie de Sud) unde știa că găsește o multime de cuiburi de pescari albi.

După ce fotografie mai multe cuiburi locuite, se înapoe la Melbourne, hotărât să vie când vor cloci ouăle.

Păzind momentul când grațioasele pasări se coborau din cuiburile lor să caute hrană pentru ele și pușii lor, omorârea vre-o cincizeci și aruncă cadavrele lor, după ce le des-

4) După atâtea suferinți, nevinovații sucombară într-o înecată agonie.

căzuseră în apă și se inecaseră.

In New-York s'a interzis, sub pedeapsă de amendă și închisoare, vinderea acestor pene. In Anglia, de asemenea, miile de doamne aparținând tuturor claselor societății, se angajară, sub jurământ, să nu mai poarte pene de pescari albi.

Sereno

Succesul „Ziarului Călătorilor“

Intr'un număr trecut al «Ziarului Călătorilor», publicând o scrisoare a unui cititor al nostru din Africa, arătam de câtă simpatie se bucură ziarul nostru și peste hotare depărtate.

Primum acum din partea protosinghelului Filaret Gheorghiu, din Canada, o scrisoare prin care ni se arată succesul ce-l are ziarul nostru și prin acea parte a pământului.

Tot cu ocazia asta, cititorul nostru, după ce ne roagă să trimitem un cât mai mare număr de foi în Sketchley Sask, localitatea unde se află, ne scrie și câteva rânduri cu privire la curiozitatea localității:

«Ușile, zice corespondentul nostru, nu se încue în Sketchley, nici chiar când pleacă gospodarul de acasă. Și vecinul se găsește la 1—2 mile depărtare !

«Când vr'un drumeț are nevoie să ceară vre-o lămurire asupra călătoriei sale, el intră în casă, dar nu găsește pe nimeni nici în casă și nici pe afară. Găsește însă înăuntrul altceva: pe masă se află o pâine, o găină umplută sau altă mâncare precum și o bucată de hârtie și un creion».

FÉNELON

O călătorie în insulele plăcerilor

După ce am parcurs timp îndelungat oceanul Pacific, am văzut în depărtare o insulă de zahăr cu munți de compot, cu stâncile de ghiță și cu râurile de sirop, cari curgeau în lungul câmpiilor.

Locuitorii, cari erau foarte nesățioși, mgeau toate drumurile și-și sugeau degetele după ce și le inmuiau în râuri. Erau de asemenea codri și arbori uriași din cari cădeau fructe, pe cari vântul le ducea în gura călătorilor. Cum atâtea bunătăți mi s'au părut neplăcute, am vrut să trec în alte țări, unde să pot găsi alte poame de un gust mai deosebit; de aceea am consultat locuitorii acelei insule, cari m'au asigurat că la zece leghe depărtare de acolo se află o altă insulă cu mine de jambon, de șuncă și de tobă; iar râurile sunt pline cu sos. Plouă cu vin când e timpul să plouă, iar când zilele sunt frumoase, roua dimineții este totdeauna de vin alb, asemănător cu vinul grecesc ori cu acela de Saint-Laurent.

Pentru ca să pot trece în insula aceea, m'am dus la portul de unde trebuia să plec și m'am imbarcat împreună cu 12 oameni de o grosime nespășă și cari cum s'au suit în corabie au și adormit. Ei suflau așa de tare în somnul lor, încât pânzele corăbiei s'au umflat. De-abia am ajuns în acea insulă, când am văzut sumedenie de vânzători cu table în mâini

TÂRGURILE SUEDEZE

Târgurile țărilor septentrionale sunt mai active ca târgurile regiunilor meridionale.

Oamenii de la Nord se duc în târg spre a cumpăra sau vinde, nu spre a flecări sau din simplă curiozitate.

Târg suedez de galete

În Suedia târgurile cele mai de seamă sunt acelea de lemne. Ele se țin în general în orașele din apropierea cursurilor de apă mai importante și mai ales în porturile mărilor. În Suedia, lemnul e prin excelență articolul de explorație.

Un alt târg important, dar local, e acela unde suedezii vin să vândă galete și prăjituri a căror fabricare constituie ocupația principală a multor femei din acea țară.

Serenio

vânzând fel de fel de mezeluri,—pentru că trebuie să știți că locuitorii acelei insule obișnuiau să mănânce foarte des. Erau alți oameni cari vindeau somn. Prețul era fixat după ceasurile cât voia cumpărătorul să doarmă; dar erau somnuri unele mai scumpe decât altele, în proporție cu visurile cari se visa. Cele mai frumoase visuri erau foarte scumpe. Deci am cerut cele mai favorabile pentru punga mea; și cum eram obosit, m'am dus imediat să mă culc. Dar de abia ațipisem, când am fost deșteptat de niște sgomote teribile; am fost întâi cuprins de o groază nebună și am început a striga după ajutor, dar mi se spuse să mă liniștesc că se crăpase pământul. Am crezut că sunt pierdut; dar mai pe urmă stăpânul casei m'a asigurat zicându-mi că se deschidea așa în fiecare noapte la o oră anumită pentru a da cu o mai mare forță râurilor ciocolata cu cremă și licheourile glacées de toate speciile.

M'am sculat să le gust și în adevăr erau foarte delicioase. Apoi m'am culcat din nou.

De-abia mă sculasem, când văd că vine la mine un vânzător de mezeluri întrebându-mă cam ce fel de mâncăruri aș dori să mănânc; apoi imi propuse să-mi dea un remediu ca să pot mânca toată ziua. Primii cu bucurie această propunere. Pentru suma ce i-am dat-o, mi-a dat 12 săculețe de tafta, cari odată așezate pe corpul meu trebuia să-mi servească ca 12 stomacuri pentru a mânca 12 dejunuri. De-abia mi le pusei și ayui o foame teribilă, astfel că de dimineața până seara nu făcusem altceva decât să mănânc întocmai ca un cal căruia nu-i lipsește niciodată fânul din esle.

După ce am petrecut și în această insulă vre-o câteva zile, am vrut să mă reintorc în țară, dar căți-va prieteni m'au sfătuit să vizitez un oraș care se găsea tot în insula aceea și care era unic în felul său.

Mi-au promis că mă vor duce într-o trăsură care imi era cu totul necunoscută. După puțină vreme m'au așezat într'un scaun de lemn foarte ușor, imdubit numai cu pene și agățând la acest scaun hățuri de mătase, au înhamat pa-

tru păsări—asa de mari ca struții—care aveau aripi proporțional cu corpul lor.

Nu trecu mult timp și păsările își luară zborul. Când m'am văzut la o înălțime cam de vre-o 100 de metri de pământ, le-am îndreptat în spre partea estică, în poziția în care trăsura era așezată la început. Într-o oră am ajuns în acel oraș așa de renumit. Era tot de marmură și cam de trei ori mai mare ca Parisul. Acolo nu se găseau nici servitori, nici țărani; fiecare se servea singur, nimeni nu era servit. Erau numai

niște fantome (dar acestea nu existau, cum nu au existat nici râurile de ciocolată, licheourile și minele de jambon) care dădeau ori și cărui om tot ce doare chiar în acel moment. În acest oraș femeile guvernau pe bărbați, judecau procese, știa toate științele și se duceau la război. Bărbații se farda, se găteau de dimineața până seara, torceau, coseau cele trebuincioase pentru casă, broda și le era frică să nu fie bătuți de nevestele lor când nu le-ar fi făcut pe plac.

Dar se spune că lucrurile au fost alt-

fel. La început oamenii serviți de fantome erau așa de leneși și ignoranți, încât femeilor le-a fost rușine de a se lăsa să fie guvernate de ei.

Atins de acest spectacol și obosit de atâtea călătorii, am conchis că aceste plăceri n'aduc așa de mare folos și bucurie. M'am îndepărtat deci de aceste locuri în aparență așa de delicioase și întorcându-mă în țară am găsit o viață liniștită, în practica virtuții bucuria și sănătatea care mi-au procurat bunele și veselile plăceri.

Tamats.

Cuptoare pentru turte și sare

IN SUDAN

În Sudan se găsesc puține obiecte de metal; exceptând armele, câteva ustensile și bijuteriile. Statele sunt lipsite cu totul de mașine sau recipiente metalice și industria localnicilor în-

mânt argilos, pe care îl găurește înăuntru în formă de cuptor. În acest cuptor se așează, în rânduri strânse, crăci de arbori și după ce le dă foc, astupă ermetic gaura.

Dispoziția părții superioare diferă după întrebuințarea care trebuie să o aibă. Dacă servește la fabricarea de „bara” un fel de turte făcute din fă-

găuri mai mari și în care nu se varsă cocă.

În cuptoarele destinate a rafina sarea, dispoziția părții superioare, se schimbă; ea e formată dintr-o singură cuvetă în care sarea se topește încet, încet. În urmă e ținută în fierbere timp de câteva ore, în care vreme o parte din murdărie se evaporează, iar

La aceste cuptoare, negrii fabrică un fel de prăjituri

cuesc această lipsă cu găuri în pământ. Dar sunt cazuri când sunt obligați să aibă un foc continuu spre a coace ceva sau spre a topi un corp ținându-l la o temperatură constantă. Spre a obține un asemenea rezultat, mijlocul întrebuințat e foarte curios. Ei ridică pe pământ un deluleț de pă-

nă și unt de palmier, partea de sus e găurită astfel că comunică cu cuptorul prin o mulțime de găurele. În aceste cuvete, fabricantul de „bara” toarnă coca semi-lichidă care sub acțiunea căldurii se coace repede.

Aerul necesar combustibilului se introduce prin cuveta din mijloc având

cealaltă parte cade în fundul cuvetei. Un lucrător supraveghează focul, iar un altul armat cu linguri lungi și rudimentare, ia partea superioară a sărei lichide și o varsă într'un vas mare.

Vetor

Tunelul dintre Franța și Anglia

Vechea idee de a se uni Franța cu Anglia pe uscat prin construcțiunea unui tunel pe sub canalul La Manche, a fost ridicată din nou de către amiralul englez Klox.

Marea importanță comercială a tunelului care să unească continentul cu insula, este recunoscută de toată lumea și din punctul de vedere comercial, nu se găsește nimeni care să fie

în contra acestui plan. Cauza însă că zeci de ani de când se plănuiește tunelul nu s'au apucat încă de lucru, este că ministerul de război englez s'a declarat categoric în contra construierei acestuia.

Cercurile militare engleze au declarat că construierea tunelului sub-marin va înlesni cucerirea insulelor de către armata franceză.

Pe când acum Anglia nu are nevoie de armată de uscat, ci îi este de ajuns puternica flotă pentru a impie-

deca debarcarea dușmanului pe insulă, după construierea tunelului sub-marin lucrurile s'ar schimba cu totul. Dușmanul ar putea ușor cuceri ambele intrări ale tunelului, și apoi transporta fără mari riscuri armata în Anglia. Și atunci marea și vestita flotă a Angliei ar rămâne fără nici un rost.

Singurul dușman în contra căruia erau îndreptate prevederile aceste, era Franța. Însă cum în timpul de față cele două vecine se găsesc în legături de prietenie și au încetat de a mai fi

dușmanele din vechime, cu atât mai mult că interesele le sunt comune în contra vrăjmășiei Germaniei, ideea construirii tunelului s'a ridicat din nou și a căpătat iarăși partizani.

Însă de data aceasta partizanii nu mai sunt ca în totdeauna francezii; ci s'a găsit persoane marcante ale Angliei care o propun și care arată chiar că e de o mare necesitate.

La un caz de război cu Germania, zice amiralul Klotz, dușmanul va căuta să împiedice transporturile de provizii pentru Anglia, prinzând și distrugând vasele de marfă. Și cum Anglia nu se poate hrăni mult timp fără importul din afară de carne și pâine, rămâne deci stabilit că odată ce transportul pe mare va fi suspendat, populația Angliei va fi nevoită să sufere din cauza foametei, ceea ce poate să aibă o importanță foarte mare ducând chiar până la aceea că vor fi nevoiți să se predea.

Singurul mijloc de a distruge dușmanului aceste planuri, este construcțiunea tunelului care să restabilească o comunicație pe uscat. Odată acest plan îndeplinit, Germania nu va îndrăzni nici odată să atace Anglia.

Astfel cum pericolul năvălirii francezilor a dispărut cu totul și ideea construirii tunelului și-a găsit partizani și printre englezi, e probabil că tunelul va fi construit.

M. St.

Amintiri din tribul Kenhas

In mijlocul deșertului

Pe un timp superb, caravana înaintea în inima deșertului; bielele cămile, prețioasele animale ale negrilor, ne poartă de opt zile peste nisipul arzător. Soarele, care cu totul deosebit i se pare europeanului, strălucește cu așa putere încât suntem nevoiți a cutreera deșertul în vesminte foarte ușoare, cumpărate în ajunul plecării din Azim-Cotreb, unde am fost găzduiți la un han foarte săracios.

Din când în când scoborâm mergând pe nisip întocmai ca băștinașii unei țări nordice pe zăpadă. Șeful caravanei, un bărbat foarte puternic și spătos, cu ochii ageri ca de vultur, arătându-ne cu toiașul său de curmal, ne explică foarte clar apropierea unei oaze.

Cămilele de departe simt apropierea lagărului, noul nostru popas, căci ele merg cu mult mai sprintene, cu capul ridicat, grăbindu-și pașii din ce în ce. Incet, incet încep a se zări vârfulurile înalților palmieri, întocmai ca niște catarguri ale unei nave depărtate.

În fine pentru a noua oară punem piciorul pe pământul binecuvântat, rămânând pentru a noua dată în oază, cu speranța de a sosi a doua zi la ținta călătoriei noastre.

Răgetele cămilor sfășie văzduhul, călăuzele întind în grabă câteva corturi, spre a fi feriți de frigul, pe care l-am suferit câteva nopți. Unii dintre însoțitorii noștri umplu burdufele cu apă, alții pleacă prin împrejurimi ca să strângă câteva lemne și curmale pentru prepararea cinei. De odată zărim în depărtare câteva familii de struți alergând, ceea ce face pe multe dintre noile noastre călăuze să ne roage ca la ivirea soarelui să pornim o vânătoare în contra lor. Cămilele ostenite de drum se culcă cu capul pe nisip, pe când puii lor mai ageri rod frunzele de curmal ce li s'a dat ca hrană. Tot pare că își recapătă liniștea dorită. Arabii își fac rugăciunea nelipsită.

Alah! va avea grije de supușii lui, el îi va păzi și le vor da curmale și apă! strigă șeful supușilor săi.

Arabii au adormit visători, pe când noi, deprinși a dormi numai pe moale ne întindem cu greu neputând așipi decât puțin în răgetele unor cămile ce se plimbă printre corturile noastre întocmai ca santinelele europene.

Toți dormim.

Zorile zilei se arată la orizont, reamintindu-ne continuarea călătoriei. Toată oaza se luminează. De odată șeful sare din cort, își face rugăciunea binecuvântând ziua sosită, și la un semnal al lui cu toiașul, foarte caragios de altfel, într-o clipă toți locuitorii oazei, în număr de 23, sunt în picioare. În câteva minute cămilele sunt pregătite, caravana pornește în pregătite, caravana pornește în aceeași melancolie din ajunul sosirii în oază.

După un drum de cinci ore, încep a se zări niște erburi, lăsând în urma lor liberă vederea palmierilor. Din gură în gură un murmur neînțeles merge, arătându-se cu o bucurie pe fețele tuturilor. Orașul foarte interesant din chipul amenajării și guvernării, pare ca un sat cu metropolele europene. Clădirile mici și cu aspectul bizar arată situarea lui în inima deșertului. Puținii negustori cari desfac aci puținele produse ale deșertului, cutreeră orașul în lung și în lat. Intrând în oraș, în privirile spectatorilor indigeni căutam fiecare câte o locuință convenabilă pentru tot timpul șederii noastre în acest jalnic oraș.

C. Ștefănescu

W. OERTEL

O călătorie în India

— U r m a r e —

„Față de mine era cu totul altul de cât fusese la început. Îmi dădea ordinele rece, scurt și poruncitor. Nu mai amintea, ca mai înainte, când făceam ceva demn de laudă. Pentru cea mai mică greșală, primeam imputări aspre și vedeam bine că se aștepta să-i zic și eu vre-o vorbă necuviincioasă. Ba ceva mai mult mă întărâta mereu. Dar nu isbuși, căci știam să mă stăpânesc mai bine ca Rowley cel iute. Înțelegeți bine că încrederea mea în el dispăruse.

„Începurăm pregătirile, îndată ce plutam în oceanul Indiei. Toți banii ce-i aveam, îi cusurăm în betelia de la pantaloni, ca să scăpăm cel puțin cu atâta. Amânărăm pentru mai târziu ceea ce putea deștepta bănueli. Nimeni pe corabie nu bănuia planul, pe care Rowley și cu mine îl păstram ca pe cea mai adâncă taină a sufletului nostru. Ori ne vom ascunde în Calcuta, ori vom fugi mai în lăuntrul țării sau în sfârșit vom profita de vre-o ocazie, ca să mergem mai departe în susul Gangelui,—cum o vrea întâmplarea. Lăsați toată grija în seama lui Rowley și eram încredințat, că omul acesta îndemănate și întreprinzător va ști de sigur să aleagă mijlocul cel mai bun.

„Ar trebui să mint dacă v'aș spune că fiind pe mare, cuvintele bunului meu compatriot din Londra îmi erau necurmat în minte.

„Să nu-ți pară rău, îmi zisese el. Dacă aș mai fi putut fi încă odată la el, nici o putere din lume nu m'ar fi putut sili să-mi schimb soarta și să prefer o pozițiune nesigură alteia nestatornice, cum făcusem plecând de la el. Cât de vii îmi reveneau în minte cuvintele lui: „De la mine știți la ce să te aștepți, dar nu știți la ce să te aștepți din partea căpitanului, în puterea căruia te dai cu totul acumă“. Și așa se întâmplase, ca și cum ar fi presimțit sârmanul ce avea să fie. Și nu îmi va părea oare rău și de pasul ce vream să fac acum, mă întrebam adesea în orele-mi de singurătate. Căci voiam să fac ceva nedrept, asta mi-o spusese conștiința; dar îmi dădeam bine seama că căpitanul mă împingea, mă silea să fac astfel.

„De câte ori am rugat pe D-zeu să-mi arate calea cea dreaptă; dar mereu vedeam necesitatea să mă sustrag de sub puterea acestui om, lângă care mă amenința o nenorocire mai mare ca ori când.

„Cine putea să mă încredințeze că n'ar fi fost cu puțință să mă omoare, când i-o veni vre-o criză de nebunie? Și putea foarte ușor s'o facă, din vreme ce avea drept de viață și de moarte asupra oamenilor de pe corabie. Dacă ar fi fost apoi tras la răspundere, când sosea la Londra, ce ușor îi era să se apere cu o singură vorbă „revoltă“ și să scape de pedeapsă.

„Imi incredința soarta Domnului și mă rugai să aibă îndurare de mine, dacă fac ceva nedrept. Gânduri d'astea și altele la fel imi umpleau mintea, pe când ședeam în cabina căpitanului și treceam în liniște în jurnalul de bord notele trebuitoare și observațiunile cuvenite.

„D'odată răsună pe punte un ura formidabil.

„După câteva minute intră căpitanul și-mi zise cu un ton neobișnuit de prietenos: „Dacă vrei să saluți palmierii Indiei, dă fuga pe punte; splendidele buchete de arbori se înalță d'asupra deșurului giunglilor din insula Sagar, de la gura Gangelui, par'că ești din ocean”.

„Alergai pe punte.

„Ce privești uimitoare se înfățișă înaintea ochilor mei! Era în tocmă cum spusese căpitanul Ball. Din marea albastră, se înalță până în depărtare buchete de arbori verzi minunați. Uitându-te cu ochianul, puteai deosebi bine trunchiurile gigantice ale bananilor și mangoliilor, coroanele palmierilor, a căror vedere era pentru mine pe cât de nouă, pe atât de atrăgătoare. Adierea brizei ne aducea valuri de parfum.

„Era luna lui Făurar, luna florilor în India, când împărăția ierburilor arată ochilor negrita sa frumusețe și bogăție, veselește și răcorește simțurile cu parfumurile cele mai dulci. Inima imi bătea cu putere. Era oare gândul la fuga ce plănuisem său acela că în curând voi fi în țara minunilor, care, încă de pe când eram copil, fusese ținta dorului meu, după cum fusese punctul principal din povestirile ademenitoare aleunchiului Enric? Poate amândouă!

„Dar și alte gânduri mă năpădiră. In ce mod fericit mă condusesse D-zeu până aci; în ce mod minunat mă ocrotise! Cât de părintește mă însoțise dragostea Lui, pe care n-o meritam. Atunci imi adusei aminte de cuvântul sfânt al Bibliei: „ca bunătatea și îndurarea Lui ajung mai departe de cât merg norii și se întind mai departe de cât cerul albastru și în fiecare dimineață se revărsa asupra noastră”.

„Dar tot atât de năvalnic mă cuprinse și gândul că eram atât de departe de dragii mei, cari se rugau pentru mine. Stăteam rezemat de balustrada corăbiei și eram mulțumit că nu mă turbura nimeni în gândurile și simțurile mele, care-mi năvăleau în minte cu atâta putere.

„Căpitanul sună d'odată. Rămăsesem prea mult pe punte. Trebuia să notez momentul, când am zărit India și încă altele ce mai erau de trebuit. Tocmai după ce totul fu în regulă, putui să mă urc din nou pe punte.

„Ancoraram în portul din insula Sagar, ca să așteptăm pilotul, adică conducătorul corăbiilor, ce cunoaște pe deplin cursul apelor, ce avea să conducă corabia spre Calcuta, căci trecerea prin Sunderbund, adică prin lagunele păduroase ale Gangelui, în susul lui Hugli, până în Gangele propriu zis, din care Hugli nu-i de cât un braț, e cunoscută ca foarte primejdioasă.

„Toate fluviile mari, din lumea veche și nouă, a căror curs e lung și a căror pantă e repede, cară o enormă cantitate de nisip, bucăți de stânci, tot felul de

lucruri, smulse de curentul lor năpraznic de pe malurile de mai sus, adesea arbori uriași, desrădăcinați. La vărsarea lor în mare, cursul se mai încetinează și chiar în locul unde apa lor atinge pe aceea a mării se isbește de contra-curentul marin, care vine împingând apele înapoi. Așa se explică cum depun tocmai acolo pietrele, nisipul, mărul, plantele rupte, pe care le-au cărat atâta drum. De oarece cu timpul în acest loc se formează uscat și față de acest stăvilor format de sine însuși, fluviul se desparte în două brațe, acest uscat, răsarit ca din apă, de cele mai multe ori ia forma literii grecești: delta. Din această cauză, aceste insule — care câte odată ajung cât țările de întinse și care se formează la vărsarea fluviilor mari — se numesc delta. Și Gangele are o astfel de deltă; iar apele sale s'au împărțit în numeroase brațe și canale, și mai mari și mai mici, prin care se varsă în ocean.

„Această deltă, mai mare în lățime de cât în lungime, socotită în susul curentului, e ne mai pomenit de dezvoltată. Umezeala și căldura, pământul gras, humos, revăsarile dese, care-l îngreșă și mai mult cu măr nou, fac să se producă, sub cerul cald al acestei țări, o enormă cantitate de plante și multime de erburi minuat de frumoase și de mari, pe care mintea noastră nu și le poate închipui. Desigurile astea umede le numește indianul giungli și toate aceste giungli din delta Gangelui poartă numele de Sunderbund, care se întinde cale de câteva zile, în susul fluviului și abia mai târziu începe Gangele a curge în toată lățimea sa uriașă, ca o mare, liniștit, domol, majestuos.

„Cele mai multe din aceste giungli sunt de nepătruns. Trestii de toate spețele cresc din apă și înălțimea și tăria lor e de necrezut. Acolo cresc mangoliile cu rădăcinile lor monstruoase și se deosebesc mai puțin prin înălțimea lor, de cât prin aceea că ramurile cresc impletite unele într'altele. Intre rădăcinile lor se oprește colbul și țărâna adusă de vânt; îndată crește acolo iarbă grasă și deasă și din ea se înalță trunchiurile uriașe ale mangoliilor, bananilor, tamarindinilor, cocotierilor, ficușilor, arborilor de până și a tuturor spețelor de mimoze și de palmieri, care cresc din belșug, îmbogățind lumea plantelor din India. Nenumărate liane sau plante agățătoare cresc pe sau printre aceste trunchiuri și le înalțue ca un fel de impletitură, ba făcând chiar un masiv, prin care securea deabia poate deschide drum. Giunglii cu nenumăratele lor plante putrezite sunt un adevărat focar de friguri; exalațiunile lor sunt otrăvitoare și holera și ciuma aci sunt acasă. Ele sunt patria atot felul de țânțari, a moschitoșilor și a multimei nenumărate de insecte veninoase. Acolo trăiesc legiuni de șerpi; ele sunt locașul, necălcăt de picior omenesc, al tigrilor sălbatici și sângeroși, al rinocerului și al multor fiare, a căror odihnă e rar turburată. La marginea lor și pe bancurile de nisip, trăiesc broaștele testoase și crocodilii, atât de numeroși, încât fac periculoase călătoriile cu donia, un fel de plută mică, de care se servește indianul, căci mai ales crocodilul nu se lasă până nu-și ia din când în când dijma sa;

ceva mai mult, nu sunt rari cazurile, când puternicul tigrul de Bengal să se fi năpustit din giungli asupra vreunei donii, ce fusese silită să ancoreze peste noapte în vre-unul din brațele lateralnice ale Gangelui, căci tigrul e bun înotător și foamea îl mână ori unde.

„Nu știam sigur dacă căpitanul va descărca mărfurile pe corăbiile mai mici, ce vin de obicei din Calcuta, sau dacă „Cetatea Londrei” va merge ea însăși să viziteze capitala Indiei engleze. Îndată ce sosi pe bord pilotul indian, aflăram cum se hotărâse.

„Ridicaram ancora. Musonul, care în vremea asta bătea numai dintr-o parte a zării, era destul de puternic, ca să unfle pânzele mândrei noastre corăbii. Cărmaciul o îndreptă în spre Hugli, cel mai mare braț al Gangelui și ea juca mândră pe valurile ușor legănate, trecând prin fața Sunderbundului și în sfârșit prin inima deșururilor, care tivesc malurile lui Hugli, cel lat, ce curge domol.

„Era o seară cum nu mai văzusem alta la fel. Deasupra noastră se boltea un cer al cărui albastru limpede se prefăcea pe încetul în negru. În întunecimea aceea, stelele străluceau într-o splendorie, pe care mintea noastră, acelor din Europa, nu și-o poate închipui; iar peste toate stăpâna luna cu razele ei acrif, ce strălucea deasupra valurilor străvezii și-și revărsa lumina-i tainică peste întunecimea deșururilor din giungli și din Sunderbund, fără a o putea străbate.

„O bucată de vreme plutisem dealungul acestui deșis de pădure, la oarecare distanță, ceea ce ne împiedica să-l privim mai de aproape. Acum ne apropiam de bara de nisip ce închide oare cum imbucătura lui Hugli, dar o manevră îndemănată a pilotului indian ne duse din nou la adânc și duși de pânzele mari și numeroase ale mândrei corăbii, zburam pe apele liniștite ale lui Hugli, schimbând apa sărată a mării cu torentul dulce al Gangelui, pe care indianul — potrivit credinței lui — îl socotește curățitor de păcate și-l adoră ca pe însuși Dumnezeuul său.

„Privești neobișnuite ne așteptau aci. Pe băncile de nisip după țarm zăceau întinse niște obiecte ciudate, tapene, ca niște ferăstrae mari ascuțite și îndată ce corabia se apropia, se dădeau afund plescăind atât de puternic, că sărea apa pe punte. La întrebarea mea, cărmaciul, care vorbea englezește, imi spuse zâmbind că sunt crocodilii, pe care-i gonește în adânc vederea pântecului negru al corăbiei, de care le e teamă. Cu cât înaintam mai mult în Hugli, cu atât mai extraordinar, mai nou și mai minunat mi se părea tot ce mă înconjura.

(Va urma).

Trad. de Tomescu-Putna

POȘTA REDACȚIEI

Gh. Conto. — Se va publica.

G. I. Cernesht. — E prea lungă. Trimiteți mai scurte.

M. I. Omett. — Am vrea să vă cunoaștem; treceți pe la redacție 10—12 sau 3—7.

N. Fr. Lazaris. — E prea lungă și nu cadrează cu felul ziarului nostru.

Dra Mara. — E bună traducerea d-va.

N. B. — Să fie interesante din punct de vedere geografic și cu peripeții mișcătoare, — și le vom publica.

TOȚI ABONAȚII LA „ZIARUL CALATORIILOR“

Participă, cu începere de azi la următoarele mari și de valoare premii:

1) **Un elegant pat de fier** pentru copil, cumpărat de la cunoscuta casă «Industria metalică Marcu», Bulevardul Elisabeta, No. 5. 2) **Una pușcă fină de vânătoare** cu două țevi, cal. 12, din vechia și renumita fabrică «Pieper-Bayard». 3) **Un pistol automat de buzunar**, Pieper-Bayard, modelul cel mai nou, fiind de calibru mare, 7.65, însă format redus, foarte portativ. 4) **Una carabină de mare precizie**, calibru 22, Pieper-Bayard, semi-automată.

Toate aceste 3 arme sunt cumpărate de la marele magazin B. D. Zisman, Victoriei, 44, furnizorul Curții Regale.

5) **Un gramofon perfect ționat**. 6) **Una mandolină**, din lemn de palisandru, ornată cu sedef, cumpărate de la marele magazin de muzică Jean Feder, calea Victoriei, No. 54.

7) **Un frumos vas** pentru fructe sau mezeluri și o frumoasă tavă, ambele argintate, cumpărate de la vechiul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bd. Elisabeta, 9 bis.

8) **Un ceasornic de biurou**, lucrat artistic în mar-

mură și bronz. 9) **Un frumos ceasornic** în cutie, pentru voiaj, cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Schmith și Stratulat, calea Victoriei, No. 53.

10) **O frumoasă pendulă** de voiaj care se întoarce la opt zile. 11) **Patru pahare pentru ceai**, cu scăunele lor de argint de China, cumpărate de la cunoscutul magazin «Ceasornicaria Colței», str. Colței, No. 31.

22) **Șase cămăși bărbătești** de zi, de zefir sau albe, cu piepti de olandă, după alegere și măsură, cari se vor lucra de cunoscutul magazin de lingerie «La Patru sezoane», calea Victoriei, Pasagiul Maca, vis-à-vis de poliție.

13) **O duzină cremă «Flora»**. 14) **O duzină săpun «Flora»**. 15) **O duzină pudră «Flora»**.

16) **Șase frumoase gent** pentru dame. 17) **Șase lingurițe** de dulceață. 18) **Zece linguri** pentru masă.

19) **Zece furculițe** pentru masă.

20) **Zece plachete argintate**, reprezentând fotografiile M. S. Regelui și Reginei, comandate anume pentru premii.

Prețul abonamentului: Pentru un an lei 2.60

Spre a participa la aceste premii, abonații pentru un an primesc 2 bonuri, iar cei pe 6 luni 1 bon.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânători, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei «Ziarului Călătoriilor», strada Brezoianu, 11, București.

Inchiriez PIANINE

Nou și uzate
IN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar
GEORG DEGEN, BUCUREȘTI
— Alături de Cofetăria Capșa —

Pentru doamnele menajere
Recomandăm călduros

„Regina bucătăriei“

Un volum conținând rețete complete pentru ori-ce fel de mâncări, pentru sănătoși și bolnavi.

1 LEU

La administrația ziarului «Universul»
Pentru provincie se adaugă 10
bani porto
Contra ramburs nu se expediază

VĂPSEA DE PĂR RAPID

GARANTAT ABSOLUT
NEVĂTĂMĂTOARE

Prețul lei 2.50.
La nemulțumire se restituie imediat costul.

Văpșește imediat părul cărunțit sau albit, în negru, brun, castaniu sau blond într-un mod atât de perfect și de natural în cât nu se cunoaște de loc că părul e vâpșit. Întrebuințarea mai simplă și mai ușoară ca la ori-ce altă vâpșea de păr.

La nemulțumire se restituie imediat costul.

BONBOANE ORIENTALE

Parfumează admirabil gura

și distrug ori-ce miros urât al gurei provenit din tutun, dinți stricați sau stomac deranjat.

Cutia 50 bani la drogerii și farmacii.

Observați marca Semiluna cu stea singure veritabile.

CREMA
PUDRA
SAPUN

FLORA

POMADA
Capilogen
(Apă de păr)

TUSEA cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească, vindecă sigur

*Pectosin
Iteanu*

Sticla lei 3. — La drogerii și farmacii

PURGEN

PURGATIV IDEAL
cu renume universal

De o eficacitate absolut sigură. Cutia cu 25 purgative lei 1.50. Observați ca fiecare pastilă să aibă inscripția: **PURGEN-BAYER**, singurul veritabil.

Anemia (lipsa sângelui), clorosa, neurastenă, histeria, slăbiciunea generală, vindecă

*Hemofer
Iteanu*

recomandat de prof. dr. Bucliu, prof. dr. Leonte, prof. V. Negel, Iași, și alții, ca unul din cele mai puternice reconstituente ale corpului slăbit. Sticla lei 4.

DURERI REUMATICE

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți vindecă sigur

**PASTILELE
Nevralgine Jurist**

Un flacon 2.50

La drogerii și farmacii

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPĂLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația

No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

Un hipopotam prins cu undița în Congo.—(Vezi pag. 5576).

ABONAMENT LA ZIARUL CALĂTORILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

Prinzătoare de ipopotami

Ipopotamul, acel animal enorm care știe așa de bine să se ascundă în fluviu, nu constituie o pradă tocmai ușor de capturat.

Dar negrilor le plac atât de mult carnea sa, că recurg la miș de înșelăciuni spre a-l prinde.

Anumite triburi din Congo îl vânează cu harponul (un fel de undiță) în bărci, absolut la fel cum se vânează balenele. Dar modul cel mai curios de a omorî acest animal e următorul:

Se agață de un arbore aproape de țărm, într'un loc unde ipopotamul obișnuiește să iasă, o bucată enormă de lemn, mai greu la capătul care atârna în jos și care se termină printr'un vârf de metal foarte ascuțit, un fel de harpon destinat să pătrundă în pielea animalului și să-l rănească mortal.

Sistemul e foarte simplu. Lovind în trecere o fringhie întinsă cu dibăcie de-a curmezișul potecei și legată cu aparatul, acesta, fiind pus în echilibru, cade cu vârful în spatele animalului.

Uneori ipopotamul e rănit așa de rău încât cade la câțiva pași. De cele mai multe ori se aruncă în fluviu ducând în spate harponul care îi sfășie carnea și de care, cu toate sforțările sale disperate, nu reușește să scape.

Ca prevedere, negrii leagă de harpon o fringhie lungă care se termină printr'un obiect plutitor, o bucată de lemn de exemplu.

Și hipopotamul poate să se ascundă cât va voi, căci negri îl urmăresc în bărci și îl găsesc.

C. Arg.

Impresii din Caucazia

RUINELE ORAȘULUI ANI

Biserica armeană are din timpurile vechi un șef suprem, numit Catoligos, care se alege pe viață dintre episcopii mai meriți, și își are reședința la Ecimiazin în Caucazia, partea rusească a Armeniei.

Ecimiazinul este o mănăstire fondată de Sf. Grigore Luminătorul, care a creș-

tinizat pe armeni, în anul 303. Catoligosul este șeful spiritual al tuturor armenilor grigorienți de pe suprafața pământului, și la alegerea lui participă toți armenii, prin delegați.

După moartea ultimului Catoligos, Izmirlian, cunoscut sub numele de fostul Patriarh de fer din Constantinopol, s'a fixat de către guvernul rusesc ziua de 11 Decembrie 1911, pentru alegere, la care au fost invitați între alții și armeni din România. La adunarea generală ținută la București în acest scop, subsemnatul am fost desemnat ca delegat al armenilor din România la această alegere.

Întreprinzând această călătorie, realizăm și o dorință ce aveam de mult de a vizita ruinele celebrului oraș Ani.

Ani se află în guvernământul Erivan, pe drumul de fer Tiflitz-Erivan, în depărtare de vreo 10 km. de la stația Ani. Dar fiind că la această stație nu se găsesc toate mijloacele necesare pentru această excursiune, excursioniștii preferă drumul prin Alexandropol care este la o depărtare de 50—55 km. de Ani.

Împreună cu câțiva prieteni am pornit în această direcțiune mai ales pentru a lua cu noi pe d. architect Toramanian, un bun amic al meu, care de zece ani împreună cu ilustrul profesor universitar Marh, de la facultatea din Petersburg, explorează toate împrejurimile de la Ani, și care era în putință a ne da toate deslușirile și a satisface curiozitatea noastră.

Cu toate că eram în toiușul unei călătorii în Caucazia, unde de obicei iarna e foarte aspră, călătoria noastră a fost din cele mai plăcute. Pornind de la Alexandropol încep a se înfățișa privirii noastre ruine de biserici și mănăstiri, resturi de palate, castele, etc.

După o călătorie de 5 ceasuri ajungem la Ani, aceasta faimoasă cetate, care pe vremuri a dat piept asalturilor barbarilor și cari prin bogățiile lui legendare a atârnat poftele în popoarele din Orient și Imperiul Byzantin. Intrăm în orașul împrejmuit cu ziduri înalte și groase, prin o poartă monumentală de asupra căreia se vede azi un leu urș, simbolul familiei domnitoare Paeraduni, sculptat admirabil pe o piatră mare.

Intrând în oraș și întorcându-ți ochii jur împrejur, te coprinde un simțământ și de milă și de admirație, comparând faima lui de altă dată cu starea deplorabilă de astăzi. În care parte te uiți, numai ruine și ruine; biserici, unele cu totul ruinate, altele încă în picioare, ziduri groase și solide cu turnurile lor înalte și foarte bine construite; resturi de palate, case, băi, străzi și prăvălii și multe altele. Orașul unde a fost odată viață, unde a trăit și înflorit un popor, azi este un morman de ruine.

Ca să ne facem o idee cât se poate de exactă le luăm pe rând, iar d. Toramanian ne dă toate explicațiunile.

Caracteristic este că pe pereții diferitelor clădiri se observă foarte vizibil sculpturi frumoase, reprezentând vultur, dragoni, tauri, și cerbi. Cea mai veche clădire din Ani este o biserică biserică cu inscripția datei 622 d. Christos.

Cea mai splendidă biserică este Catedrală, având o lungime de 32 m. lățime 20 m., și înălțime 22., afară de cupolă care a avut și ea o înălțime de 7 m., și a căzut după un cutremur. Această biserică are o înfățișare foarte impunătoare și este construită numai în piatră galbenă, roșatică, neagră și albă, foarte bine lucrată și cioplită atât în exterior cât și în interior. Pereții sunt împodobiți cu fel de fel de sculpturi și inscripții în limba armeană. Cupola se susține de 4 stâlpi în piatră foarte artistic lucrată. Această biserică a fost construită de celebrul architect Tiritad, care este și autorul faimoasei biserici Sf. Sofia din Constantinopol, azi moscheie.

Biserica Sf. Grigore Luminătorul, cea mai impunătoare dintre toate, era înălțată de 48 metri și avea 3 caturi.

La înălțimea pereților și pe stâlpii din ea se văd pietre uriașe lungi de 3 m., înalte de 2 m., care te pun pe gânduri, cum au putut să fie ridicate la așa înălțimi fără mijloacele de care dispune mecanică de astăzi.

La săpăturile de pe lângă biserică s'a găsit statuia în marmoră a fondatorului bisericii, în mărime de 2 metri jum. ținând modelul în piatră al bisericii.

Această biserică cu toate că în mare parte în ruină, ne înfățișează o dovadă vie a civilizațiunii ce au avut armenii.

Ruinele unui splendid palat, reședința regală, are și astăzi urmele splendorii de altă dată. Construită pe o colină, domină tot orașul, are conducte de apă și un mare basîn.

Ruinele celebrei cetăți unde se încheieau cu familiile și cu bogățiile lor regi armeni, în timp de război, când cetatea era asediată de dușmani, au drumuri subterane și câteva tainice în zidurile groase ale cetății, unde probabil se ascundeau mult renumitele tezaure ale familiei regale și bogățiile rudelor.

Prin săpăturile făcute, s'au găsit multe lucruri de artă, care dovedesc în mod neîndoios că în acele vremuri artele au fost foarte înflorite la armeni; diferite arme, unelte, lucruri casnice, haine de mătase, broderii și altele, toate foarte artistic lucrate. Toate aceste lucruri sunt și adunate și adunate de d-nii Marh și Toramanian în două clădiri care servesc ca muzeu și atrag admirațiunea tuturor vizitatorilor.

Orașul este înconjurat din 3 părți cu ziduri înalte, care câte odată ating înălțimea 12 metri, iar turnurile 15 m., și mai bine. Toate zidurile și turnurile au fost în legătură între ele prin comunicații subterane și întărite cu șanțuri; pe două părți ale orașului sunt văi înspăimântătoare, pe unde curg un fluviu și un râuleț, pe o parte munți înalți și numai o parte dă în câmpie. Cum se vede, locul a fost foarte bine ales. Toți și-au dat silința să fortifice cât se poate mai bine partea pe unde dușmanul mai lesne putea să pătrundă în interiorul cetății și acolo se văd patru rânduri de ziduri unul după altul.

În acele două văi se găsesc o mulțime de peștere, unele naturale, altele săpate de mâna omului; numărul acelor peștere se ridică la 8000, majoritatea sunt

în comunicație între ele și fortificate. Se crede că poporul de rând, cel puțin în timp de pace, locuia pe acolo.

În ceea ce privește numărul populației orașului istoric nu sunt toți de aceeași părere. Unii îi dau 100.000 locuitori, alții 1 milion, ceea ce ni se pare prea exagerat. Având în vedere întinderea orașului, se crede că trebuie să fi avut între 2—300 mii locuitori. Legenda cu 1001 biserici ne întărește în această părere. În vechime poporul armean, ca un suprem jurământ se obișnuise să jure pe cele 1001 biserici din Ani.

Această cetate care în vechime se credea neaccesibilă, a fost de 3 ori prada barbarilor, tătarilor și persilor; la 1064 a fost cucerită de Alpaslan, la 1239 de Ceamagan și 1387 de Liugtunur (Timu-Lenk). Tus trei au măcelărit populația, au prădat tot avutul și au incendiat parțea cea mai mare a orașului.

Pe acele vremuri întâmplându-se și în câte-va rânduri, groasnice cutremuri de pământ, populația îngrozită de toate aceste evenimente, a părăsit cu totul această frumoasă localitate și a emigrat parte în alte părți ale Armeniei, iar o mare parte a trecut în Europa, stabilindu-se în Polonia, Ungaria și Moldova. Astfel acest centru al civilizației și artelor Armeniei a fost părăsit în ruine.

Din cauza nepăsării guvernului turc, nu s'a cercetat de loc nici acest oraș, nici alte localități însemnate din Armenia, unde cu siguranță se ascund multe lucruri istorice. După războiul din 1877, Ani trecând sub dominația rusească, guvernul a început să aibă grijă de valoarea lui istorică și a pus capăt jafului pe care îl provoca populația neștiutoare din împrejurimi distrugând și dărâmand acele monumente istorice, căutând comoare și procurându-și pietre pentru construcțiile lor mizerabile. Câte însemnate și falnice monumente nu s'a distrus astfel!

Afară din oraș cam la 1 km. depărtare se află o mică biserică numită a Ciobanului, foarte drăguță și de mare valoare artistică. Legenda spune că în ziua de Paște un cioban își trimite pe nevastă în oraș, dânsa intră în biserica aristocraților, unde fiind recunoscută e dată afară; ciobanul insultat, din supărare își dă toate silințele și peste cât-va timp ridică acest sfânt locaș, un giuvaer de artă.

Cam la 5 km. depărtare de Ani se află mănăstirea Khose-Vank.

Ca să ajungi în trăsură la acest locaș de rugăciune, trebuie să treci sub 2 superbe arcuri de triumf, care au o vechime de cel puțin 950 ani, dar au rezistat tuturor asalturilor atât ale dușmanilor cât și ale naturii și acum atrag admirația vizitatorilor. Iar mănăstirea cu sculpturile, inscripțiile precum și armonia ei estetică întrece toate așteptările. Este cea mai bine conservată și se consideră una din cele mai mari podoahe ale artei vechi.

Approape de această mănăstire se află mormântul regelui Așod III, numit cel milostiv, care și-a mutat cel dintâi reședința regală la Ani.

Cam la 50 km. departe de Erivan se

află un monument istoric, o biserică compusă din 3 mari încăperi săpate într-o mare stâncă, care cum se afirmă, n'are pereche în toată lumea.

Constanța.

A. N. Nuhubian

OBICEIURI JAPONEZE

Japonezul are multe obiceiuri ciudate. Așa, când mănâncă, stă la masă în genunchi, nu pe scaun, ci pe un covor fabricat din trestie de orez. În loc de furculiță și cuțit, japonezul se servește de două bețișoare.

Căsătoria la japonezi se face foarte iute, și pentru aceea e de ajuns ca viitorii soți să se vadă ca să se fixeze ziua ceremoniei căsătoriei, care se face în mijlocul membrilor celor două familii. Întâlnirea între tineri are loc, de obicei, pe unul din ne-număratele podețe ce se găsesc mai în fie care oraș japonez; atunci cei doi tineri întâlnindu-se, se pleacă adânc unul în fața altuia, după care își continuă drumul. În clasele înalte însă, viitorii soți își dau întâlnire la un teatru. Din pricină însă, că nu

se ține seamă și de dorințele tinerilor, de aceea căsătoriile se desfac foarte iute. Sunt femei care s'a măritat de 10—20 ori, fără să aibă cea mai mică supărare.

Instrumentul musical la japonezi e «salamiza», un fel de chitară cu trei coarde sau o țiteră cu 13 coarde.

În loc de cofetării, berării, cafelele, etc., în această țară a florilor se găsesc numai ceainării, unde se servește ceai fără zahăr, «saka», etc. Tot aci e locul de întâlnire și petrecere al japonezilor; în aceste ceainării vin tinere japoneze, care înarmate cu «salamiza» sau citera lor își închină viața zeitelor Venus și Terpsichora. Aceste tinere fice ale «Împărăției Florilor» se numesc «geisha» și sunt îmbrăcate într-un fel de costume de mătase, numit «kimono». Ele n'au alt scop de cât să delecteze pe bărbați și să alunge melancolia din sufletul vizitatorilor. Japonezul adora „geischele” și are dreptate, căci ele sunt seducătoare.

Sărutatul vai! nu e cunoscut în Japonia și iubiții nici nu eș dau mâna măcar.

Gallin D.

O CASATORIE ÎN AEROPLAN

Recordul excentricității

Conform obiceiului lor, Americanii au voit să bată recordul excentricității, — și au făcut-o. Ei au hotărât să celebreze o căsătorie în aeroplan. Faptul s'a petrecut la Los Angeles, în California.

În ilustrația ce publicăm, și pe care

o reproducem după un ziar american, se poate vedea dela dreapta spre stânga, pastorul binecuvântând pe cei doi soți. Bărbatul și femeia sunt la cârma aeroplanului, iar alături de ei se văd cavalerul și domnișoara de onoare.

INCORONAREA REGEI SIAMULUI

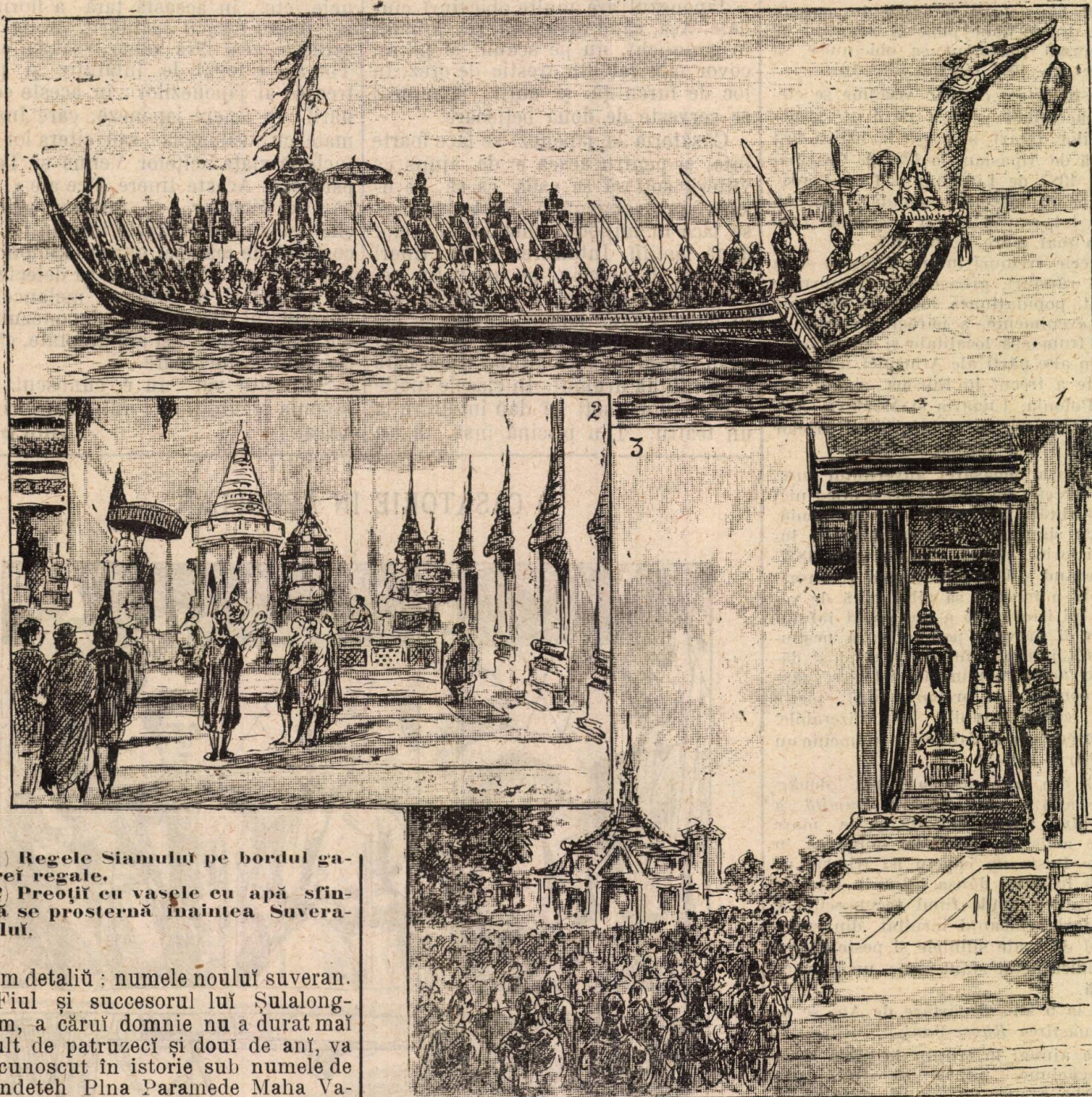
Ar fi imposibil de redat aci nenumăratele incidente care intră în ceremonialul încoronării unui rege din Siam. Se poate judeca după acest

preoți brahmani se prosternară pe rând la picioarele lui și îi oferiră cele opt vase cu apă sfințită, recitând rugăciuni. Și suveranul intră atunci în Dusit Maha-Prasad, faimoasa sală a tronului, de o bogăție și de o arhitectură unică în Asia.

Îi prezintă coroana de aur, pe care și-o puse singur pe cap.

Cum parcă acest gest era semnalul așteptat cu nerăbdare de miile de demoni, începu un sgomot infernal.

Soldați, copii, preoți, făceau să răsună curțile învecinate de strigate

1) Regele Siamului pe bordul galeriei regale.

2) Preoții cu vasele cu apă sfințită se prosternă înaintea Suveranului.

prim detaliu : numele noului suveran.

Fiul și succesorul lui Șulalongkom, a cărui domnie nu a durat mai mult de patruzeci și doi de ani, va fi cunoscut în istorie sub numele de Sondeteh Plna Paramede Maha Vajiravudh Mongkut Klao.

Ceremonia începu dis de dimineață, când noul rege, în prezența principalilor curtezani și a miniștrilor, își făcu toaleta. După aceea merse în curtea palatului Dejal din Bangkok, unde brahmanii îi prezentară opt fiole cu apă adusă din opt provincii siameze.

Inconjurat de purtătorii de evantaie, regele, cu picioarele goale, îmbrăcat cu o rochie albă brodată cu aur, luă loc pe un fotoliu. Cei opt

O oră mai târziu regele, îmbrăcat în nestimatele regale, luă loc pe tron. Preoții psalmodiară rugăciuni și toți mai marii regatului, purtând stindardul regal, defilară prin fața tronului și se aranjară în fața monarhului.

În sfârșit un nobil aduse coroana, se prosternă la picioarele regelui și

3) Într-o pază hieratică, Regele apare în fața poporului pe tronul strămoșilor săi.

stridente, intovărite de imnul național siamez executat de o muzică militară.

Noul rege dispăru din ochii spectatorilor spre a reape după câteva minute pe balconul palatului. Muzica intonând un imn antic, preoții ridicară perdelele care înconjurau bal-

conul și toți cei cari se aflau în curte căzură în genunchi la vederea regelui lor, care le apărea în postura tradițională a lui Budha, ca o ostatuă. El păstră această latitudine timp

templul din Wat-Prakeo, unde în fața statuei lui Budha și în fața a o sută de preoți, conduși de «papa budhist» Sfântul Prinț Vajiranana, făcu jurământul să păstreze religia națională.

Decorarea străzilor din Bangkok

de câteva minute, pronunță câteva cuvinte și viziunea dispăru după perdele.

În urmă fu preumblarea solemnă în palanchin, când regele se duse la

În sfârșit se reîntoarce la palat din care nu eși decât a doua zi spre a se duce la templul Wat-Sang.

Blaz.

A. FERARI & ROMA

IN ȚARA CAFELEI

— Note de călătorie —

Vaporul „San-Salvator” plutea pe apa Mării Roșii, sub arzătorul soare al ecuatorului.

Trecusem canalul de Suez și ne apropiam de Aden, înconjurând Arabia. Un comerciant italian, care se ducea la Moka pentru a cumpăra cafea, îmi ținea tovarășie pe bordul vaporului. Cu polițeta lui, mă făcea să mă plictisesc.

— Vedeti colo, spre răsărit, ca o depărtată ceață ușoară, care se înalță din mare? Este un deal, în dosul căruia se află Medina, celebra patrie a lui Mahomet, profetul turcilor.

— Și Meka? îl întreba.

— Meka e mai la sud, în direcțiunea aceasta; și-mi arăta un alt punct pe întinsul deșert, care în depărtare abia se zărea. Mormântul profetului aduce în fiecare an nenumărați credincioși, pe timpul ăsta.

La Meka este acum o mișcare pe care nimeni nu și-ar putea-o închipui. Musulmanii se înmulțesc pe zi ce trece și se ceartă pentru o picătură de apă, puțină mâncare și o bucăciță de pământ pe care să se odihnească...

— Știu, am citit cele ce se întâmplă, — îl întrerupsei. Lipsa nutrimentului suficient, puțină curățenie, ostenele călătoriei, căldura teribilă, îngrămădirea atâtei lumi, sunt cauza a teribilei epide-

mii ce se lăstează repede și ucide cu mii pe credincioși.

— Intocmai. De aceea, când mă voi înapoia, va trebui să stau câteva zile la carantină.

Urmă o mică tăcere, în timpul căreia privii suprafața mării, ușor ondulată, care reflecta, în curioase reflexe, razele soarelui.

De odată tovarășul meu exclamă:

— Acum suntem la înălțimea Eritreei; Masana este colo spre apus.

Mă întorsei spre punctul arătat. Un simțământ de stranie melancolie, o durere tristă mă împiedică să spun vre-un cuvânt. Cu imaginația vedeam atâtea eroi căzuți pe acel pământ, loviți în piept, auzeau strigătele lor de durere, urletele sălbatice, rugă către patrie și către rudele iubite, vedeam sărind bestii feroce pentru a-și face prânzul din cei morți!... Căci acolo s'au luptat soldații italieni și după lupte teribile au fost învinși.

Într'aceia „San-Salvator” s'apropia de strămtoria Babel-en-Mandeb. Simpatul meu tovarăș continuă:

— Peste puțin vom fi la Aden. Veți vedea deosebirea dintre locuitorii de astăzi și arabii din timpurile trecute! Cei de astăzi sunt proști, fanatici, lacomi, de aur, leneși, pe când strămoșii lor erau puternici, inteligenți, vrednici de a face să progreseze științele și comerțul.

„San-Salvator” aruncă ancora în portul Aden.

Împreună cu alți călători, ne-am propus să facem o excursiune peste șirurile

de stânci înalte și spăimântătoare ce se ridică nu departe de marginea mării. Urcarea a fost grea și obositoare, dar când am ajuns în vârf, o splendidă panoramă ni se înfățișa privirii. Soarele apunând după munții Hedjas, lumina aproape orizontal deșertul, astfel că nisipul apărea par'că aprins cu un roș înfocat.

Până unde privirea putea ajunge nu se zărea nici un arbore, nici un fir de iarbă; numai ici colo, pe desolata câmpie uscată de tot, apăreau turme de hiene și șacali, ale căror urlete ajungeau până la noi deși slăbite, dar totuși îngrozitoare.

Orașul arab, murdar și caracteristic, era la o mică depărtare. La mijlocul străzii întâlneam un arab cerșetor, care înmînea mâna după obiceiul european pentru a cere milă.

Îi deturam câteva monede și el pentru a ne arăta recunoștința, ne zise în limba arabă că în Aden oamenii sunt cam chefuți fiindcă au băut prea mult arack 1) în onoarea lui Mahomet și că de aceea este periculos a pătrunde acum în oraș.

Noi eram bine armați și plini de curaj și ne simțeam în stare de a înfrunta ori ce pericol; de aceea înaintam până la cele dintâi case.

La urechile noastre ajungea un șgomot nedeșlăsit de strigăte răgușite și guturale, unite cu sunetul instrumentului tam-tam. Ajungând în piața principală, zărirăm mulți arabi, amestecați printre alți nomazi, asiatici și africani, de diferite specii, cari strigau și făceau la semne par'că ar fi voit să se bată, pe când în realitate totul se mărginea la o discuție prietenească.

La sosirea noastră se făcu de odată tăcere; am fost primiți cu multe „salam-salam” de bine ați venit și înconjurați de arabi ce ne ofereau serviciile lor.

Ultimul ne propunea să ne întovărășască la cisterne, un altul voia să ne conducă la o cafenea pentru a ne face să gustăm adevărata și celebra Moka.

Pentru a ne continua excursiunea, crezurăm de cuviință să alegem zece călăuze dintre acei arabi mai răi și mai periculoși.

Știam că arabii asaltau și furau adeseori caravanele și oamenii, dar să lăsați a fi făcuți bucăți pentru a apăra pe acei cari se încredințaseră lor.

Cu asemenea tovarășie, precedați și urmați de copii șgomotoși, trecurăm câteva strade și ajunserăm curând la un acoperiș, sub care un grup de negri se învârtău în mod straniu, întovărășind jocul cu urlete sălbatice în sunetul condahului arab 2).

În mijlocul aceluia fanatism, siguranța noastră personală era în pericol și de aceea ascultăram de o călăuză, care ne dete ideea de a oferi cafea tuturilor persoanelor de acolo.

Negrul lichid circula curând prin mulțime.

Eu chiar am voit să beau nițică cafea, sperând că mă voi bucura de acel delicat gust al Mokei; dar abia apropiasem pa-

1) O băutură fermentată din Cocos.

2) Un fel de tobă făcută dintr'un dovleac gol și o piele de cămilă.

harul de buze și-l retrăsei repede părea o amestecătură de cărbune și era amară și desigurătoare.

— Aceasta este oare celebra Moka? în-
treba eu desamăgit pe un tovarăș de că-
lătorie.

— El surăse la strâmbătura mea și-mi
răspunse: tocmai, este Moka și încă din
cea mai fină.

Arabi nu posedă mașini perfecționa-
te pentru a reduce boabele în pulbere
și a prepara ca noi băutura. Ei sfărâmă
cafeaua într-un vas de piatră sau chiar
numai între două pietre și apoi o aruncă
în apă fierbinte, fără a o mai strecura.

— Acum înțeleg — dar pentru ce o
bea atât de amară?

— Pentru că n'au zahăr. Zahărul este
un produs de lux pentru ei.

În acest timp ne aduseră socoteala, în
total opt rupi 3), adică vre-o douăzeci
de lei. Cu această sumă, relativ mică, o-
ferisem cafea unei mulțimi enorme.

De aci asigurați de aceștia ne-am în-
dreptat spre cisternele de apă.

Trecând pe lângă o casă cu aparență
puțin mai modestă, zărirăm întins pe o
rogojină un bătrân înalt, înaintea că-
ruia blăuzele noastre se aplecară res-
pectuoase. Bătrânul ne salută punând o
mână la frunte și înclinând capul.

Era Mulahul, preotul turcesc, care ne
ura călătorie bună, cu un vers din Co-
ran.

Ajunserăm la cisterne, care sunt cu
adevărat admirabile. Câte greutăți n'a
trebuit să învingă oamenii pentru a le
putea construi în mijlocul nisipului și
pământului mișcător și cu toate astea
sunt de o puternică soliditate, în cât
resistă timpurilor deși datează de multe
secole, de la începutul primei domina-
țiuni turcești.

Arabi din Aden n'au altă apă de băut
de cât numai aceea de ploaie și trec chiar
câte odată, doi sau trei ani, fără ca cel
mai mic nor să apară pe bolta albastră
a cerului.

Atunci suferințele acestui sărman po-
por devin nespuse. Pentru a avea apă,
trebuie să meargă chiar până la trei-
zeci de kilometri. Cu câtă nerăbdare e
așteptat musonul, vântul binecuvântat
care aduce de obicei urgene teribile!

Dar dacă acesta trece uscat și înăbu-
șitor?

Până la anul viitor nu mai sunt spe-
ranțe și atunci mulți arabi emigrează;
alții rămân și mor, cu acel fanatism mu-
sulman, care ne luptă nici odată contra
soartei.

— Cu toate acestea se întâmplă ca în-
tr-o zi soarele să fie mai roșu ca de o-
bicei, razele sale să fie mai nesupor-
tabile, câmpia de nisip arde și scântea-
ză — înțise un tovarăș care mai fu-
sese în acele locuri. Un vânt ușor la în-
ceput vine de la sud la intervale nee-
gale. Praful arzător se ridică, marea
murmură și se agită amenințătoare: este
uraganul care își anunță astfel venirea.

Peste câteva ore cerul este peste tot a-
coperit de nori negri, care încărcăți de
electricitate, se îndesesc unii peste alții,
amestecându-se totul cu bubuitul tunu-

lui; — apoi de odată furtuna se deslăn-
țuește și vântul sueră ridicând munți de
nisip. Nu se mai vede nimic, ploaia cade
în torente, ce zici! — nu e plai, sunt apele
unui fluviu, este o cascadă imensă, care
inundă pământul.

Puține minute iarăși de liniște, de
calm aparent, apoi reîncepe pentru a
dura cincisprezece zile, câte odată chiar
o lună, tot cu aceeași putere și furie.

— Posibil oare? — zisei eu mirat.

— Da, tocmai așa: nisipurile absorb
atâta apă, în cât pot alimenta multe lo-
curi. Apoi totul încetează fără de veste,
așa că în ajun te duci să te culci cu o
ploaie torențială și cer întunecat, iar
dimineața te scoli cu soarele arzător și
cu cerul limpede și albastru.

— Arabii sunt de sigur mulțumiți?

— Se înțelege: cisternele lor sunt pli-
ne și au apă cel puțin pentru trei ani.
Călăuzele noastre entuziasmate de ge-
nerozitatea noastră, ne invită a primi
ospitalitatea într-una din colibele lor.

Coliba arabă e formată dintr'un cort,
de formă conică, de pânză grosolană
sau de păr de cămilă. Câteva covoare
sau rogojini, două sau trei puști, pipe
și ciubuce, puține vase de aramă... și un
locuitor al desertului are tot ceea ce îi
trebuie pentru a călători cu înțeleală, a se
repausa când simte nevoie, și să bea, să
doarmă, să se distreze; toate acestea sunt
lucruri care formează viața sa, din ziua
în care tatăl său i-a dăruit o pușcă, un
cal și un cort până în ziua în care îl vor
îngropa sub un munte de nisip, cu pi-
cioare îndreptate spre sfânta Mekka!

Noi primim bucuroși ospitalitatea și
abia ajunși ni s'a oferit lapte de cămilă,
berbec fript și cuscusă 4), care este mân-
carea lor cea mai favorită. Măncărăm cu
toți căci ne era foame, ne odihnim cât-
va timp, apoi reluăm drumul spre port
călărind pe superbii și majestuoși cai a-
rabi, ce ne-au fost oferiți de gentili oas-
peți.

Dar la mijlocul stradei, de odată au-
zim un galop repede și câteva strigăte
sălbatic.

— Sunt oamenii lui Mactalah! excla-
mară unele călăuze.

— Am căzut într-o cursă! — adăugară
altele.

— La galop! — ordonă acela care era
în fruntea caravanei.

— La galop! — strigară toți, și dând
frâu cailor, aceștia s'au pus pe o fugă
nebună, urmăriți de arabi care voiau
să ne prindă pentru a ne lua averea sau
spre a ne cere vre-o despăgubire. Nu
câștigam teren, cu toate că caii noștri
erau iuți, dar curând ajunserăm la for-
tul englez și de odată auzirăm că înce-
taseră de a ne urmări. Le era frică de
soldați!

Scăpați din gravul pericol, ce ne-ar fi
procurat nenumărate suferințe — veseli
în noi înșine, mulțumim mult călăuze-
lor, retribuindu-le bine, și ne înapoia-
răm la palatul guvernatorului unde toți
ne felicitară de bună reușita a excursi-
unei.

În ziua următoare, reluăm din nou

4) Cuscusă se prepară din făină de grâu a-
mestecată cu lapte de cămilă și făcută în for-
mă de globulele.

călătoria pe mare, tot pe „San-Salvator”
care acum își îndrepta calea spre Indi,
lăsând departe pământul arab, atât de
celebru pentru cultivarea cafelei.

Ch. Contogouris-Tulcea

TIMBRELE DIN LUME

Un automat ingenios

De curând s'a introdus, ca încercare, un
automat, în care se pu-
ne scrisoarea și 1
penny. În-
torcându-
se o mani-
velă, se ac-
ționează 2

rulouri,
dintre cari
unul cu si-
giliu și
scrisoarea
se oblite-
rează ca în
cliseul de
față.

Prin acest procedeu se urmărește des-
ființarea mărcilor postale.

O nouă emisiune

Zilele acestea, micul principat Lichten-
stein a e-
mis o serie
de 3 mărci
de 5, 10 și
25 helleri
purtați e-
figia actua-
lului prin-
cipe.

După cum
se vede
din alătu-
ratul cli-
șeu înscris
ția (K. K.
Oesterrei-
chische
Post), pre-
cum și desemnul, sunt aproape identice
cu cele austriace. Pentru valorile mai mari
ca 25 helleri, mărcile austriace respective
au curs.

Al. Sotec.

DIVERSE

Un tren de marfă circulând cu o
viteză extraordinară. — Ziarul „Zei-
tung” anunță că în luna Decembrie, 1911,
a circulat dela Seattle la New-York
traversând toată America de Nord între
oceanul Pacific și oceanul Atlantic — un
tren de marfă important, atât prin ma-
rea valoare a mărfurilor ce transporta,
cât și prin viteza lui neobișnuită. Acest
tren avea, între altele, un transport de
mătase în valoare de 8.400.000 mărci
și a parcurs distanța de 5.113 km. în
82 ore și 15 m., deci cu o viteză me-
die de 62 km. pe oră, ceea ce repre-
zintă pentru un tren de marfă american
o iuțală exagerată, considerând marea
distanță străbătută; a avut însă singura
oprire mare de două ore și 25 m. în
gara de mărfuri din Chicago.

Un stejar remarcabil. — Există la
Basking-Bridge (New Jersey), în cimiti-
rul bisericeii presbiteriane un stejar alb
care măsoară 14 picioare și 4 degete de
circonferință la 5 picioare de la pământ,
în timp ce crăcile sale stufoase se întind
pe o circonferință de 115 picioare de
diametru. Stejarul datează din 1730 când
biserica actuală nu era decât o colibă
construită cu pietre pătrate.

Tranic

3) Rupee — monedă indiană în valoare de
2 lei și 35 bani.

W. OERTEL

O călătorie în India

— U r m a r e —

„Din desișul de pădure din stânga, deasupra căruia se legănau în bătaia vântului buchetele palmierilor, răsunau în spre noi voci grozave. Aci erau turme de maimuțe, stând la sfat în locuințele lor aeriene, spărgându-ne urechile cu țipele lor pătrunzătoare; aci strigățul papagalului și cacatoesului, care părea că-ți intră în creier; aci urletul prelung al șacalilor flămânzi sau al vreunei liene stinghere; dar dintre toate se distingeau un muget atât de înfiorător, atât de groznic, că simțeam un fior rece trecându-mi prin oase. Era vocea îngrozitoare a tigruului regal, care umple de fior orî ce creatură, care fuge să se ascundă în adâncul pădurilor din fața acestei fiare sălbatice, feroasă și lacomă de sânge. Dar nu v'am pomenit de cât de unele lucruri. Cine ar putea descrie cu vorbe omenești acele glasuri ale pădurii, acel concert înfiorător? Cine ar putea distinge toate acele zgomote, care răsunau sălbatic, aci de odată, aci singuratic, aci părănd a ceartă, aci tipătul îngrozitor al celui ce-și dă duhul în ghiarele omorătorului neîndurabil?

„Orî cât de mișcătoare, de zgulitoare și de îngrozitoare, că-ți ridică părul măciucă, ar fi fost lupta asta din lumea animalelor, tot nu-mi puteam părăsi locul de pe rampa corăbiei, în partea mai apropiată de zgomotul înfiorător al luptei. Cu totul alta și mai minunată era priveliștea, ce oferea lumea plantelor, în afară de parfumurile, care întreceau chiar ceața de miazme otrăvitoare, ce se ridică din ierburile putrezite.

„Orî cât de strălucitoare cădea lumina lunii și a stelelor pe fața încrețită a lui Hugli, nu putea pătrunde în întunericul pădurilor și al giurgliilor, căci buchetele de frunze din vârful arborilor, lianele sau plantele agățătoare incolăcite îi opreau intrarea. Numai vârfurile arborilor, evanescențele palmierilor din înălțime erau luminate. Și totuși, desișul avea și el lumina-i minunată. O lăcuare verzuie, dar puternică pornea de la trunchiurile arborilor uriași și din trunchiurile bambușilor și a altor trestii și din ramurile mimoșelor. Aci atârna din ramuri și tulpine în fâșii dese și puternic luminate; aci părea că se scurge printre ele și că iar se înalță în fire lungi; aci țâsneau ca scântei singuratic, aci se mișca domol sau se depărta ca o lampă, pe care o ține un călător, ca să nu-și piardă drumul. Și nu era de cât lumina insectelor nenumărate, care foiesc primavara în India. Ochiul nu obosea admirând acest spectacol uimitor, care aici la porțile Indiei îți deschidea oarecum poarta de minunile ascunse în acea țară a basmelor. De sigur — și aceasta nu v'am spus-o încă — trebuiau sacrificii ca să guști în tihnă acest spectacol nocturn și numai sentimentul puternic ce-ți dădea, putea să le învingă.

„Abia dispăruse soarele după munții uriași ai Indiei și noaptea se coborâ în toată puterea ei. La sud nu era întunericul acela plin de taină al amurgului, a-

cel amurg de lumină și de întuneric, cum e la noi, între ziua ce apune și noaptea, gata să vie să-ți intre ziua ce vine și noaptea gata să plece. Trecerea de la lumină la întuneric e scurtă și repede. Dar deabia veni noaptea și nori întregi de țânțari, de moschitoși, cu înepături veninoase și alte muște și insecte la fel, năvăliră din stuful și din tărâmul și din desișul tufelor de mangoli și din păduri, și se năpustiră asupra noastră, a bieților oameni, cari stăteau pe punte ușor îmbrăcați. Fumul pipelor noastre, covoarele groase cu care ne înfășuram, nu erau în stare să ne apere de împunsăturile lor.

„La urmă, alergarăm jos, prin corăbie; din nenorocire, ne ajunseră și acolo și abia când furăm istovii de tot, veni și somnul, deși urmărirea acestor dușmani ne răpea orî odihnă.

„O splendoare nouă ne aștepta, când sosi ziua și când lumina ei aurie pătrunse prin vârful copacilor.

„Abia acum ne minunarăm cu adevărat de lumea plantelor uriașe. Abia acum găsim florile, al căror parfum îl respirăm peste noapte, culorile lor vii și strălucitoare, formele lor ciudate și minunate. Cu niște draperii, ca niște perdele fantastice, atârnav plantele agățătoare cu miș și miș de flori, de la trunchi, din creangă în creangă, ba chiar din vârf în vârf. Și cum se legănau acolo sus, în lumina splendidă a soarelui, de adierea răcoritoare a brizei de dimineață, tot așa se legăna și jos, pe valurile lui Hugli, căci lotusul, așa de sfânt indienilor, își întindea pe valurile fluviului florile sale frumoase și bogate și alături de el se vedeau și alte plante de apă, nu mai puțin frumoase, ale căror culori însă, variau între alb orbiitor de lumină, galben deschis și roșu trandafiriu, pe când prin iarbă și prin pomi se înfățișa vederii văpaia aprinsă a tuturor culorilor. Abia acum puturăm zări papagalii, arașii și cacadușii strălucitori, cari sbura și se agățau de vârfurile copacilor; abia acum ni se oferea cel mai distractiv spectacol al numeroaselor maimuțe, prin mișcările, săriturile și agățăturile lor aci caraghioase, aci desgustătoare. Dar văzurăm d'aproape și lucruri înfiorătoare. Pe bancurile de nisip zăceau cei mai grozavii crocodili și aligatorii, de o mărime monstruoasă și cu o înfățișare ce-ți îngheța sângele în vine, întinși, odihnindu-se a lene la soare sau dând fuga să se ascundă în apă, d'abia când vr'una din numeroasele corăbii, ce însufleteau râul, venea mai aproape.

„Așfel vedeam mereu tablouri noi, până când capătul Siunderbundului se transformă într-o insulă și privirea noastră întâlni apele Gangelui lucii ca marea, ne împărțite prin insule, cu malurile lui răzătoare și pline de viață, iar mândra noastră corăbie spinteca valurile în voie. În sfârșit tărâmurile se depărta mult de privirea noastră. Pilotul cârmise cu dibăcie, căci nu ni se întâmplase nimic din ce se poate întâmpla corăbiilor,

nu dădusem în bancuri de nisip, grămezi de lemne strânse la un loc, arbori uriași ruiniți, țărâni departe.

„De mult nu văzusem pe căpitan vesel, de mult nu-l văzusem blând cu noi și cu echipagiul, pe care-l cinsti cu grog în ziua acea. Poate că spera să depărteze prin asta gândul de fugă, ce s'ar fi zămislit în cugetul vr'unui matelot. Rowley era mai prevăzător, de când ne învoiserăm la fugă. Se ferea să se întâlnească și să vorbească cu mine. Chiar seara, în hamac, îmi strângea mâna cu căldură și tăcea. Amândoi eram onvinsi că căpitanul trăsese vr'odată cu urechea la noi. Și aceasta rezulta din vorbele ce rostise, când dedese ordin să ne puie în lanțuri.

„Întâmplarea aceea adusesese totuși o schimbare, spre binele corăbiei, al nostru al tuturor și mai ales al căpitanului însuși. Era faptul că de când nu mai bea ca un nechiibzuit, lua mai bine seama la cele ce făceau. Părăsise chiar armele, probabil ca să nu întârte din nou oamenii și să-și arate în tăcere încrederea ce recăstigase în ei; privirile lui bănuitoare, răutăcioase, atunci când se credea neobservat, arătau însă cu totul altceva.

„Cu cât ne apropiam de capitala Indiei engleze, adică de Calcuta, cu atât se schimba înfățișarea fluviului și ale malurilor sale.

„Pretutindenți se arătau ochilor sare dragălașe și câmpuri cu îngrijire arate, iar prin ele indienii la muncă, îmbrăcați foarte ușor și pentru că vestmintele lor sunt mai mult albe, chipurile negre, mari și slabe ale acestor oameni serioși, reieșeau ciudat din albeața vestmintelor. Privirea mea se oprea curioasă asupra colibelor mici de lut, albe, strălucind din depărtare, cu coperișul de trestie de zahăr sau de stuf din Gange, ș'ăvând încă o învelitoare de frunze uriașe de pisang sau de smochin, pe care erau pictate chipuri fantastice cu un roș neobișnuit d'aprinș. Dar mai mult mă atrăgeau pagodele adică templele zeilor indieni, în stilul lor propriu, cu totul deosebit de zidurile ce mai văzusem până atunci și mai ales turnurile lor. Ici și colo, privirea descoperea și câte o moschee mahomedană, cu minaretul ei înalt, un fel de turn înalt și subțire, adesea câte două la fiecare moschee. Nenumărate dorii sau altfel de vase tăiau fluviul d'a curmezișul. Corăbiile de tot felul și de toate mărimile, fabricații europene și indiane, îl acopereau cu mulțimea lor. Multe erau pline cu pelegrii, mergând să sacrifice la locul lor sfânt Hurdwar, ca să-și rescumpere păcatele. Acolo au obiceiul de merg peste două milioane de suflete, din toate părțile Indiei, căci cu sărbătoarea e în legătură unul din cele mai însemnate bălciuri pentru comerțul între India de dincoace și de dincolo de Gange, între munții apusei și Himalaia și între țările dintre Gange și India.

(Va urma).

Trad. de Tomescu-Putna

TOȚI ABONAȚII LA „ZIARUL CALATORIILOR“

Participă, la următoarele mari și de valoare premii la tragerea de la 18 Martie a. c.

1) **Un elegant pat de fier** pentru copil, cumpărat de la cunoscuta casă «Industria metalică Marcus», Bulevardul Elisabeta, No. 5. 2) **Una pușcă fină de vânătoare** cu două țevi, cal. 12, din vechia și renumita fabrică «Pieper-Bayard». 3) **Un pistol automat de buzunar**, Pieper Bayard, modelul cel mai nou, fiind de calibru mare, 7.63, însă format redus, foarte portativ. 4) **Una carabină de mare precizie**, calibru 22, Pieper Bayard, semi-automată.

Toate aceste 3 arme sunt cumpărate de la marele magazin B. D. Zisman, Victoriei, 44, furnizorul Curții Regale.

5) **Un gramofon perfecționat**. 6) **Una mandolină**, din lemn de palisandru, ornată cu sidef, cumpărate de la marele magazin de muzică Jean Feder, calea Victoriei, No. 54.

7) **Un frumos vas** pentru fructe sau mezeluri și o frumoasă tavă, ambele argintate, cumpărate de la vechiul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bd. Elisabeta, 9 bis.

8) **Un ceasornic de birou**, lucrat artistic în mar-

mură și bronz. 9) **Un frumos ceasornic** în cutie, pentru voiaj, cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Schmith și Stratulat, calea Victoriei, No. 53.

10) **O frumoasă pendulă** de voiaj care se întoarce la opt zile. 11) **Patru pahare pentru ceai**, cu scăunelele lor de argint de China, cumpărate de la cunoscutul magazin «Ceasornicăria Colței», str. Colței, No. 31.

22) **Șase cămăși bărbătești** de zi, de zefir sau albe, cu piepti de olandă, după alegere și măsură, care se vor lucra de cunoscutul magazin de lingerie «La Patru sezoane», calea Victoriei, Pasagiul Maca, vis-à-vis de poliție.

13) **O duzină cremă «Flora»**. 14) **O duzină săpun «Flora»**. 15) **O duzină pudră «Flora»**.

16) **Șase frumoase genti** pentru dame. 17) **Șase lingurițe** de dulceață. 18) **Zece linguri** pentru masă.

19) **Zece furculițe** pentru masă.

20) **Zece plachete argintate**, reprezentând fotografiile M. S. Regelui și Reginei, comandate anume pentru premii.

Prețul abonamentului: Pentru un an lei 2.60

Spre a participa la aceste premii, abonații pentru un an primesc 2 bonuri, iar cei pe 6 luni 1 bon.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânători, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei «Ziarului Călătoriilor», strada Brezoianu, 11, București.

Inchiriaz PIANINE

Nou și uzate
IN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar
GEORG DEGEN, BUCUREȘTI
— Alături de Cofetăria Capșa —

Bonboane ORIENTALE

Parfumează admirabil gura și distrug ori-ce miros urât al gurei. Cutia 50 bani la drogerii și farmacii. A se observa marca: «Semiluna cu stea».

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE ZIARUL

„UNIVERSUL“

abonaților săi cu începere dela 28 Noembrie, 1914

O SPLENDIDĂ VILĂ LA SINAIA
O CAMERA DE CULCARE ÎN BRONZ

UN DORMITOR DE LEMN FIN

Una garnitură mobilă de stejar tapisată p. odăi de birou

UN BIUROU DE STEJAR MASIV

ȘI

UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit

CULOAREA MAHONULUI

Un serviciu de masă, un serviciu de vin

UNA PERECHE SFESNICE DE ALPACA

O BICICLETA DE CURSE IMPERIAL

UN CEASORNIC DE MASA

Precum și alte multe premii de o însemnată valoare

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația

No. 11, — STRADA BREZOIANU, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

Trupe turco-arabe care fiind bătute, se retrag.—(Vezi pag. 5584).

ABONAMENT

LA

ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

Câmpiile turco-arabe

Cucerirea Tripolitaniei merge foarte încet. Nici nu s'a început o adevărată ocupare, pentru că cei 100.000 oameni debarcați de trei luni, sunt ținuți în cinci puncte ale litoralului, și ocuparea efectivă cere un marș spre Sud egal cu distanța între Paris și Marsilia.

La *Ain-Zara*, la *Bengazi*, la *Derna*, au fost în timpurile din urmă adevărate măceluri. Zuara, care nu e de cât un sat modest, a primit mii și mii de proiectile care au omorât și copii. Dacă musulmanii opun o admirabilă rezistență, trupele italiene sunt demne de interes din cauza formidabilului obstacol ce au a învinge. Și acest obstacol e pământul.

Nu e același lucru și în Tripolitania. Deșertul începe de la litoral și se înfundă 100 kilometri în interior.

Aceste pământuri joase, imense ondulațiuni de nisip mișcător, pe care indigenii îl numesc *Djeffara*, îndoeste greutatea transportului de tot ce e trebuincios zilnic trupelor. Trebuie înțebuiți mii de cai spre a trage tunurile și carele cu muniții, de oarece roatele se înfundă până în osii. Și trebuie grupate mii de cămile spre a transporta hrana și apa care nu se găsește nicăieri, rarele puțuri fiind astupate de dușmani pe măsură ce băteau în retragere. Și înapoarea răniților, bolnavilor, cu câtă greutate se face.

Prima operație pe care o vor întreprinde Italienii, adică trecerea prin *Djeffara*, va fi cea mai anevoioasă. Așa se explică încetineala cu care înaintează.

Djeffara e o întindere de coline, unde vântul spulberă nisipul în nori orbitori, unde razele soarelui ard teribil, unde, chiar în etape liniștite, plămâni omului aproape se sufocă. Zilelor înăbușitoare urmează adesea nopți ghețoase. Poate că nu există o altă parte a lumii pe care natura să o fi tratat așa de crud.

Afară de câteva locuri unde ploile au făcut pomană cu câteva tufe nu găsești un fir de iarbă și prin urmare și fauna lipsește. Cu toate acestea, întâlniști acolo o viețuitoare: șearpele. Și această reptilă, una din cele mai periculoase, e vipera cu coarne. Ascunsă sub nisip, nu se zărește de loc. Dar noaptea, când cineva doarme, vipera cu coarne, atrasă de căldura corpului omenesc, apare la suprafața nisipului

și injectează în corpul nenorocitului veninul său mortal.

Djeffara e străbătut uneori de colportori care se duc să vândă stămbării europene în Sudan, sau care se înapoiază cu baloturi de pene de struț. Ei se adună în număr mare spre a străbate *Djeffara*. Nenorocire aceleia care întârziează și se depărtează de ceilalți!

În curând, liniștea *Djeffarei* va fi întreruptă pentru întâia oară de secole. De o parte, agresorii, în linii compacte și disciplinate, urmați de neterminabile convoiuri; de alta, pietonii turci cu fesurile roșii și călăreții arabi cu turbane albe, retrăgându-se în fața miștrălezelor, în grupuri risipite, dar cu o încetineală eroică.

Ilustrația reprezintă trupe turco-arabe, bătute la *Ain-Zara*, care se retrag, dar nu fug. Nici unul dintre ei nu se gândește să facă un pas mai iute ca cel-lalt. Ei duc cu dânsii, răniții, pe cai, susținându-i cu grije. Duc de asemenea și morții de pe câmpul de luptă și chiar pe aceia cari au fost îngropați în cimitire improvizate. Pe spatulele unei cămile e întins cadavrul unui șeik arab. Când au un moment critic, luptătorii bat în retragere, se depărtează de cortegiul lugubru și dascarcă armele lor asupra învingătorilor.

Acest stoicism care nu reușește să învingă ploaia de gloanțe și avalanșele de obuze, se găsește câte odată zădărnici prin încremenirea ce produce aeroplanele italiene, vibrând în aer și succedându-se fără întrerupere.

C. Arg.

DESCOPERIREA INDIEI

După ce marele genovez Columb a descoperit America, cele mai îndrăznețe visuri cuprinsă pe toți.

Pofta de aventuri și spiritul de întreprindere covârșii frica de pericolele necunoscute și de lunga călătorie pe mare. Spaniolii se simțeau stăpânitorii lumii. Portughezii, ca mai vechii popor descoperitor, de cât Castilianii se temeau că vor fi întrecuți și se gândeau la nouă întreprinderi.

Îi atrăgea India, țara minunată a aurului și a pietrelor scumpe.

Cronicarii spun că Don Manoel, domnitorul Portugaliei, ședea gânditor în sala tronului și medita că ar fi mai bine să-i încredințeze comanda flotei, pe care avea de gând să o trimită la India.

Se întâmplă că ochii săi se ațintiră asupra unui cavalier din suita sa, un bărbat bine făcut cu o privire pătrunzătoare și cu trăsăturile feței energice.

Acest bărbat era născut dintr-o familie veselă și nobilă în orașul Sines și atunci era în vârstă de 30 ani și se numea Vasco da Gama. Acesta era un om ambițios, care nici odată nu sperase că se va ivi vre-o ocaziune să-și împlinească dorințele.

Primi decii cu bucurie propunerile re-

gelui; pe dânsul nu-l speria drumul îndelungat nici pericolele ce era să le întâmpine la Capul de Bună Speranță.

Astfel Vasco da Gama deveni amiral al flotei indice, — trei corăbii, dintre cari două purtau numele Rafael și Gabriel și o corabie pentru proviant. „Gabriel“ o comanda el însuși, iar „Rafael“ fratele său Paulo da Gama.

Într-o zi de Iulie, anul 1498, echipagiul expediției în coloană compactă eși din biserică și plecă spre port. Corăbiile se puseră în mișcare spre un țel necunoscut. O mulțime mare de oameni era de față. Poetul Camoens a descris în mod mișcător scenele de despărțire — lui are să-i mulțumească Vasco da Gama că a ajuns la renumele lui Cristof Columb.

După corabia amirală „Gabriel“ dispărură turnurile Lisabonei, țărnișii patriei și în mers liniștit înaintău corăbiile spre sud spre insulele Capului Verde. Ajunseră în fine la capul furtunelor. Oceanul era furios și arunca corăbiile tot înapoi, matrozii își pierduseră curajul, ridicară mâinile spre cer și rugară pe Dumnezeu să-i mântuiască.

Aici își arătă Vasco da Gama caracterul său decis. El era un bărbat sever, ba chiar crud. Infuriat strigă oamenilor săi că nu se va odihni până nu va trece Capul. Matrozii văzură acum că deciziunea sa era neclintită, își încordară din nou puterile și în fine isbutiră să treacă Capul și să pornească înainte spre locuri necunoscute. Mai târziu se revoltară din nou matrozii. Vasco porunci ca instigatorii să fie puși în fiare. De aci înainte oamenii săi îl ascultară orbește.

Trei luni plutiră pe mare până dădură de uscat la coastele ostice ale Africei. Ei ajunseră la una din gurile Zambezeului, intrară în Mozambic. Știrile ce le auziră, populațiunea ce o văzură, vorbele arabe ce le auzău pe ici pe colo le inspirară speranță sigură că au ajuns acum la pragul orientului. Șeicul din Mozambic vru să-l piardă, dar nu-i succese, căci el reușiră să scape.

De la Mombas, trecură la Melindede, unde fură bine primiți de către domnitorul țării, care le dădu daruri și proviziuni. Li se dăde și o călăuză, care să le arate drumul.

22 de zile merșeră îndrăzneții navigatori, cuprinși când de speranță când de frică. În dimineața zilei a 23-a, la 17 Mai, răsună de pe catarg strigătul pilotului arab: iată țara ce o căutați, iată India și Vasco da Gama căzu în genunchi și aduse mulțumiri lui Dumnezeu.

Trebuiră însă să ancoreze mai spre sud și astfel merșeră dealungul coastelor Indiei și la 20 Mai ajunseră în golful Malaban, la orașul Kalicut.

Aici portugezii se văzură înconjurați de un roi de popoare și se minunau de edificiile orașului. În acest oraș erau mulți arabi, care făceau un întins comerț cu Arabia și cu China.

Poziția lui Vasco era foarte grea, oamenii săi se împuținasă, daruri nu avea și nu știa cum să se prezinte domnitorului țării. În sfârșit fu primit de acesta cu mare pompă.

În curând însă veni în conflict cu arabii și abia putu scăpa cu corabia luând mărfuri cu sine. Arabii, cari îl urmăreau, au fost împrăștiți cu lovituri de tun.

După trei luni de zile ajunseră la coastele Africe.

La insulele Azore, Paulo muri în brațele fratelui său.

Un curier a fost trimis înainte ca să vestească regelui descoperirea Indiei.

O bucurie mare cuprinse populația la auzul acestei vesti.

La 29 August 1499 sosi Vasco da Gama la Lisabona, unde fu primit în buibuitul tunurilor și în sunetul clopotelor.

Vasco fu încărcat de daruri.

Regele își luă titlul de: „Domn al ceririlor, navigațiunii și al comerțului Etiopiei, Arabiei, Persiei și Chinei”.

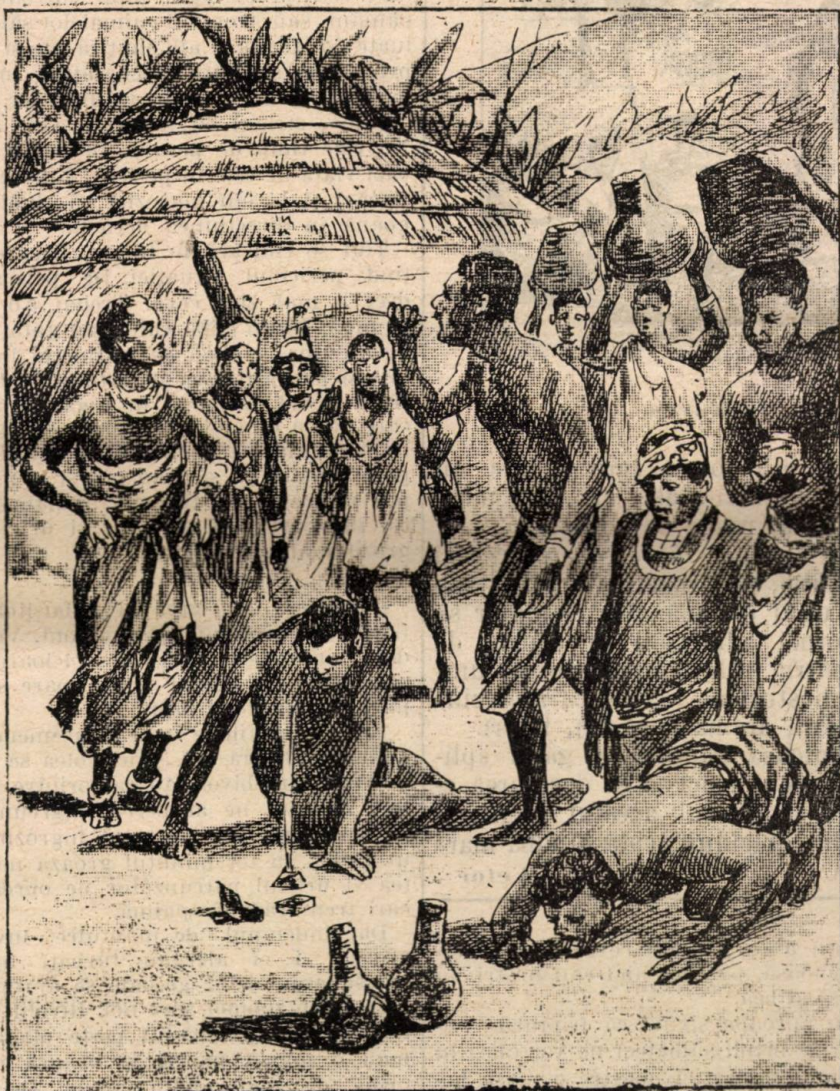
Astfel se deschise poarta spre întunecatul Orient și stăpânii acestor părți erau portughezii.

Vetor.

Cum fumează Cafrii opium

Teribila otravă a orientului, opiumul, continuă să se vândă încă în ascuns în Asia, Europa și America, în așa mod că o conferință internațională s'a ținut de curând la Haga spre a găsi mijlocul să oprească acest rău. Erau reprezentate douăsprezece puteri.

Comandantul unui vapor care făcea serviciul între Indo-China și Marsilia povestea că fiind prevenit la plecarea din Saigon că un pasager ducea cu el opium, făcu toate cercetările posibile spre a descoperi fraudă, dar totul fu în zadar. Tocmai după debarcare fu descoperit «trucul». Opiumul bine închis în cutii de fier fusese ascuns într-una din cisternele cu apă potabilă.

Cum fumează cafrii opium

În Europa au fost luate măsuri extrem de severe contra acestui flagel, așa că spre a introduce în Franța sau în Anglia pericolul produs, traficanții recurg la vicisuguri rafinate.

Măsurile riguroase luate de câțiva ani încoace, au avut ca rezultat oprirea pe drum a unei foarte mari cantități ce se aducea în Europa. Din cauza rarității sale, la Londra opiumul se vinde în cartierul chinezesc

cu 100 lei kgr. Iată un viciu care nu e la îndemâna oricărui pungaș. De altfel este anti-european prin excelență. El favorizează rase galbene exotice, contemplarea visului lui Brahma care este idealul lor; dar care este oare omul din occident care ar primi de bună voie să păstreze totdeauna o imobilitate aproape completă?

Dar dacă rasa albă poate fi considerată ca la adăpost de acest flagel, nu se poate zice același lucru și de negri. Ei sunt în general de o natură indolentă și leneșă. Era deci de prevăzut că în ziua când asiaticii ar iniția pe negri la acest viciu, ar găsi în ei cei mai buni elevi.

În adevăr, există Cafri fumători de opium. Chinezii i-au învățat să se servească de acest narcotic. Dar ne-având în totdeauna mijlocul să-l procure, au inventat un mijloc nou ca să aspire fumul negru.

O sticlă spartă și o bucată de bambu e de ajuns. În fundul sticlei sparte se pune foc și deasupra se aruncă opium. Fumul care se degajează se aspiră prin bambu.

Dar vor zice cei cari au călătorit și știu ce e opiumul, că e imposibil să-l fumezi astfel. De altfel nici nu e opium ceea ce fumează Cafrii. Ei cumpără de la Chinezi cenușa pipelor lor spre a o arde în sticle. Aceste rămășițe conținând mai multă morfină de cât opiumul chiar, sunt foarte periculoase.

Olg.

CUM CALCULEAZA ESCHIMOȘII

Tesaurul de cuvinte în limba eschimoșilor este foarte bogat. Ei au mai multe numiri pentru un animal după figura, sexul și vârsta acestuia, pentru pești de orice soi și pentru toate formele de zăpadă și de gheață. Foarte puține sunt expresiunile pentru simple noțiuni și reprezentațiuni. Și cu deosebire sunt săraci în expresiuni pentru cifre. Nume pentru cifrele mai mari ca zece se par cu totul necunoscute la eschimoși. De regulă el numără până la 5 sau 10. La 5 ridică o mână, la 10 amândouă mâinile; la trei ridică trei degete și așa mai departe. Când numără mai mult de 10, chiamă pe vecinul său în ajutor, ca să ridice mâinile.

Întrebuințarea fildeşului vegetal

Un exemplu frumos de curaj și energie îl dă o pariziană care, plecând din Paris, acum câțiva ani, s'a dus în Senegal și Sudan.

Călătorind cea mai mare parte a

timpului când călare pe cal, când pe zebu, întovărășită întotdeauna numai de câi va servitorii negri, dormind sub cerul liber, atențiunea sa a fost atrasă în mod deosebit, în timpul peregrinațiilor sale, de un fruct care servea la alimentarea indigenilor și al cărui conținut avea aparența fildeșului vegetal, cunoscut în industrie sub numele de «corozo» și întrebuintat la fabricarea nasturilor.

Un studiu și experiențe făcute cu această materie, confirmară prima sa idee. Conținutul acestor fructe nu era altceva de cât fildeșul vegetal.

Arborii cari produc materia despre care se vorbește în acest articol sunt de două feluri.

Unul, cunoscut științificește sub numele de „barath” produce anual trei, patru și cinci regiuni, după putere. Fiecare regiune se compune din 25—30 fructe, cântărind fiecare un chilogram și conținând trei nucii.

Altul, cunoscut științificește sub numele de *iphenae thebaica*, produce fructe mai mici.

Din aceste două specii, cel mai interesant este de sigur palmierul barath. Fructul acestui arbore este

În noaptea următoare ca și când ar fi trebuit să golin paharul întreg al suferinței, nu ne prindea somnul de loc și astfel ne petreceam timpul cu istorisiri aventuroase despre sălbateci, coloniști și plantațiuni, când de odată observai în depărtatul orizont aceeași zare roșietică, care în deșerturile acestea necuprinse premerge răsăritului de soare. Câte ceasuri sunt? întreb eu uimit; n'a putut doar să treacă așa de repede timpul!

— „Este ora unu”, răspunse unul dintre tovarășii mei. „Curios”, zisei punând urechea la pământ.

Incepeam a resimți ceva sinistru. Nu auzeam însă de cât șueratul lin al unui vânt ce se juca prin iarba uscată a deșertului. Observam însă o neliniște particulară, pe care o trădau caii noștri. Atribuiam această neliniște împrejurării că ei ar fi simțit în apropiere animale sălbate, și astfel pentru a-î liniști îi legaram mai aproape de focul nostru. În curând vântul suflă mai puternic. Eu ascultam din nou și ascultând descoperii cu groază acel vuet înăbușit și îndepărtat, care este precursorul unui cutremur de pământ sau tropotul animalelor sălbate luate în goană. Căi simțiră ca și mine primejdia și între nechezături îngrozitoare se smânceau din frăurile lor.

„Sus”, strigai eu hotărât... sus, amici! Nu este timp de pierdut. Înfrânați caii, căci viața ne este în pericol! Liveada e în flacări și bivoli îngroziiți au luat-o la goană în direcțiunea aceasta.”

Toți se ridicară în tăcere, fiecare simțind pericolul situației. De prîsos era decî a mai zice ceva. Trebui s'o luăm la fugă. Într-o clipă caii erau gata și noi lăsându-ne conduși de instinctul lor, galopam pe întinderea deșertului. Astfel ne trecu o oră întreagă în fugă desperată, care părea că nu ne va aduce mântuirea. Deja simțiam tremurând pământul înapoia noastră ca și când mi și mi de copite ar tropoti cu turbare. Auziam nugețul îndepărtat al bivoliilor și urlatul îngrozitor al panterelor.

Atmosfera era grea și năbușitoare și flacările se înălțau spre orizont. Vedeam deja animalele agere de picioare alergând spre noi. Cerbi și căprioare săreau printre pantere și lupi.

Elani și antilope treceau asemenea săgetilor pe lângă noi, și ici colea se amesteca câte un bivoli sau cal printre mulțime. Zădăful ne acoperea, îngreunându-ne respirația, iar mugetul îngrozitor ne urmărea. În tot minutul groaza ne creștea și urlatul pătrunzător ne oprea caii cari tremurau de spaimă.

Da! îndemnul de mântuire învingea groaza și ei alergau turbați înainte. Masa animalelor greoaie se apropia cu turbare în zgomot spre noi. Bivoli și cai împinși și îngrămădiți peste oaltă formă o masă uriașă și neagră în cuprins de mai multe miluri. Orizontul deja părea întunecat de această legiune îngrozitoare, care abia dacă mai era două miluri engleze depărtată de noi.

Caii noștri se opriră pe loc ne mai putând înainta. Ne credeam pierduți. — În acest moment de oroare un vânător cu multă experiență strigă cu voce poruncitoare: „Jos de pe cai!” Doi dintre noi să rămână pe cai! Aruncați maramele voastre și tot ce ia foc curând! Cu grabă,

Nucii barath aduse de indigeni la Kayes

Văzând folosul însemnat ce ar putea să tragă industria franceză din descoperirea sa, căci parisiana știa că toată materia primă necesară fabricării nasturilor provenea numai din America, anume din Guyaquil și Colombia, hotărâ să ceară concesiuni de păduri populate în întregime cu palmieri cari produceau fildeșul vegetal.

Ea obținu aceste concesiuni și începu să folosească produsele pădurilor sale, fabricând cu fildeșul vegetal tot ce geniul francez știe să scornească în asemenea împrejurare.

cu totul alb, foarte tare și are un volum de cinci-șase ori mai mare ca acela al nucii de corozo.

Nuca *iphenae thebaica* are aceeași compoziție, este însă mai mică și sub mâna unui îndemănatec sculptor se transformă admirabil în capete de ace pentru pălării, mânere de umbrele, nasturi de lux, etc., reprezentând flori, animale, păsări, figuri.

Ingenioasa franceză a găsit aplicație acestui fruct și la decorarea electrică și efectul acestui lucru, eșind din obicnuit, cată să aibă mare succes.

Vetor

MARRYAT

În deșerturile nord-americane

Petrecusem o ceată de indieni până la delta râului Trinitas și de câte-va zile ne continuam calea în direcțiunea râului Cabin. Societatea noastră se compunea din doi prieteni și cinci americani, cari se reîntorceau din Texas. Teritoriul care-l străbăteam era brăzdat de crăpături enorme, pe cari adese-ori ocolindu-le eram nevoiți să facem digresiuni mari. Când coboram une-ori la adâncimea acestor

prăpăstii abea găseam ceva apă stătută și nămolosă, pe care nici caii noștri nu voiau să o bea.

Eram aproape siguri că fripturile minunate de bivoli sălbateci ne vor oferi în tot timpul călătoriei noastre o masă bogată. Dar deși ne aflam în centrul regiunilor de altfel traversate de cirezii, totuși nici unul singur nu ni se arăta în calea noastră. Tot așa de puțin ne-am putut bucura de vre-un alt vânat. Și într-o seară eram așa de zdrobiți de foame, în cât rodeam tutun și bucăți de piele. Ne-am hotărât deci, în caz dacă nici ziua următoare nu va fi mai cu noroc pentru noi, să tăem unul din caii noștri.

cu grabă! Un moment de întârziere ne poate costa viața!"

Când privirile noastre se îndreptau spre el, vedeam în trăsăturile feței și în privirea lui acea putere neînfrântă, care în astfel de momente de pericol aduce o rezoluție neînvinsă ființei omenești.

El aprinse prin o descărcătură de revolver o bucată de iască, prin care dădu foc unei mâni de iarbă uscată. Luă apoi batistele noastre aruncându-le în flăcări, și noi la comanda lui rupeam cu grabă iarbă uscată a desertului, aruncând-o în flăcări. Și nu trecură decât câteva minute și focul se ridica în sus, pe când masa bivoliilor și a cailor fugători se apropia ca și o lavă înfiorătoare spre noi. Zărind însă focul în fața lor, spalma și turbarea îi făcu să se imbulzească îndărăt, fără însă a-și schimba direcțiunea, cum sperasem. Cetele lor se grămădeau tot mai aproape spre noi, și noi începeam a distinge deja coarnele, picioarele, chiar și spuma care le curgea pe piept la vale. Tot mai deslușite se arătau figurile lor masive. Ne despărțeau numai câteva sute de metri de ele. Ideea de a fi călcați și zdrobiți de copitele acestor monștri, cari înaintau cu miile spre noi, era îngrozitoare.

Deodată pocnitura unei explozii ne deșteptă din amorteală. Vânătorul aruncase provizia noastră de spiritoasă peste flăcări, cari ca fulgerul se înălțau într'un vârtej. Pământul părea că se cutremură de-o zguduitură puternică, și noi vedeam bivoli și cu ei întreaga colonie luând direcție opusă. Ei alergau în fugă nebună și mulțimea de cadavre ale animalelor oboșite, cări rămăneau strivite sub pasul lor, umpleau drumul.

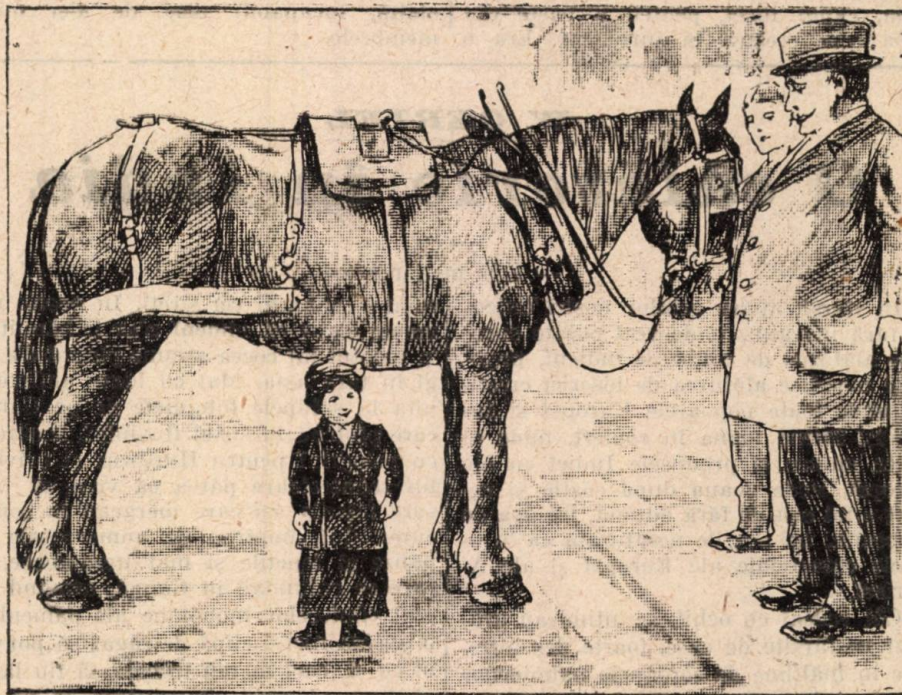
Erau clipe când ne opriam respirația și ne părea că tot minutul poate să abată coloana uriașă și să o îndrepte din nou spre noi. Direcția era însă luată, și toate coloanele alergau orbește după cele dintâi. Succesiv desimea maselor descrescea, rândurile se întrerupeau, și mai târziu numai ici-colo mai treceau animale mai slăbite, pe când altele cădeau zdrobite de oboseală.

Ne vedeam deci scăpați de primul pericol, dacă nu ne-ar fi amenințat altul. În timpul popasului provocat de numita scenă, focul înaintase cu pași uriași. Intreg desertul se înfățișa vederii noastre ca o mare de flăcări, care se rostogolea cu celeritate spre noi. Noi plecaram repede, iar caii recreați în câțva o luară în galop, conduși din nou de instinctul firesc în urma bivoliilor.

Era o goană desperată. Focul ne urmărea pas cu pas și furia lui consumatoare ne atingea aproape călcăiele. Dacă nu am fi scăpat cu puțin înainte de o primejdie aducătoare de moarte, de sigur că ne-ar fi părăsit curajul. Sunt convins că unul dintre noi ar fi renunțat la luptă, aruncându-se în brațele destinului, dacă suferințele îndurate și cugetul la ele nu ne-ar fi ținut deștepti.

Astfel ne simțeam gata a privi în fața morții. În desperare nebună alergam peste desertul imens, abia putând să mai respirăm. Dar inamicul se apropia mărind și caii începeau să obosească. Înaintea noastră aveam cetele bivoliilor, din care deodată văzurăm o parte a coloanei dispărând. Se aruncaseră cu mile într-o adâncă văgăună... O rază de speranță începea să licărească pentru noi. Aceia

Cea mai mică femeie din Londra

Plăcea Aniate din Londra, care are o înălțime numai de 60 centimetri, preumblându-se pe stradă și trecând pe sub un cal.

și am găsi mântuirea. Aveam de parcurs o distanță de o milă, iar focul ne înconjură cu fumul său înăbușitor. Prăpastia putea să devie mormântul nostru, cu toate că o priviam ca singurul loc de mântuire. Înainte deci! Coastele cailor sângerău de loviturile pintenilor noștri, iar era o luptă între viață și moarte. În fine ajungem la marginea văgăunei. Nici unul dintre noi nu putea să năsoare adâncimea ei spre care involuntar ne împingea instinctul. Încă o oprire și caii se aruncară în urma bivoliilor, cari în desperare turbată săreau în adâncime.

Nu mai pot să-mi reamintesc această întâmplare oribilă. O căzătură — și eu îmi pierdusem prezența, iar când mă deșteptai din nou, zăceam cu calul meu pe o grămadă de bivoli morți. Cel dintâi cuget mi-a fost la tovarășii mei, pe cari i-am reafiat puțin răniile. Al doilea cuget mi-a fost să căutăm la ce adâncime suntem. Privind în sus, măsuram distanța cam de vre-o 50 urme sub șesul livadei.

Datoream mântuirea noastră bivoliilor cari formând straturile de straturile unele peste altele, zăceau sfărâmați și striviți sub noi. Recunoscurăm însă că cea mai mare parte a animalelor fugătoare a eșit din prăpastie peste peretele opus, și ne convinserăm că numai avantgarda lor a fost omorâtă prin cădere, iară celelalte au putut să-și urneze calea neatinsă de loviturile căderii. Mai simțeam însă cutremurându-se pământul sub pașii lor, și deduceam prin acest fapt că ele își urmau goana cu aceeași celeritate, și că nu ar fi exclus orî-ce pericol. Vântul sufla cu violență alungând flăcările până la marginea prăpastiei. În scurt focul trecu peste marginea îngustă a aceleia

începându-și distrucția și dincolo de ea, nimicind toate plantele și erburile alungând ori omorând toate vietățile.

O pauză, care ne convinsese că focul a trecut peste locul nostru de refugiu, ne a inspirat curaj. Scoaserăm caii trecând peste bivoli morți la un loc liber, unde în curând aprinzând un foc găteam la el cea mai gustoasă friptură dintr'un bivoli tânăr. Așa rămăserăm două zile în adâncime, parte pentru a lăsa să se astâmpere atmosfera livadei, parte pentru a-și reculege puterile caii.

În dimineața zilei următoare auzirăm tunete, cari sunt semnele premergătoare ale unui uragan, ce de obicei este însoțit de ploaie. Eram deci asigurați contra focului.

A treia zi ne pregătirăm de drum, traversând lungimea văgăunei, care pretutindeni era acoperită de cadavrele bivoliilor. Ajungând la peretele mai prăpăstios, urcaram cu ușurință în sus spre livadă. O scenă neînchipuită a devastării ni se înfățișa vederii.

Cât putea cuprinde ochiul o suprafață neagră asemenea unui vâl de doliu acoperea pământul. Noi înaintam foarte încet, împiedicându-ne la tot pasul de schelete și corpuri arse pe jumătate, care ne închideau drumul. În chipul acesta am parcurs un teritoriu, având înaintea noastră brațul stâng al râului Trinitas, care formează în partea aceea un lac mai puțin adânc, de-o extindere de câteva mile. Trecurăm fără greutate prin vad, aflând la celalt tărâm, unde nu pătrunsese focul, toată iarbă zdrobită de animalele fugătoare. Urmele devastării se pierdeau succesiv, și când ne apropiaram de o oază verde ni se înfățișa vederii o priveliște, care după momentele de groază ne impresionă mult. Miș și miș de animale de diferite rase, ză-

cea în cete, culcate la pământ. Unele-și lingeau rănilor membrelor ostentate peste măsură, altele își întindeau fără a se scula, capul încet, pentru a păste din iarba care creștea în jurul lor. Era o

scenă din grădina Paradisului. Lupi și pantere zăceau între antilope și caprioare. Urși, cai și bivoli zăceau înșirați la olaltă, incapabili însă de a-și mișca membrele.

W. OERTEL

O călătorie în India

— U r m a r e —

„În sfârșit apărură ochilor noștri Calcuta, fără margini, unde vezi palate europene alăturate de colibe de indieni, pagode și moschee alăturate de biserici creștine, unde toate popoarele Europei și Indiei își întind mâna în comerț, unde se întrec munca și produsele Indiei cu ale Europei, unde goana după câștig și comerț e tot așa de fără odihnă, tot așa de neobosită, tot așa de nesăturată ca în orașele comerciale ale Europei și ale Americii.

„Cât vedeai cu ochii, se întindeau grămezii nesfârșite de case, foarte des întrecute în înălțime de coroanele palmierilor uriași, și de creșterea alor copaci din India, cari întrec pe uriașii pădurilor noastre, de câte două ori, atât în grosime cât și în înălțime. Pagode superbe atrăgeau privirile tot cu atâta interes ca și minaretele elegante cu semiluna lor de aur.

„Portul se întindea în jos și în sus, cât cuprindea cu privirea și mișcarea vase stăteau ancorate, de la ciudatul prov al malaiezului, până la vaporul de război cu pavilionul Angliei și de la gionca chinezească până la mândrul steamer, ce avea să ducă comorile Indiei pe țărmii continentului european. Și în acest port imens, ce sgomot, ce goană, ce îmbulzeală, ce strigăte, ce urlete, ce fluerături și ce de viață!

„O salvă de tunuri puternică, pornită de pe „Cetatea Londrei“, salută cuirasatul ce se afla în port și capitala Bengalului și ele răspunseră tot cu salutări de tun bogatei corăbii a mândrei lor națiuni.

„Trec peste toată munca, truda, alergătura, peste toate aruncările de odgoane, toate călătoririle de care e nevoie la oprirea în port a unei corăbii atât de puternice; trec chiar și peste impresia ce făcu asupra-mi vederea unui oraș atât de străin, căci se reînvia la fiecare pas ce făceam pe țărm și pe stradă; un lucru însă nu-l trec cu vederea, faptul că începuse pentru mine o activitate, pe care n-o bănuisem, lucru ce mă făcea să mă uit adesea întrebător și îngrozit în ochii lui Rowley. Ei erau însă mereu veseli și cădeam în ei speranța unei izbăviri apropiate.

„În primele zile, nu părăsi nici un moment corabia, chiar când nu avea de lucru. Stetea liniștit, rezemat de balustradă și privea cu curiozitate mișcarea și activitatea oamenilor de deosebite națiuni, care umblau încoace și în colo pe țărm sau pe diferite vase, aci stând liniștiți și fumând domol, aci pășind grozav, ca persanul și sikul, aci alergând zorit să-și îndeplinească planurile lor bine chibzuite, cum sunt malaiezii cei vi-

cleni și chinezii cei șireți. În aceste momente sigur că nimeni n'ar fi bănuț că în pieptul lui cocea ascuns planul d'a fugi în țara asta. Mai cu luare aminte se uita la șalupele lunguete de pe Gange, care pluteau în susul fluviului, încărcate cu pelegrii pentru Hurdwar și privirea lui scânteitoare părea că vrea să măsure iuteala cu care mergeau în contra curențului, împinse de numeroasele lor pânze și lopoțile și mai numeroase, cu care se cufundau în Gange, urmând ritmul cântecelor monotone ale oamenilor. N'aveam nici o clipă de răgaz să pot vorbi cu el, căci mereu trebuia să fiu lângă căpitan, să scriu, să socotesc, să trec în registre și să calculez tot ce eșea pe țărm.

„Zilele veneau și treceau astfel într-o mare și continuă încordare și, dacă seara și dimineața, apele înfiorătoare ale Gangelui nu mi-ar fi redat puterile, ar fi trebuit să caz doborât de văpaia căldurilor din India; căci noaptea nu puteam răsufla, moschitoșii nu lăsa nici o clipă de răgaz bietului om obosit, până la miezul nopții, tot ca și în giungli, zbărânaia producând sunetul lor sfâșietor prin toate încăperile corăbiei și ne năpeau cu trompele lor otrăvite, sugându-ne fără milă sângele, nu numai din părțile descoperite ale corpului, dar treceau chiar prin covoare și velințele cu care ne nveleam, așa că nici nu era de gândit la somn. Cum înceta chinuirea lor, cădeam într'un somn adânc, frate cu moartea, care abia ne putea întrema, atât era de înăbușitoare căldura din corabie. În sfârșit, marfa destinată pentru Calcuta fu descărcată și cea nouă, care în mare parte era opiu, grozavă subterană de fumat, ce enervează și otrăvește, destinată pentru Canton, în China sosea mereu, ca din nefericire munca mea nu se mai isprăvea, până când corabia fu reincărcată.

„Noroc că și căpitanul avea nevoie de odihnă ca și mine, ca și noi toți. Părăsi deci corabia și se instală într'unul din hotelurile ridicate în portul Calcutei de englezii doritori de câștig și care sunt tot așa de bine și confortabil instalate, ca și cele de pe țărmul Tamisei din Londra. Îl însoți și Rowley rămase pe bord. Puțin mai înainte de plecarea noastră de pe bord, el îmi vâra pe furis în mână un bilețel, pe care-l ascunsei cu grijă. Cufărul cu hainele, rufele și celelalte lucruri necesare, le luai pe uscat.

„Abia seara, când fui singur în odaia mea, putui să citesc bilețul. Îmi scria să fiu pregătit, căci peste câteva zile se apropie ceasul, când să aducem la îndeplinire planul nostru. Încă nu hotărâse

cum vom proceda; dar spera că în curând să găsească mijlocul. De ocazională trebuia să-mi procur niște haine simple de nanking sau de bumbac alb, și o pălărie de paie cu bordurile largi, cum poartă cea mai mare parte din Englezii din Calcuta. Și el va avea tot cam aceleași haine, așa ca să treacă cât se poate mai nevătat în seamă. Pentru fuga noastră, vom alege probabil una dintre corăbiile cu pelegrii, ce urcău în susul Gangelui, căci băgase de seamă, de vro câteva zile, că printre pelegrii se mai găseau pe aceste corăbii și englezii îmbrăcați așa.

Nu știa încă cum o să-mi trimeată alte știri, dar îmi spunea să am încredere, chiar dacă le voi primi prin vr'un mijloc cât de ciudat și mai neașteptat. Se va servi mai bine d'un indian, spre mai mare siguranță, de cât d'un european. Încheie cu rugămintea să rup îndată bilețul și cu salutări cordiale.

„Arsei bilețelul la luminare și dedei fuga sub alcov, care acoperea ca o căsuță, cu perdelele lui, patul, ca să poată apăra astfel pe bietul european de înepăturile dureroase ale țăntarilor, pentru care camera lui are un gust deosebit. Trăseși iute perdeaua și-și auzeam sbârâind în roțuri împrejurul patului meu, fără a-și putea îndestula pofa.

„A doua zi de dimineață, căpitanul hotărâse să vizităm Calcuta, căci numai dimineața e cu putință să mergi sau să călărești. Cu cât soarele se urcă mai sus pe cer, cu atât arșița devine mai dogoritoare și te gonește în casă.

„Era 4 dimineața, când încălecarăm pe niște frumoși cai arăbești, ce n'chiriamem; ne însoțea un mistruador sau servitor indian. Era oare cum răcoare, deși soarele strălucea sus pe cerul senin. Trecurăm printre șiruri de palate din Chauringhiec și pe stradele cu colibe, cu coperișurile de foi de palmier sau de pisang; admiraram pagodele și tunurile lor și arhitectura sveltă a moscheilor și minaretelor lor, observam mișcarea cea mare din pietre și mulțimea împestrată de popoare, strigățul nesuferit, ce scoate indianul, când are treabă, tipățul culisului sau hamalului, muzica îngrozitoare a jonglerilor sau scamatorilor de tot felul.

„Șiruri de cămile treceau, conduse de persani serioși și reci, încărcate cu mărfurile depărtatei lor patrii; treceau palanchine, un fel de cutioare cu perini și perdele, în care se odihneau bogătașii le-neși, pe care-i poartă bieții culi. Cu greu poți descrie pe scurt acest spectacol. Mai ciudat mi se păreau bogății indieni, rajahii sau prinții țării, cari călăreau d'asupra elefantilor, înconjurați de servitorii, ce vesteau mulțimei apropierea stăpânului lor, pe când el stetea odihnindu-se alene sub un splendid baldachin sau umbrelă, care-l apăra de razele soarelui, își fuma lukah (o pipă cu un tub lung mobil, prin care fumul tutunului trece mai înainte prin apă spre a se răcori și curăți), adică narghileaua, pe care o ținea la spatele lui un servitor și o umplea mereu, pe când un altul îi făcea vânt cu evantaiu. Dinapoia urechilor colosale ale elefantului, stă servitorul, care îl conduce. În felul acesta se lăsa a fi

purtat pe străzi trândavul sahib sau stăpân, arătându-și splendoarea și puterea prin servitori bogat împodobiți a căror număr e proporțional cu demnitatea și vaza stăpânului lor.

„Eram aproape amețit de sgomotul mulțimei de pe străzi și parcă ne topea văpaia dogoritoare a razelor de soare,

contra cărora nu ne apăra nici o umbră-lă sau baldachin, ca pe bogații negustori englezi sau ca pe radjahi; căpitanul hotărî să ne întorcem la hotel și să luăm o baie în Gange, cum ne sfătuiseră miliardarul.

(Va urma).

Trad. de Tomescu-Putna

Rezultatul tragerei premiilor Acordate abonaților „Ziarului Călătoriilor“

Duminică, 18 Martie, în prezența multor abonați și a personalului, s'a făcut în salonul cel mare al Administrației ziarului nostru tragerea premiilor acordate de către direcțiune abonaților „Ziarului Călătoriilor“.

Iată rezultatul:

Un elegant pat de fier pentru copil a fost câștigat de d. C. Bantas Vellara, gara Berheci, județul Vaslui, cu bonul No. 953.

Una pușcă fină de vânătoare a fost câștigată de d. Stancu Mazilu, com. Morunglav, jud. Romanați, cu bonul No. 834.

Un pistol automat de buzunar a fost câștigat de d. N. D. Tănăsescu, vama Vărciorova, cu bonul No. 535.

Una carabină de mare precizie a fost câștigată de d. M. Melidoneanu, bulev. Carol 79, loco, cu bonul No. 16.

Un gramofon perfecționat a fost câștigat de d. N. Judeșcu, Sinaia, cu bonul No. 185.

Una mandolină de palisandru a fost câștigată de maica Zanaida Mărculescu, M-rea Dintr'un lemn, prin Govora, cu bonul No. 572.

Un frumos vas pentru fructe și o tavă argintată au fost câștigate de d. Enea Begnescu, com. Vieru, prin Giurgiu, cu bonul No. 715.

Un ceasornic de birou a fost câștigat de d. G. F. Poll, com. Militar, jud. Ilfov, cu bonul No. 999.

Un frumos ceasornic pentru voiaj a fost câștigat de d. Gr. Tufeanu, str. Cuza-Vodă No. 14, loco, cu bonul No. 636.

Una pendulă frumoasă de voiaj a fost câștigată de d. D. Florian, învățător, Segarcea (Dolj), cu bonul No. 855.

Patru pahare pentru ceai au fost câștigate de d. Ioan M. Popescu, curier postal, Segarcea (Dolj), cu bonul No. 1031.

Trei cămăși bărbătești de zefir au fost câștigate de d. Gătitu Ion, Piața Nouă 14, Sinaia, cu bonul No. 240.

Trei cămăși bărbătești, cu piepti de olandă au fost câștigate de d. Sotir D. Manu, com. Herăști, prin Budești, cu bonul No. 700.

Una casetă „Flora“ a fost câștigată de d. Daniel Frohlu, com. Iacob Deal, prin Măcin, cu bonul No. 517.

Una casetă „Flora“ a fost câștigată de d. M. Vlădoianu, Corabia, cu bonul No. 12.

Una casetă „Flora“ a fost câștigată de d. Dan Fontână, C/O F. I., Klarek Mont U. S. A., cu bonul No. 553.

Una casetă „Flora“ a fost câștigată de d. inginer C. Georgescu, str. Călărășilor, loco, cu bonul No. 612.

Una casetă „Flora“ a fost câștigată de d. S. Treppe, str. Pătrașcu-Vodă No. 9, loco, cu bonul No. 770.

Una casetă „Flora“ a fost câștigată de d. C. Nicola, Tăbulești, Olt, cu bonul No. 889.

Una casetă „Flora“ a fost câștigată de d. V. A. Grigorașcu, șeful postului de jandarmi Toporu-Vlașca, cu bonul No. 821.

Una casetă „Flora“ a fost câștigată de d. N. Penciu, com. Almăluș, prin Ostrov, cu bonul No. 387.

Una casetă „Flora“ a fost câștigată de d. Alecu Anastasiu, com. Șocariciu, prin Călărăși, cu bonul No. 617.

Una casetă „Flora“ a fost câștigată de Arhimandritul Martinian Stoenescu, mănăstirea Căldărușani, prin Fierbinți, cu bonul No. 117.

Una casetă „Flora“ a fost câștigată de d. Kipriani, str. Viitor No. 53, loco, cu bonul No. 26.

Una casetă „Flora“ a fost câștigată de d. Dumitru Curelea, Urlați, cu bonul No. 38.

Una geantă de damă a fost câștigată de d. I. Giosan, Dorohoiu, cu bonul No. 928.

Una geantă de damă a fost câștigată de d-na Ecaterina C. Georgescu, R-Vălcă, cu bonul No. 606.

Una geantă de damă a fost câștigată de d. G. N. Pop, Văleni 64, Ploesti, cu bonul No. 935.

Una geantă de damă a fost câștigată de d-soara C. Ștefănescu, str. Severin 22, Craiova, cu bonul No. 234.

Una geantă de damă a fost câștigată de d-na Irina Lambru, str. Știrbei-Vodă No. 50, loco, cu bonul No. 362.

Una geantă de damă a fost câștigată de d. Ignat, notar, com. Laza, prin Vaslui, cu bonul No. 779.

6 lingurițe de dulceată au fost câștigate de d. D. Zisu, șeful gării Tăbărești, cu bonul No. 859.

Zece linguri pentru masă au fost câștigate de d. Robert Cupka, com. Bărca, jud. Dolj, cu bonul No. 506.

Zece furculițe pentru masă au fost câștigate de d. Flueraș Vasile, com. Stoilești, jud. Argeș, prin Dănicei, cu bonul No. 16.

Una plachetă argintată a fost câștigată de d. Emil N. Teodoru, gara Florica, cu bonul No. 440.

Una plachetă argintată a fost câștigată de d. Lazăr Lina, Banca Populară, Găești, cu bonul No. 1024.

Una plachetă argintată a fost câștigată de d. Ion Hulea, com. Herăști-Ilfov, prin Budești, cu bonul No. 383.

Una plachetă argintată a fost câștigată de d. Marin St. Mirică, com. Maglavit, prin gara Moțăței, cu bonul No. 738.

Una plachetă argintată a fost câști-

gată de d. G. Stănuțescu, calea Rahovei No. 203, loco, cu bonul No. 622.

Una plachetă argintată a fost câștigată de d. Mihail Butzan, str. Ciocărlan No. 34, Târgoviște, cu bonul No. 332.

Una plachetă argintată a fost câștigată de d. Const. Chivulescu, com. Greci, prin Găești, cu bonul No. 319.

Una plachetă argintată a fost câștigată de d. Sterian Stănescu, str. Buna-Vestire No. 114, Ploesti, cu bonul No. 478.

Una plachetă argintată a fost câștigată de d. N. Boeru, str. Aristide No. 5, loco, cu bonul No. 124.

Una plachetă argintată a fost câștigată de d. P. Enculescu, str. Depărățeanu No. 15, loco, cu bonul No. 489.

DIVERSE

Cum a ernat un stup de albine în Alpi. — Un apicultor, Layens, avea o stupărie în Alpi. Coloniile de albine erau așezate la vreo 40 centimetri de pământ. Toate ușile erau închise și pentru aer se practicase doar o gaură.

Dar contrar obiceiului, căzu o zăpadă pe care d. Layens o măsură, găsind într-o singură zi 80 centimetri. Apicultorul nu mai spera să-și găsească albinele în viață. Datorită însă acelei mici deschizături, albinele trăiră.

«Banul mortului» în China. — Există o credință asemănătoare la multe popoare, aceea de a pune bani în coșciug pentru necesitățile mortului în călătoria cea mare.

Românii puneau banii în gura mortului. Aceasta era plata lui Caron, cu a cărui barcă se trecea Stixul.

Chinczii au și ei acest obicei, cu singura deosebire că ei nu strică banii buni; ei ard bancnote false pe coșciug. Pentru furnizarea acestor bancnote se află în provincia Kiangson un mare atelier de hârtii false. Aceste hârtii au dimensiunile bancnotelor bune, iar inscripția în chinezește.

Ziarul «Times» din Londra posedă un exemplar din ele.

N. Vat.

**Inchiriez
PIANINE**

**Nou și uzate
IN CAPITALĂ ȘI ÎN TOATĂ ȚARA
Începând de la 15 lei lunar
GEORG DEGEN, BUCUREȘTI**

— Alături de Cofetăria Capșa —

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaților săi cu începere de la 28 Noiembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARĂ ÎN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FINconstruit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, șoseaua Mihaile-Bravul No. 37 și str. Șerbănică, No. 10.
Sucursala calea Victoriei, No. 107**UNA GARNITURA MOBILĂ DE STEJAR TAPISATĂ, PENTRU ODAE DE BIUROU**

compusă din : una canapea, două fotolii și șase scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ȘI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziție modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascall, București, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roșu lustruit, culoarea mahonului

entru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din : 12 linguri, 12 furculițe și 12 cuțite de alpaca veritabil argintate și bogat decorate, în cutia lor de piele imitată și căptușită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru șase persoane, compus din : una carafă și șase pahare de cristal bacara cu monturi de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintului oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche stegnice de alpaca**, argintate și bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roller, București, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonică** superioară, burduf dublu, coțurile legate, cu 21 clape și 8 basuri, toate de oțel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, reprezentând un castel medieval, înălțime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naționale. Cumpărate de la «Compania generală», Biuro de importățiune, București, strada Smârdan, No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea mai cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pânne, ultima perfecțiune, cu 6 plăci mari marca «Ingger», cântate de cei mai buni artiști. **Un serviciu de lavoar de faianță**, compus din 5 bucăți. **O lampă** ultima creațiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea mai economică și luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardiniară de metal argintat, cu vas verde. **O fructieră** argintată și aurită, cu un cornet conținând 12 cuțite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele mai solide și excelente biciclete, din fabrica soc. pe acțiuni Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă și turcă și la poștele germană și română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, București, str. Știrbei-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă** mare de perete, frumos ornată și **un serviciu** compus din : o lingură, furculiță și cuțit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate a-

cestea cumpărate de la cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, str. Colței, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biuro**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicarie și argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, București, calea Victoriei, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victoriei, 54.

Una trusă pentru damă, cu trei sticlute și cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domnișoară. **Trei truse** de piele fină pentru manicură. **Trei pulverizatoare** splendide de cristal, nicheiate. **Trei pudriere** cu pufuri lor. **Trei oglinzi nicheiate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, coț cu strada Brezoianu.

Una mașină de cusut de mână, sistemul cel mai nou și **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Syva», de cea mai mare perfecțiune, împreună cu 6 plăci marca «Premier-Record», având cântece românești. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofone: «Compania anglo-americană» din București, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Pitești și Câmpina.

O mașină de cusut, de familie, «Markton», perfecționată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, coț cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 mașini de cusut comandate în străinătate. **Un plug de oțel** cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oțel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), reprezentată în România prin marea casă de mașini agricole și industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co. succ., București, str. Smârdan, 5.

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiuri din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura și alegerea stoffei, cari se vor confecționa de cunoscuta croitorie Jacques Grimberg, București, str. Academiei, 25.

Un șarpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conținând fie-care pudră și săpun «Flora», făcute anume pentru abonații ziarului «Universul».

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului «Universul» tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pentru un an lei 18 ; pe 6 luni lei 9,15 ; pe 3 luni lei 4,65.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 2.50 pe an în toată țara

Redacția și Administrația

No. 11, — STRADA BREZOIANU, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână, Marțea

În urmărirea cailor sălbatici. — (Vezi pag. 5592).

ABONAMENT LA ZIARUL CALATORIILOR

Pentru un an lei 2,60 în toată țara

În urmărirea cailor sălbateci

În 1864 mă aflu în Republica Uruguay unde practicam meșteșugul de crescător de cai, în Manson la o depărtare de 126 mile de Montevideo și la 60 mile de San-Jose.

După cum vedeți, mă aflu departe de lumea civilizată.

Guvernământul se compunea din două partide: *Colorados* sau Roșii și *Blancos* sau Albi, care se omorau spre a obține supremația.

Caii, după legea țării, puteau fi rechiziționați și chiar cât va timp înaintea epocii de care vorbesc, patru-zeci din cei mai buni ca ai mei fuseseră prinși de soldații generalului Fjores, natural, pentru serviciul Patriei!

Nu-mi rămăsese de cât un singur animal. Neputând face lucrarea mea zilnică numai cu un singur cal, cumpăraș un mânz și un cal sălbatec, de o forță extraordinară și care se numea Mors.

Intr'o seară de Iunie, care e mijlocul ernei în America de Sud, înainte de a mă culca, legaș solid pe Mors de un par ce se afla bătut în pământ și puseș și mânzul aproape de el. A doua zi, mă deșteptăș de dimineață de sgomotul unei cavalcade; erau cai sălbateci care galopau în fața fermei mele și nechezaș furios.

De obiceiș caili sălbateci au dreptul să alerge unde vor, cu condiția ca să fie urmaș de cow-boy cari să-i aibă în grije și mai ales când au cerut voe proprietarilor terenurilor să-i lase să treacă.

De astă dată, persoanele cărora aparțineau caili n'avuseseră buna credință să mă anunțe, așa că nu luasem nici o precauțiune.

Mă îmbrăcaș deci în grabă și eșăș afară. Calul meu alergia speriat în jurul fringhieș.

Desfăcuș sfoara care-l ținea legat și Mors ca un fulger o porni în fugă. Atuncș încălecaș pe mânz și porniș în urmărirea lui.

Pământurile mele consistau din șapte mile pătrate străbătute de mai multe râulețe. Luasem cu mine un *bolas*, un fel de aparat care servă la prinderea cailor sălbateci și care se compune din trei globuri atașate de o fringhie. Locuitorii de acolo se servesc de acest aparat cu o adresă extraordinară și prind în galop mare un cal la o sută de metri distanță. *Bolas* se înfășură în jurul picioarelor sale și îl ține prizonier, la fel cu *lasso* al Mexicanilor.

Urmărisem deci pe fugarul meu și mă pregăteam să-i arunc *bolas*-ul, când el se opri de odată.

Săriș jos după mânz și apropiindu-mă încet de Mors, strânseș fringhia care îi atârna de gât. Credeam că am să pot să-l opresc, dar el sărind în dreapta și în stânga, porni în galop târându-mă după el cu fringhia de care apucasem.

Căci printr'o întâmplare nenorocită, în momentul când calul o luase la fugă, fringhia se încurcase de piciorul meu și se formase un nod. Eram deci târât de animalul speriat care alergia acum cu toată iuteala, fiindu-mi imposibil să fac ceva ca să scap.

Disperat, căutam să-mi apăr cel puțin capul cu mâinele, când observaș că calul urca o stâncă mai înaltă ca celelalte. Crezui un moment că voi fi strivit pe loc, când instinctul conservăției mă făcu să-mi adun toate puterile ce mai aveam și făcuș o săritură lovindu-mă astfel cu șoldurile de stânci, sărind ca o bilă de biliard, trecuș obstacolul și alunecaș de partea cea-laltă cu fruntea sdrelită și cu figura plină de sânge.

După această sfortare, mă lăsaș în voia soarteș, lipsit de puteri.

De odată observaș că se produsese o schimbare în situația mea.

În adevăr, deschizând ochii constataș că eram târât pe un câmp verde de *pajas*, o iarbă foarte lungă și tare din care se fabrică coșuri.

Instinctiv mă agătaș de două tufe ce mi căzuseră sub mână și această sfortare încetiniș fuga calului meu care începu să se învârtască în jurul punctului de sprijin. De altfel obosise și el și gura îi era plină de spumă.

Îndoindu-mă atuncș, reușăș să-mi desfac piciorul din nodul în care era prins. Calul debarasat de greutate, o porni în fugă nebună, în vreme ce eu rămâneam nemișcat, mai mult mort.

Am stat aproape o ora în acea stare și când mă desmeticiș puțin văzuș cu groază că mă aflu la cel puțin o milă depărtare de locuințe omenești.

O milă! Cum voi putea vre-odată să parcurg această distanță în starea în care mă aflu! Ce să fac? Când viața ți-e în joc, e de mirat de ce ești capabil să faci. Astăzi când îmi amintesc în ce stare eram, mă mir cum am avut curajul să mă ridic pe genuchiș și pe mâiniș și să mă târăsc astfel până la coliba unui păstor.

Ce înpăimântător calvar! Când ajunseș la vre-o sută de metri depărtare de coliba păstoruluiș, nu mai putuș înainta. Din fericire, el mă zăriș și veni în ajutorul meu. Mă luase în casa sa și, după ce îmi veniș în fire, îi spuseș unde locuiesc și mă duse acasă unde femeea și copiii mei mă primiră cu lacrimile în ochi. Vestimentele mele erau numai fâșii, corpul întreg o rană, și cu toate acestea, n'aveam nici un os spart.

Trei săptămâni mai târziu, de abia mă puteam învârti în pat, când primăș vizita unor prieteni cari îmi aduceau pe Mors. El îl capturaseră cu o zi înainte.

Primul meu gând fu să-l inpușc, dar după ce m'am răzgândit, am zis să-l ducă în grajd. Zece ani mai târziu îl aveam încă în serviciul meu și eram cel mai bun prietenș, călărind pe el miș de kilometri.

C. Arg.

Felinele din vechiul continent

Cele trei ilustrații reprezintă trei pisici sălbatece din trei părți ale lumii care formează vechiul continent. Câte și trele aceste feline sunt foarte interesante, atât prin raritatea lor, cât și prin frumusețea blănurilor.

Cea d'întâi, «*Felis Catus*», trăește în pădurile scoțiane și e de o frumusețe incontestabilă. Coada sa stufoasă îi servește și ca reazăm atunci

Felina Catus

Această pisică este teroarea marilor proprietari scoțieni cărora le prăpădesc pasările.

când se aventurează pe o cracă strimță sau când sare dintr'un arbore în altul, executând salturi prodigioase.

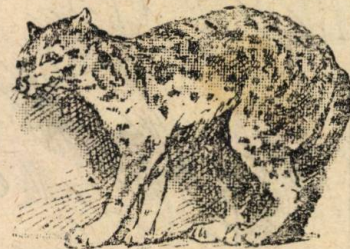
Acest mic carnivor e teroarea marilor proprietari, căci face mai multe pagube decât vulpea, în ceea ce privește pasările domestice.

Mai mulți naturaliști sunt de părere că pisica noastră domestică se trage din pisicile sălbatece scoțiene.

De remarcat că pisica domestică reîntoarșă la starea de sălbătăcie, își pierde repede culoarea blănii, albă, neagră sau alb cu negru, galben cu negru, spre a reveni la culoarea blănii pisicii sălbatece, care e negricioasă cu linii pe spate, frunte și pe labe.

Mai mulți crescătoriș au voit să încrucișeze pisica sălbatecă scoțiană cu speciș domestice, având speranța că pisiș vor avea mărimea și frumusețea ascendenților lor sălbateci, dar rezultatul nu a fost așa de satisfăcător după cum se credea.

A doua ilustrație reprezintă pisica *Felis Ocreata*, care răspândită în es-

Felina Ocreata

Pisica sălbatecă care trăește prin Africa de est. Este numită și pisica egipteană sau cafră.

tul Africeș, poartă numele vulgare de pisică egipteană sau pisică cafră.

Egipteniș și Nubieniș domestici-

seră această pisică chiar din timpuri foarte îndepărtate, după cum probează inscripțiile găsite acum un secol.

■ Ea se domesticise în așa mod, că întovărășea pe stăpânul său la preumblare sau la vânatoare.

A treia pisică din ilustrație e o asiatică și se numește *Felis bengalensis*, proprie Indiei tropicale. Toate

Felina Bengalensis

Pisică asiatică care dară e ținută captivă, moare în cuscă.

încercările de domesticire au rămas zadarnice. Grațioasa pisică e foarte îndărătnică.

Ei nu-i place decât libertatea și este foarte sensibilă; nu poate suporta captivitatea și moare îndată în cușca în care a fost pusă, ori cât de aurită ar fi.

O vânatoare de sitari

Cu pușca și geanta plină de merinde, uream pe cărarea întortochiată, ce ca un șarpe enorm de lung se pierdea dincolo de creasta dealului cufundat în zare.

Era o zi de Septembrie, zi plină de o căldură dulceagă. La dreapta mea se zăreau pâcuri de oameni, aruncând în pământul negru ca zgura, sămânță de grâu. Mănecele albe ale celor înșiruiți pe brazdă, fâlfăiau ca niște aripi ce stău să-și ia zborul. Ritmic gesturile urcând și coborând se repetară, harnic păseau semănătorii încredințați par'că de înalta lor chemare, albe mănecele fâlfăind însoțeau gesturile și sămânța de grâu ca boabe de mărgelă galbene cădea în risipă pretutindeni. Pline se ridicau și recădeau mâinile parodiind cel mai sfânt gest, cea mai înaltă mișcare pe care a învățat-o om din om din cele mai vechi vremuri. O neliniște de fire urca pretutindeni, o înfățișare de vieți minuscule ce se alăturau și se despărțeau, șoptind veșnicul poem al pâinei viitoare. La dreapta cărării se întindeau ca fâșii de pânză tăiate simetric, miștile aurite de razele dulci ale soarelui de toamnă.

Când am ajuns în pădurea de pe marginea Dunărei, m'am pregătit de focuri, și am băgat două cartușe în tevi. De acum mă așteptam să mă întâlnesc cu sitari. Am pornit pe marginea Dunărei în sus. Un vânt ușor adia frunzele de aur ce scoteau o melodie dulce, un cântec trist ca o poveste de haiducie. Mai în

umbra pădurei se auzi șoaptele pasării în scipiri de aur, iar în puful răslet al sălciilor de pe malul apei, anșelul friguros cum e, sau poate timid și iubitor să fie mai la el acasă cuibul și-l face alb și imaculat și îl închide pretutindeni, lăsându-și o deschizătură numai cât poate încăpea el. În interiorul acesta vătuit și cald visează înaripatul mizantrop.

Pe luciul apei se oglindesc sălciile bătrâne ce tremură în fundul apei, ca sgâlțuite neconținut de o mână nevăzută. Pescarii albi, iubitori de furtună, cu zborul lor grațios, se joacă arătându-și piepturile lor mai albe de cât spuma: se înalță ca ridicăți de un fir nevăzut, se alungă o clipă prin spațiu, apoi cad săgeată, pășind par'că pe apă, și se înalță din nou umplând aerul cu țipetele lor stridente.

Am ieșit din pădure. În față se întindea cât puteam vedea cu ochii o dumbravă, un crâng ale cărui ramuri verzi și subțiri nu-mi treceau de umeri. Cum mergeam încet, cănele deodată ciuli urechile și apoi intra pitulându-se într'un mănunchiu de tufiș. Imi pregătesc pușca și deși încrezător păseam încet, putui să deslușesc la rădăcina unei tulpini, o mogașteală de culoarea pământului, iar doi ochi mari, ca două boabe de rubin, mă

priveau fix. Întind pușca când un fâlfăit de aripi mă făcu să rămân un moment cu pușca întinsă. Într-o clipă sitarul se ridică de-asupra mea la câțiva metri, prinsei momentul când se urcă din ce în ce mai sus, căutai cătarea, și o detunătură vie se pierdu departe în crâng... îl văzui deodată că face o sforțare în aer, ca și când ar fi vrut să înfrunte o furtună, mă făcu o voltă în sus, apoi căzu brusc în lăstarul din fața mea.

Când soarele ca un disc de jăratec se lăsa pe coama dealului cufundat în zare, tolba imi era plină de sitari, și mă întorceam acasă pe alt drum.

Un vânt de toamnă se strecura tainic printre porumbiștile uscate. Și sub cornul din ce în ce mai argintat al semi-lunei, câmpurile adormite abureau, pricepând par'că gândul ascuns al vrăjitorului ce avea să le redea frumoasa podeabă pe care le-o luase toamna. O undă de vânt mișcă jarul de pe fața miștilor, o flacără vremelnică jucă din nou, întinse aripi să zboare, dar pasărea de foc recăzu și se stinse.

Un pitpalac sfios chiamă între moșoare, un cristel îi urează noapte bună, și toate apoi intră într-o tăcere tainică.

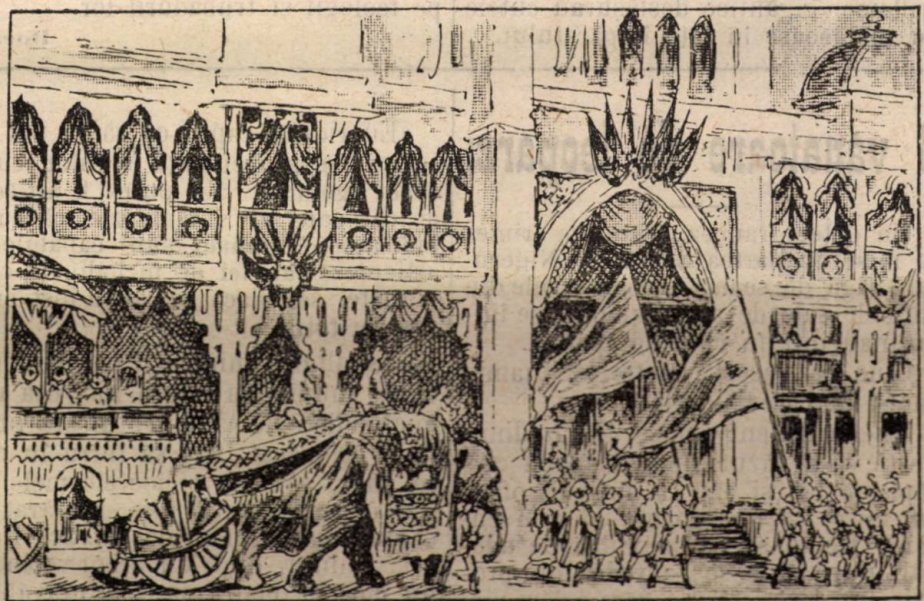
M. I. O.

Ultimul act al „Durbarului“

Incoronarea unui împărat al Indiei este, în sine, un eveniment așa de considerabil, încât i se poate da multă atenție. În numărul trecut s'a vorbit de serbările încoronării. Acum rămâne să descriem serbările și ceremoniile cari se succed timp de trei

capitală a Bengalului a știut să organizeze serbări mai pitorești ca acelea din Delhi.

Regele și regina au luat loc sub un arc monumental, de unde asistară la un defileu a cărui strălucire și varietate întrece tot ce poate să viseze imaginația unui poet oriental. Prinții hinduși au găsit aci o nouă

Precedați de oriflame gigantice, elefanți majestuoși treceau prin fața suveranilor, trăgând carul maharajahului din Gwalior.

săptămâni în principalele orașe din Indistan.

După Delhi, Calcuta voi să aibă la rândul său un Durbar, și această

ocaziune de a rivaliza în lux! Ei au trimis în Calcuta detașamente din trupele lor indigene în uniforme strălucitoare de aur și pietre, elefanți

îmbrăcați în harnașamente istorice și cari auz ornamenteații strani.

Fu o adevărată reconstituire a Indiei feudale, cu contrastele sale impresionante.

Se afla aci mai mult de 400 elefanți de gală. Caii, mai toți de pură rasă arabă, erau în număr de o mie, cămilele forma un corăgiu de opt

Două elefanți de o înălțime colosală, îmbrăcați cu stoffe nespuse de prețioase, trăgeau majestos în urma gardelor corpurilor faimosul car al maharajahului lucrat mai tot din argint masiv.

A doua ilustrație arată un alt vehicul tras de elefanți și în care sunt instalați poezii și «punditii» (doctori

În acest vehicul pitoresc tras de elefanți scumpi, steteau poezii curții unui rajah.

sute animale. Cât despre figuranții speciei umane, erau vre-o patru mii. Defileul dură două ore.

Una din ilustrații reprezintă pe cei doi Suverani pe tron și o deputație a maharajahului din Gwalior, a cărei oriflame gigantice desfășurau cutele lor mătăsoase în fața împăratului.

teologi) ai rajahului.

Acest simplu detaliu ne arată că India trăiește încă sub un regim feudal la fel cu acela al istoriei, căci marilor seniori din evul mediu le plăcea să ducă cu ei peste tot locul pe teologii și trubadurii lor.

Doru

O vânătoare de leoparzi

Un ofițer francez, care era trimes în misiune în partea de sus a Nigerului, băgă de seamă că boii și oile din turmele sale de aprovizionare se împușcau într-un chip de spaimă.

Cine era acest misterios inamic care-l lua proviziunile?

Un locotenent spuse într-o dimineață că a văzut niște leoparzi cari răpiseră boii și oile. La început ofițerul crezu că i se păruse, dar în curând trebui să se convingă de adevăr, după cum se va vedea din propria lui descriere, pe care o dăm mai la vale:

«În tăcerea nopții auzii niște zgomote înăbușite, cari păreau a veni din arborii vecini. Aceste zgomote semănau cu trosniturile făcute din limbă de persoanele cari auz gustat ceva bun, un pahăruț de vin sau o mâncare plăcută.

«Eu ridicai capul ca să-mi pot da seamă de proveniența acestor curioase zgomote. Nu putea fi alt-ceva decât papagalii și maimuțele, căci nu mai aceste animale sunt capabile să articuleze ast-fel de melodii de castagnete, sau dacă nu, ar fi fost ereții sau cu totul alt-ceva.

«Ascultai... nimic. Prin ienuperii de pe munte nu trecea nici cea mai mică adiere de vânt. Totul era liniștit și nemișcat. Era să intru în cortul meu, când la picioarele mele observai că pământul era presărat cu o mulțime de crăci de mastic. În același minut, dintr'un arbor vecin, ca un bloc de piatră care se prăvălește din munte, un animal enorm se aruncă jos și era aproape să mă zdrobească cu greutatea sa.

«Era un leopard de talie mare. Imediat strigai ajutor și-mi descărcai carabina în agresorul meu, care, din umbră, mă pândea cum o pisică pân-dește șoarecele. În întuneric, ochii

lui străluceau ca două cărbuni aprinși. Acești ochi mi-au servit ca să pot ochi bine, și în adevăr că animalul rămase lungit.

«Într-o clipă toți oamenii mei fură în picioare. Pe când ei veneau în direcția mea, auzii mai multe de-tunături plecând din direcția de unde imi pusesem sentinelele.

— Aici am isprăvit, strigai eu, să alergăm acolo.

«Pornirăm în pas de cursă și după câte-va minute ajunserăm la locul luptei.

«Iată ce se petrecuse: Surprins de descărcarea carabinei mele, vre-o zece leoparzi, cari ca niște tiralii adevărați erau risipiți pe după ramurile arborilor, se demascară instinctiv și o rupseră d'a fuga, la întâmplare, în cercul sentinelor. Aceștia petreceau împușcându-i.

«Când sosirăm și noi, spectacolul era în toiul său. Leoparzii, răniți și închiși într'un cerc din care nu puteau eși, își desfășurau toată abilitatea lor ca să parvie a traversa liniile noastre. Câți-va se aruncară asupra soldaților noștri și cercară a-i strânge de gât.

«Un biet caporal, ne mai putându-se apăra, muri sub dinții adversarului său. Fața și pantecele soldatului erau într-o stare de spaimă. Leoparul infuriat începuse să-și mănânce prada cu o furie bestială. Gura lui rânjită, în care colții lungi scilipeau, rupea cu turbare din corpul caporalului.

«Alți doi soldați, după o luptă eroică, putură să scape de un leopard care i atacase, descărcându-și revolverele în gura lui.

«Pe când noi eram ocupați cu omorârea câtor mai mulți leoparzi bravul nostru cantinier, deșteptat de sgomot, având pe cap scufia de noapte și nepricepând nimic din cele ce se petreceau, apărui majestuos în ușa cantinei.

«El își căută cei doi cai ai săi pe cari în ajun îi priponise la căli va pași de baracă, însă nu-i mai găsi la locul lor. Turburat într-atât în cât să-și piardă capul, intră în grabă în cantina sa ambulantă pentru a-și căuta armele; puse mâna pe vechia sa sabie de paradă și se pregăti să alerge spre inamic.

«Ah! era teribil cantinierul nostru, cu mustățile lui de african, semănând cu un șacal păros.

«În momentul când voia să iasă pe ușă, auzi un grohăit surd înapoia lui. Se opri din drum, și ca un căpăun care se pregătește să înghiță o droaie de copii, se apropie pipăind de patul său.

«Un leopard era culcat în el. Și-retul animal, bázându-se urmărit din toate părțile, profită de absența pro-